

ZOU EEN BENELIGA OPPORTUUN ZIJN VOOR HET IMAGO EN HET PRODUCT BELGISCH VOETBAL

Aantal woorden: 24.051

Plovie Thibault

Stamnummer :01611328

Vandecaveye Andres

Stamnummer: 01606192

Promotor: Prof. dr. Matthijs Herman

Co-promotor: Prof. dr. Verhoeve Jan

Masterproef voorgedragen tot het bekomen van de graad van:

Master of Science in de Handelswetenschappen

Afstudeerrichting: Fiscaliteit & Commercieel Beleid

Academiejaar: 2020-2021

Vertrouwelijkheidsclausule

PERMISSION

De ondergetekende verklaart dat de inhoud van deze masterproef mag geraadpleegd en/of gereproduceerd worden, mits bronvermelding.

Naam student:

Thibault Plovie

PERMISSION

De ondergetekende verklaart dat de inhoud van deze masterproef mag geraadpleegd en/of gereproduceerd worden, mits bronvermelding.

Naam student:

Andres Vandecaveye

Woord vooraf

Deze masterproef is het sluitstuk om beiden onze Master of Science in Business Economics met als afstudeerrichting Fiscaliteit & Commercieel Beleid te behalen. Beiden zijn we enorm tevreden met het voltooien van deze thesis en kunnen we niet wachten op de volgende stap in ons leven: het betreden van het werkveld. Het werkstuk bracht ons tot vele nieuwe inzichten en een verdere ontwikkeling van onze competenties.

De keuze voor dit thesisonderwerp hing af van verschillende factoren. Enerzijds zijn we fanatieke voetballiefhebbers met interesse voor alle facetten van de sport. Daarnaast heeft het onderwerp ook raakvlakken met onze afstudeerrichtingen. De fiscale behandeling van voetbalclubs is een niet te ontwijken aspect. Ook wordt het marketingbegrip bij teams steeds van een groter belang.

We kunnen dus onze promotor Herman Matthijs niet genoeg bedanken voor de opportuniteit die we kregen om een masterschrijf te schrijven over een onderwerp die ons beiden heel erg aansprak. De duidelijke richtlijnen over wat verwacht werd en de nodige feedback werden enorm geapprecieerd.

Verder konden we tijdens het afgelopen jaar telkens rekenen op de steun van onze families en vrienden. Ze brachten ons geregeld nieuwe denkwijzen aan en stonden ook steeds paraat om hulp te bieden.

Thibault Plovie

Andres Vandecaveye

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	1
2	Onderzoeksvraag	3
3	Literatuurstudie	4
3.1	Toelichting onderzoeksvraag	4
3.2	Competitief evenwicht.....	5
3.2.1	Belang van het Bosman arrest.....	8
3.2.2	Europa versus Amerika i.v.m. competitief evenwicht.....	11
3.3	Onzekerheid over de uitkomst.....	15
3.4	Indicatoren die een invloed hebben op toeschouwers.....	16
3.4.1	Aantrekken van supervedetten	16
3.4.2	Nieuw stadion.....	17
3.4.3	Reisafstand en tijdschema.....	18
3.5	Kijkcijfers	19
4	Competitie Nederland, België en BeNeLiga	24
4.1	Competitie België	24
4.1.1	Historie Jupiler Pro League	24
4.1.2	Jupiler Pro League 2020-2021	26
4.1.2.1	Teams	26
4.1.2.2	Promotie -en degradatieregels.....	27
4.1.2.3	Verdeling Europese tickets.....	27
4.2	Competitie Nederland.....	30
4.2.1	Historie Eredivisie	30
4.2.2	Eredivisie seizoen 2020-2021	32
4.2.2.1	Teams	32
4.2.2.2	Promotie -en degradatieregels.....	32
4.2.2.3	Verdeling Europese tickets.....	33
4.3	Competitie BENELIGA.....	35
4.3.1	Format BeNeLiga	35
4.3.1.1	Geselecteerde teams.....	35
4.3.2	Invulling competitieformules.....	38
4.3.2.1	Promotie & Degradatie.....	38
4.3.2.2	Verdeling Europese tickets.....	42
4.3.2.3	Opdeling Belgische voetbalniveaus (2020-2021)	44
4.3.2.4	Opdeling Belgische voetbalniveaus met BeNeLiga (2025-2026)	45
4.3.2.5	Meten van de competitiviteit van een BeNeLiga	46

5	Sportieve Belangen	51
5.1	Hogere kwaliteit matches.....	51
5.2	Op internationaal vlak meer soelaas bieden	51
5.3	Beneliga wil 6de competitie worden	52
5.3.1	Europese coëfficiënten.....	52
5.3.1.1	Country Coefficient Ranking.....	52
5.3.1.2	Club Coefficient Ranking.....	55
5.4	Overige nationale competities.....	60
5.5	Beker	60
6	Financiële Belangen	61
6.1	Uitzendinkomsten	62
6.2	UEFA Prijzengeld	62
6.3	Sponsordeals	64
6.4	Externe economie	65
7	De bezwaren van een Beneliga.....	67
7.1	Nederland heeft geen hoge dunk van infrastructuur en niveau van België	67
7.1.1	Stadia + geografische ligging	67
7.2	Tv-contracten	74
7.2.1	Tv-contracten België.....	74
7.2.2	Tv-contracten Nederland.....	75
7.3.	Transferongelijkheden	76
7.3.1	Jupiler Pro League.....	76
7.3.2	Eredivisie.....	78
7.4.	Loonkosten.....	80
7.5.	Fiscale implicaties afzonderlijke competities	82
7.5.1	Jupiler Pro League.....	82
7.5.2	Eredivisie.....	84
7.6.	Makelaarscommissies	85
8	Waarom het zo belangrijk is dat België en Nederland nu op de kar springen in het BeNeLiga-verhaal? 87	
8.1	Institutionele hervormingen	87
8.1.1	Conference League	88
8.2	Kloof wordt groter en groter.....	91
8.3	Dalende supportersaantallen in de Nederlandse competitie	92
9	Conclusie.....	94

Lijst van gebruikte tabellen:

Tabel 1: Schattingsresultaten model met covariaten (Koning, 2020)	22
Tabel 2: Belgische teams JPL (Sporza, 2021)	27
Tabel 3: Champions Play-Off (eigen ontwerp, 2021)	28
Tabel 4: Europa League Play-off (eigen ontwerp, 2021)	28
Tabel 5: Nederlandse teams Eredivisie (Sporza, 2021)	32
Tabel 6: Sportieve resultaten van Nederlandse clubs tussen 2016 en 2021 / Financiële resultaten (eigen ontwerp, 2021).....	36
Tabel 7: Sportieve resultaten van Belgische clubs tussen 2016 en 2021 / Financiële resultaten (eigen ontwerp, 2021).....	37
Tabel 8: Fictieve eindstand BeNeLiga (eigen ontwerp, 2021)	38
Tabel 9: Fictieve eindstand BeNeLiga model 1 (eigen ontwerp, 2021)	38
Tabel 10: Fictieve eindstand BeNeLiga model 2 (eigen ontwerp, 2021)	40
Tabel 11: Fictieve eindstand BeNeLiga model 3 (eigen ontwerp, 2021)	41
Tabel 12: Klassement BeNeLiga (BeNeLiga voetbal, 2021).....	42
Tabel 13: Verdeling Europese tickets in de BeNeLiga via een vaste verdeling (eigen ontwerp, 2021)	43
Tabel 14: Verdeling Europese tickets in de BeNeLiga via een vrije verdeling (eigen ontwerp, 2021).....	43
Tabel 15: Competitiestructuur Belgisch voetbal tijdens het seizoen 2020-2021 (Wikipedia, 2020).....	44
Tabel 16: Competitiestructuur Belgisch voetbal na invoering van een BeNeLiga (eigen ontwerp, 2021).....	45
Tabel 17: Berekening Gini-coëfficiënt voor ploegen uit de Jupiler Pro League (eigen ontwerp, 2021)	47
Tabel 18: Berekening Gini-coëfficiënt voor ploegen uit de Eredivisie (eigen ontwerp, 2021)	48
Tabel 19: Berekening Gini-coëfficiënt voor ploegen die aanspraak maken op een BeNeLiga-ticket (eigen ontwerp, 2021).....	49
Tabel 20: Toegewezen punten bij het spelen van CL-voetbal (UEFA,2021)	54
Tabel 21: Landencoëfficiëntenranking (UEFA, 2016-2021)	55
Tabel 22: Puntenverdeling CL tot en met het seizoen 2017-2018 (UEFA, 2021)	55
Tabel 23: Puntenverdeling EL tot en met het seizoen 2017-2018 (UEFA, 2021)	56
Tabel 24: Puntenverdeling CL vanaf seizoen 2018-2019 (UEFA, 2021).....	56
Tabel 25: Puntenverdeling EL vanaf seizoen 2018-2019 (UEFA, 2021)	56
Tabel 26: Clubcoëfficiëntenranking (UEFA, 2016-2021).....	57
Tabel 27: Clubcoëfficiëntenranking van de hoogst geklasseerde teams uit de JPL/Eredivisie (UEFA, 2021)	58
Tabel 28: Landencoëfficiëntenranking van Nederland/België (UEFA, 2021).....	58
Tabel 29: Clubcoëfficiënt van FC Utrecht en R.Charleroi SC (UEFA, 2021).....	59
Tabel 30: DESTEP factoren (Muilwijk, 2020)	65
Tabel 31: Acht Belgische BeNeLiga-teams (eigen ontwerp, 2021).....	68
Tabel 32: Gegevens van Belgische stadia (eigen ontwerp/ Wikipedia/Transfermarkt, 2021).....	69
Tabel 33: Gegevens van Nederlandse stadia (eigen ontwerp/ Wikipedia/Transfermarkt, 2021).....	70
Tabel 34: Onderlinge verplaatsingen teams uit de Jupiler Pro League (eigen ontwerp, 2021)	71
Tabel 35: Onderlinge verplaatsingen teams uit een BeNeLiga-competitie (eigen ontwerp, 2021)	72
Tabel 36: Aantal kilometer per ploeg JPL (links) en BeNeLiga (rechts) (Google Maps, 2021).	73
Tabel 37: Verdeling TV-gelden bij clubs uit de Eredivisie (eigen ontwerp, 2021).....	76
Tabel 38: Transfer in- en outflows gedurende afgelopen vijf seizoenen in de JPL (Transfermarkt, 2021).....	77
Tabel 39: Transferstromen in de JPL tussen competities onderling in 2020-2021 (Transfermarkt, 2021).....	78
Tabel 40: Transfer in- en outflows gedurende afgelopen vijf seizoenen in de Eredivisie (Transfermarkt, 2021) .	79
Tabel 41: Transferstromen in de Eredivisie tussen competities onderling in 2020-2021 (Transfermarkt, 2021) .	79
Tabel 42: Belang van de Conference League tussen de UCL en de UEL (UECL, 2021).....	89
Tabel 43: Vergelijking transfersaldo's tussen grote vijf landen en België en Nederland tussen seizoen 2019/2020 vergeleken met seizoen 2020/21.	92

Lijst van gebruikte figuren:

Figuur 1: Lorenzcurve Nederland (links) / België en Zweden (rechts) (Goossens, 2006)	6
Figuur 2: Gini-coëfficiënten van Europese landen van 1963-1964 tot 2004-2005 (Goossens, 2006)	7
Figuur 3: Aantal buitenlandse spelers gedurende verschillende tijdspannen (Transfermarkt, 1992-2021)	9
Figuur 4: De clubs uit verschillende competities die doorstoten naar de kwartfinales Champions League (UEFA, 1992-2021).....	10
Figuur 5: Europese voetbalpiramide (UEFA, 2021)	12
Figuur 6: Stijgend toeschouwersaantal naarmate kwaliteitsvollere spelers intrede maakten (Li et al, 2019)	16
Figuur 7: Gemiddeld aantal toeschouwers in de vijf jaren voor en na de opening van het nieuwe stadion (Machtelinckx, 2014)	17
Figuur 8: Aantal televisiekijkers per wedstrijd (Koning, 2020)	19
Figuur 9: Vaste team-seizoen effecten (Koning, 2020)	20
Figuur 10: Ontwikkeling inkomsten van de belangrijkste voetbalcompetities (Koning, 2020).....	21
Figuur 11: Schematische verdeling Europese tickets op basis van eindklassering (eigen ontwerp, 2021)	29
Figuur 12: Fictieve voorstelling nacompetitie Eredivisie (eigen ontwerp, 2021).....	33
Figuur 13: Schematische verdeling Europese tickets op basis van eindklassering (eigen ontwerp, 2021)	34
Figuur 14: Schematische voorstelling model 1 (eigen ontwerp, 2021).....	39
Figuur 15: Schematische voorstelling model 2 (eigen ontwerp, 2021).....	40
Figuur 16: Schematische voorstelling model 3 (eigen ontwerp, 2021).....	41
Figuur 17: Lorenz-curves België/Nederland (eigen ontwerp, 2021)	46
Figuur 18: Lorenz-curve onderverdeeld in twee oppervlaktes (eigen ontwerp, 2021).....	47
Figuur 19: Lorenz-curve van een BeNeLiga-competitie (eigen ontwerp, 2021)	50
Figuur 20: Evolutie van de Belgische inkomsten (Deloitte, 2020).....	61
Figuur 21: Tv-gelden van de afzonderlijke competities (Deloitte, 2020)	62
Figuur 22: Evolutie van UEFA prijzengeld (Deloitte, 2020).....	63
Figuur 23: Aandeel van sponsorinkomsten (Deloitte, 2020)	64
Figuur 24: Boxplot bouwjaren stadia (Transfermarkt, 2020).....	67
Figuur 25: Kaarten voetbalteams in Nederland/België (Transfermarkt, 2021)	68
Figuur 26: Verdeling TV-gelden bij clubs uit de JPL (HLN, 2020).....	75
Figuur 27: Verhouding loonkosten/inkomsten in de twee Belgische competities (Deloitte, 2020)	80
Figuur 28: Evolutie gemiddeld bruto jaarloon JPL (Sporza, 2021)	82
Figuur 29: Gemiddeld bruto jaarloon per club in de Jupiler Pro League (Sporza, 2020).....	84
Figuur 30: Makelaarscommissies BeNe-Clubs (KBVB/KBVB, 2021)	86
Figuur 31: Omzet vergelijken van Europese Kampioenen (Transfermarkt, 2020)	91
Figuur 32: Gemiddelde toeschouwers eredivisie (Transfermarkt, 2020)	93

Lijst van afkortingen:

- CSL** = Chinese Football Association Super League
- ESPN** = Entertainment and Sports Programming Network
- PSV** = Philips Sport Vereniging
- RC** = Royal Club
- USL** = Union Sportive du Littoral
- UEFA** = Union of European Football Associations
- PSG** = Paris Saint-Germain
- FFP** = Financial Fair Play
- UO** = Uncertainty of Outcome
- UCL** = UEFA Champions League
- UEL** = UEFA Europa League
- KRC** = Koninklijke Racing Club
- OH** = Oud-Heverlee
- HVV** = Haagsche Voetbal Vereniging
- AZ** = Alkmaar Zaanstreek
- RSC** = Royal Sporting Club
- KAA** = Koninklijke Atletiek Associatie
- STVV** = Sint-Truidense Voetbalvereniging
- RKC** = Rooms Katholieke Combinatie
- AFC** = Amsterdamsche Football Club
- KNVB** = Koninklijke Nederlandse Voetbalbond
- KBVB** = Koninklijke Belgische Voetbalbond
- RSZ** = Rijksdienst Sociale Zekerheid
- JPL** = Jupiler Pro League
- DESTEP** = Demografisch, economisch, sociaal-cultureel, technologisch, ecologisch en politiek-juridisch
- VVV** = Venlose Voetbal Vereniging
- ACFF** = Association des Clubs Francophones de Football
- VV** = Voetbalvereniging
- PTT** = Posterijen, Telegrafie en Telefonie
- KPN** = Koninklijke KPN
- NXT** = Next
- G5** = grote vijf teams in België (Club Brugge, RSC Anderlecht, KRC Genk, KAA Gent, Standard de Liège)
- G6** = G5 + Royal Antwerp FC
- G5** = grootste vijf Europese voetbalcompetities (Premier League, Serie A, La Liga, Bundesliga, Ligue 1)

1 Inleiding

Deze masterproef bestudeert de mogelijkheid van een samensmelting van een Nederlandse en Belgische voetbalcompetitie. Vroeger werd vaak gesproken van een Benelux competitie. De Benelux is een intergouvernementele samenwerking, dat werd opgericht in 1944 tussen België, Nederland en Luxemburg. De verklaring waarom Luxemburg geen plaats had in de haalbaarheidsstudie van Deloitte is wellicht omdat de Luxemburgse competitie ver achterop hinkt ten opzichte van de Belgische en de Nederlandse competitie. Nederland en België palmen momenteel respectievelijk de plaatsen zeven en negen in op de UEFA-landencoëfficiëntenranglijst, Luxemburg is pas terug te vinden op plaats 35.

In het eerste deel van de studie wordt het concept 'competitief evenwicht' toegelicht, gespecificeerd op de Belgische en Nederlandse competities. Instrumenten als Lorenz-curves en Gini-coëfficiënten komen aan bod in het meten en vergelijken van Europese topcompetities in de tijd. Er is een positief verband tussen wedstrijdonzekerheid en de vraag naar sport. Volgens Sporteconoom Ruud Koning (2005) is er wel een verschil tussen de zienswijze van competitieve matches. Amerikanen hechten meer belang aan competitieve matches dan Europeanen.

In het laatste deel van de literatuurstudie worden de factoren onderzocht die een effect hebben op de kijkcijfers en/of toeschouwers van bepaalde competities.

Vervolgens worden de huidige competities in België en Nederland besproken en wordt de BeNeLiga technisch uit de doeken gedaan. De sportieve resultaten gedurende de laatste vijf voetbalseizoenen worden als enige parameter gebruikt voor de ploegen die in aanmerking komen voor een BeNeLiga-ticket. Aan de hand van de budgetten van de ploegen wordt de competitiviteit gemeten tussen de huidige clubs uit België, Nederland en de clubs in een BeNeLiga. Dit alles zal aangetoond worden met Lorenz-curves en bijhorende Gini-coëfficiënten. Verder worden drie modellen behandeld die mogelijk in voege kunnen treden betreffende de degradatie en promotie. Een gevolg van de BeNeLiga is dat de competitiestructuur in het professioneel voetbal er anders zal uitzien in België dan in Nederland. Deze studie behandelt enkel de competitiestructuur in België.

Naast de competitiestructuur die aanzienlijk zal wijzigen, worden onderwerpen behandeld die niet over het hoofd gezien mogen worden. De impact van de Europese coëfficiënten, de fiscale behandeling en de geografische ligging zijn er enkele van.

400 miljoen euro, dit is het bedrag dat Deloitte aan TV-inkomsten verwacht in een BeNeLiga. Toch staat er meer op het spel dan enkel het verhogen van de TV-gelden. Sponsordeals,

kwaliteit van de matches, UEFA prijzengeld... Het zijn sportieve en financiële takken die drastisch beïnvloed zullen worden.

In het laatste deel van thesis kaarten we de BeNeLiga's grootste tegenkantingen aan en de redenen waarom het noodzakelijk is dat Belgische en Nederlandse ploegen nu op de kar springen.

2 Onderzoeksvraag

De centrale onderzoeksvraag in onze thesis luidt **‘Zou een BeNeLiga opportuun zijn voor het imago en het product Belgisch voetbal?’**

De literatuurstudie is gebaseerd op volgende deelvragen:

- ‘Hoe kan men het competitief evenwicht meten in een voetbalcompetitie.’
- ‘In welke mate verschilt de zienswijze van Europeanen en Amerikanen i.v.m. competitief evenwicht?’
- ‘Klopt het dat onzekerheid over de wedstrijden meer supporters aantrekken?’
- ‘Wat zijn de belangrijkste indicatoren die een invloed hebben op toeschouwers en kijkcijfers?’

Volgende deelvragen worden beantwoord in het tweede deel van de thesis:

- ‘Hoe verschilt een hypothetische BeNeLiga met de huidige formats in Nederland en België?’
- ‘Wegen de sportieve en financiële belangen genoeg door om een BeNeLiga te voltrekken?’
- ‘Wat zijn de verschillende mogelijkheden van een BeNeLiga betreffende degradatie en promotie, Europese tickets, de beker...’
- ‘Welke overwegingen zijn noodzakelijk om beide competities te nivelleren?’
- ‘Welke rol speelt de geografische afstand voor de verschillende belanghebbenden?’
- ‘Waarom het zo belangrijk is dat België en Nederland nu op de kar springen in het BeNeLiga-verhaal’

3 Literatuurstudie

Onze literatuurstudie is grotendeels gebaseerd op wetenschappelijke bronnen, enkel de onderbouwing van de onderzoeksvraag is vaak aangevuld met actuele artikels.

3.1 Toelichting onderzoeksvraag

De laatste jaren heeft het imago van het Belgisch voetbal op verschillende vlakken een slechte beurt gemaakt. Het begon met het veelbesproken 'Eurostadion' op parking C aan de Heizel. Daar zouden drie groepswedstrijden en een achtste finale afgewerkt worden in het kader van het Europees voetbalkampioenschap 2020. Door de beslommeringen omtrent het te bouwen Eurostadion op parking C heeft de Europese voetbalbond UEFA beslist om Brussel definitief te schrappen als speelstad voor Euro 2020. "Het internationale imago van ons Belgisch voetbal krijgt hierdoor een enorme dreun", reageerde Brussels schepen van Sport Alain Courtois (2017). Brussels Parlements lid Mathias Vanden Borre (2020) noemt de definitie knock-out, wat een kroniek is van een aangekondigde dood. "Het Eurostadion was bij uitstek een dossier van oude politieke cultuur en achterkamerdeals." Dit staat in schril contrast met de prestaties van de Rode Duivels die sinds 20 september 2018 onophoudelijk op nummer 1 staan op de FIFA-ranking.

10 Oktober 2018, een dag die zal ingaan als één van de grootste schandalen in het Belgische voetbal. Operatie Propere Handen, een onderzoek dat werd gevoerd door het federaal parket onderzocht witwaspraktijken, matchfixing en omkoping in het Belgisch voetbal. Eind oktober kwam het schandaal openbaar in de media. 's Morgens doorkruisten 184 agenten het hele land. Spilfiguren in de zaak waren enerzijds twee gewezen scheidsrechters namelijk Bart Vertenten en Sébastien Delferière die beticht werden van onder andere omkoping. Anderzijds twee voetbalmakers die heel actief waren in het Belgisch voetbal namelijk Mogi Bayat en Dejan Veljkovic. Het fraudeonderzoek is tot op de dag van vandaag nog steeds lopend maar de twee voetbalmakers zijn al opnieuw aan de slag in het Belgisch voetbal. Operatie Zero werd internationaal nieuws en bracht een enorme imagoschade met zich mee. In het begin van de coronacrisis was er kritiek op de economische werkloosheid die werd ingeroepen door enkele clubs. Tijdens de coronacrisis zijn er nog al enkele zaken gebeurd die het aanzien van het Belgisch voetbal geen deugd hebben gedaan (Van Gael, 2020). In tegenstelling tot bovenstaande zaken vallen er ook positieve dingen te melden over het voorkomen van het Belgisch voetbal. De sterke prestaties van de Rode Duivels brengen de vaderlandse competitie in een goed daglicht. Veel basisspelers van de Rode Duivels spendeerden hun jeugd bij een Belgische club. Zo bracht bijvoorbeeld KRC Genk talenten groot als Kevin De

Bruyne en Thibaut Courtois. De Belgische coëfficiënt is in tien jaar gestegen van plaats veertien naar plaats negen. Voor vele spelers is de Belgische competitie de laatste springplank om de stap te wagen naar één van de grotere competities. Kortom de Rode Duivels zetten het Belgisch voetbal op sportief vlak opnieuw volledig op de kaart. Dit staat in schril contrast met de Jupiler Pro League die in het buitenland nog te vaak bestempeld wordt als een inferieure competitie.

Sport wordt een activiteit van toenemend belang: meer mensen nemen deel aan sport (actieve sportconsumptie), er wordt ook meer tijd besteed aan het kijken naar sport (passieve sportconsumptie) (Koning, 2009). Eleven schat dat ze nu al meer dan 850.000 abonnees hebben voor hun kanalen samen. Volgens Guillaume Collard (2020) betaalt één huiskamer op vijf in België voor hun kanalen en dit aantal blijft maar groeien. Maar in het buitenland wordt de Belgische competitie te weinig gevolgd in vergelijking met de grote landen. Dit brengt een hoop inkomstenverlies met zich mee. Onlangs kwam er positief nieuws uit die hoek. ESPN, het grootste Amerikaanse sportnetwerk slaagde erin om de uitzendrechten te verwerven voor het streamen van wedstrijden uit de Jupiler Pro League, dit gedurende vijf jaar. Dit is zeker een stap in de goede richting voor de Belgische voetbalcompetitie, die op deze manier geïnternationaliseerd wordt (Van Genechten, 2021).

3.2 Competitief evenwicht

Sporteconomie; het analyseren van sport, in de meest brede zin van het woord, als een economische activiteit, dus een activiteit waarbij keuzes moeten worden gemaakt om met schaarse middelen bepaalde doelen te bereiken (Koning, 2005).

In geen enkele tak van de economie is evenwicht zo belangrijk. Er is geen mooie spannende wedstrijd zonder een waardige tegenstander.

Onderstaande maatstaven van kampioenschapsonzekerheden waren initieel niet bedoeld om competitief evenwicht te meten in een competitie maar zijn toch handig bij vergelijkingen tussen bepaalde competities.

a) Winning percentages

Rottenberg (1956) haalde als eerste aan dat de gelijkheid van de verdeling van de spelerskwaliteit kan worden gemeten door het vergelijken van het aantal gewonnen kampioenschapstitels per team.

Voor zijn empirisch onderzoek kwam hij terecht bij twee honkbalcompetities. De periode was van 1920 tot 1951. In de American Baseball League bijvoorbeeld domineerden de Yankees

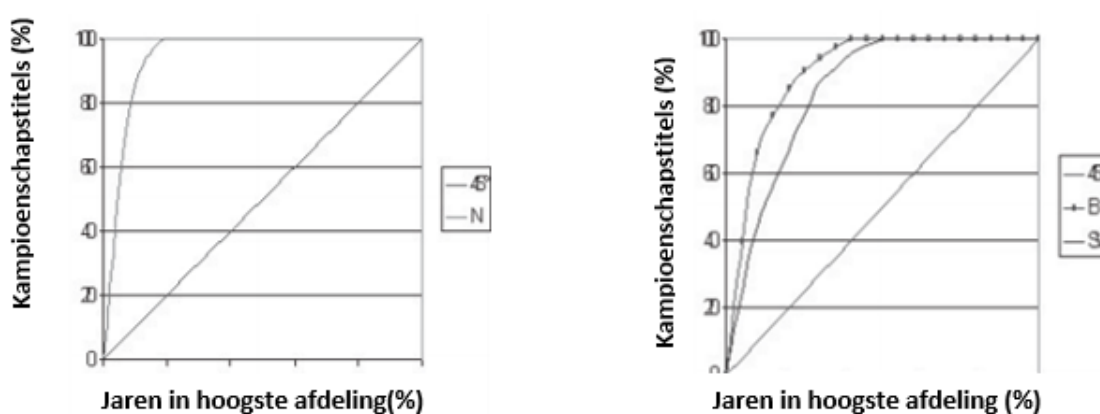
achttien jaar lang. In de National League wonnen de St. Louis Cardinals negen keer. Hij concludeerde dat er een zeer ongelijke verdeling was (Goossens, 2006).

Anderlecht, Club Brugge en Standard domineerden vaak het Belgisch voetbal. In Nederland zou zowel Ajax als PSV Eindhoven vaak opduiken als kampioen van Nederland. Een perfecte verdeling zou betekenen dat elk team evenveel titels behaalt. Het is een heel eenvoudige, bruikbare maatstaf, maar het zegt weinig over de overige ploegen die vaak meestrijden bovenaan, maar geen kampioen geworden zijn. De fluctuatie van het aantal teams in de competitie bemoeilijkt de vergelijking. De Belgische competitie speelt vandaag de dag met 18 ploegen, vorig jaar waren dat er 16. Niettegenstaande duidt een groteske meerderheid van het aantal behaalde titels op een soort monopolie die niet bevorderlijk is voor de competitie op zich.

b) Lorenz-curve en Gini-coëfficiënt

Deze methode kan gebruikt worden om de variatie tussen verschillende seizoenen in een competitie te meten. Om de Lorenz-curve op te stellen plotten Quirk & Fort (1997) het cumulatieve percentage kampioenschapstitels op de verticale as. Op de horizontale as wordt het cumulatieve percentage van het aantal jaren waarin een team in de hoogste afdeling aanwezig was in kaart gebracht.

Er wordt begonnen met de meest succesvolle teams (deze met de hoogste titels/jaar verhouding) in de linkerbenedenhoek van de grafiek. Een voorbeeld van een Lorenz-curve wordt weergegeven op Figuur 1. Om vervolgens de Gini-coëfficiënt te berekenen, wordt de oppervlakte tussen de Lorenz-curve en de 45°-lijn bepaald en gedeeld door de oppervlakte boven deze lijn. De 45°-lijn stelt teams voor met dezelfde frequentie van titels/jaar in de competitie. Hoe steiler de Lorenz-curve, hoe meer kampioenschapstitels er gewonnen werden door een klein aantal verschillende teams (Goossens, 2006).

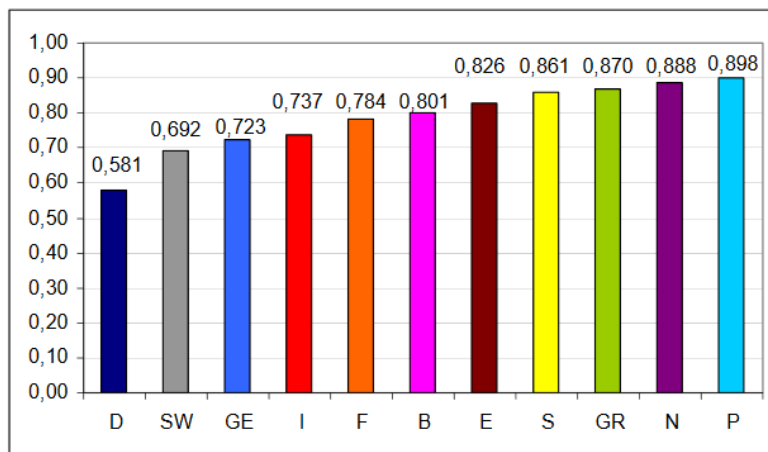

Figuur 1: Lorenzcurve Nederland (links) / België en Zweden

Nederland heeft een aparte grafiek met 26 teams. België en Zweden zijn gecombineerd in één grafiek en tellen elk 20 teams die tien jaar lang meespeelden in de hoogste afdeling.

Hier is het merkbaar dat Nederland de steilste grafiek heeft van de drie. Toch is het moeilijk om op deze manier vele landen met elkaar te vergelijken.

Om een goed overzicht te hebben van alle ploegen werden alle Gini-coëfficiënten van de landen met elkaar vergeleken. Daarin is te zien dat Portugal, Nederland en Griekenland de grootste coëfficiënt vertonen en dusdanig meer ongelijkheid vertonen. Denemarken en Zweden komen als meest evenwichtige landen uit de bus met de grootste spreiding van ploegen die een titel behaalden.

Figuur 2: Gini-coëfficiënten van Europese landen van 1963-1964 tot 2004-2005 (Goossens, 2006)

3.2.1 Belang van het Bosman arrest

Jean-Marc Bosman was een Belgische beroepsvoetballer die uitkwam voor voetbalclub RC Luik op het einde van de jaren tachtig. Hij spande in 1990 een rechtszaak tegen de Belgische voetbalbond omdat hij een transfer naar het Franse USL Dunkerque misliep. De transfer kon niet afgehandeld worden omdat RC Luik een te hoge transferprijs vroeg terwijl zijn contract eigenlijk afgelopen was (Vanhove, 2005).

Rondom de jaren '90 gold er een ander systeem dan wat er hedendaags wordt gebruikt. Toen kon elke club een transfersom vragen voor spelers van wie het contract afliep. Wanneer er geen enkele club bereid was deze som te betalen, was de speler nog steeds eigendom van zijn huidige club en werd hij verplicht te blijven, ook al was zijn contract eigenlijk afgelopen. De clubs hadden dus een enorme invloed over de spelers.

Zoals ut supra vermeld stapte Bosman naar de Belgische voetbalbond met de mededeling dat de transfer -en nationaliteitsregels in deze periode tegenstrijdig waren met het Verdrag van Rome. Hij kreeg gelijk, het bestaande Europese transfersysteem was strijdig met het Verdrag van Rome betreffende de mededinging en het vrij verkeer van personen. Sinds dat moment kon men niet langer een transferbedrag vragen voor spelers die einde contract waren.

De gevolgen van het Bosman-arrest waren aanzienlijk. De machtspositie van de speler tegenover zijn club veranderde ingrijpend. Er werden minder transfersommen betaald en de salarissen van de spelers stegen fors. De uitspraak kwam hard aan voor de Belgische clubs. Een speler wiens contract afliep, leverde voortaan niets meer op. Daartegenover konden clubs vanaf toen gebruik maken van de mogelijkheid om een "vrije" speler gratis aan te trekken.

Volgens Kessene (1996) is de toename van de buitenlandse voetballers in het professionele voetbal ook te wijten aan het Bosman-arrest van 1995.

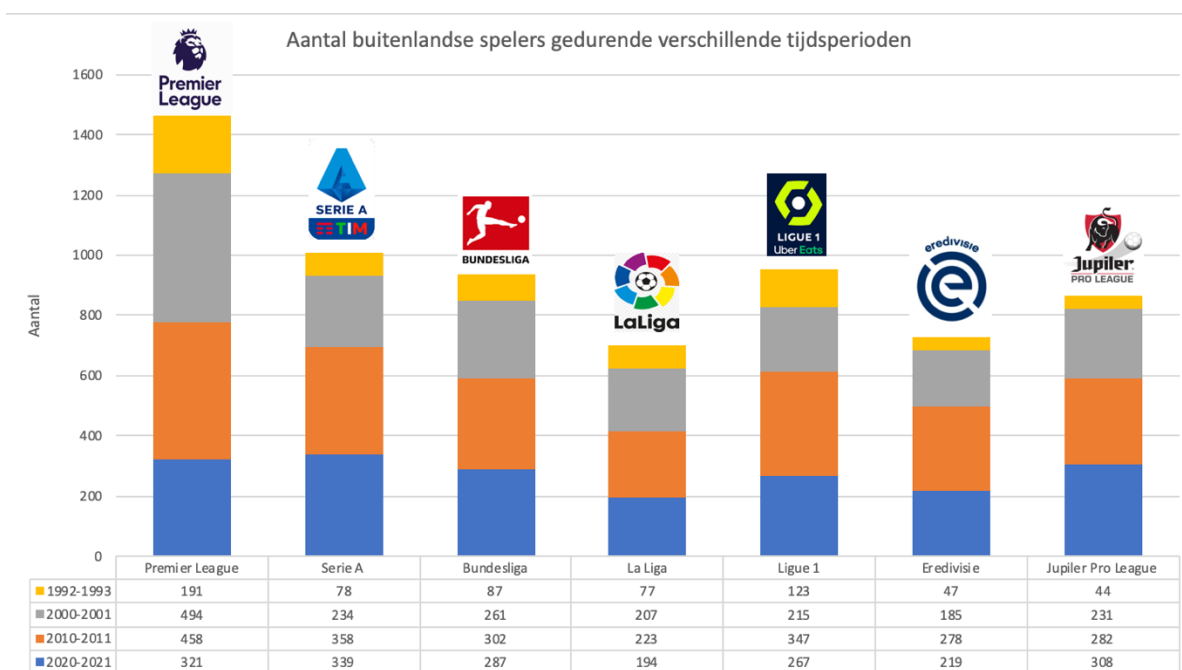
Voor het Bosman-arrest werd gebruik gemaakt van de "3+2 regel". Deze regel bestond eruit dat clubs in hun land niet meer dan drie buitenlanders en twee 'quasi-buitenlanders' mochten opstellen. Met 'quasi-buitenlanders' werden de spelers bedoeld die al langer dan vijf jaar in ons landen speelden of voor hun achttiende verjaardag reeds bij de club waren aangesloten. Bosman zorgde voor de afschaffing van deze regel, waardoor er meer buitenlandse spelers konden opgesteld worden.

Het gehanteerde transfersysteem werd door de ondernemingen van Bosman stopgezet. Met als gevolg verhuisden de beste spelers uit de minder winstgevende competities naar de rijkere competities omdat ze er meer geld konden verdienen. De spelers beschikten over een betere

machtspositie dan voorheen en konden zichzelf verkopen aan de hoogste bidder nadat hun contract afliep (Kessenne, 2002).

Competities zoals België en Nederland zagen zo hun “free agents” vertrekken naar de “big fives”. De “big fives” zijn de vijf grootste Europese competities met name Engeland, Spanje, Italië, Duitsland en Frankrijk. De combinatie van het Bosman-arrest, de afschaffing van “3+2 regel” en de toenemende budgetten in de “big five” competities maakten België en Nederland minder aantrekkelijk voor topspelers. Het verdwijnen van hun activa, de gebrekkige jeugdopleiding en de beperkte budgetten resulteerden in een zoektocht naar een korte termijn oplossing. Tweede rang buitenlandse spelers werden aangetrokken in de hoop om ze met een meerwaarde te kunnen doorverkopen.

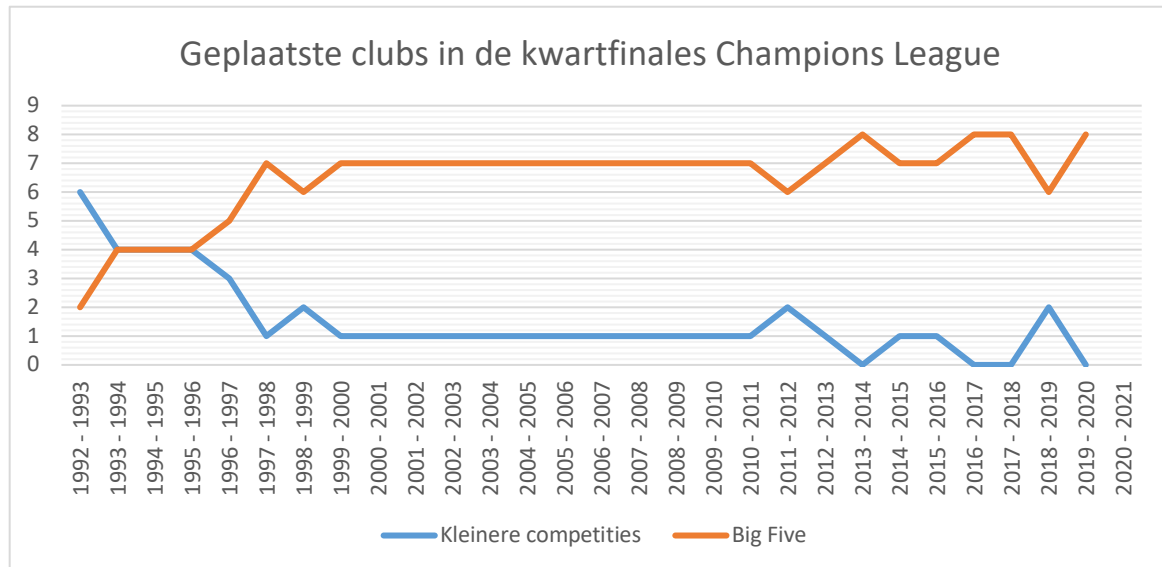

Figuur 3: Aantal buitenlandse spelers gedurende verschillende tijdsperiodes (Transfermarkt, 1992-2021)

Door de drastische wijzigingen werd een unieke situatie bekomen. Spelers die eindecontract waren, hadden nu de mogelijkheid vrij te bewegen in Europa, maar de clubs bleven gebonden aan hun nationale markt. Met als gevolg dat kleinere clubs gelegen in een grotere markt een concurrentieel voordeel verkregen ten opzichte van de grotere clubs uit kleine markten (Dejonghe, 2005). De Belgische, Nederlandse, Portugese topclubs, om er maar enkele te noemen, kwamen in een ongunstige concurrentiepositie. Clubs zoals Club Brugge, die mooie resultaten leverden gedurende de jaren 1970-1980, werden benadeeld door het feit dat ze in België gelokaliseerd waren.

In de periode rond de eeuwwisseling werden vele voetbalclubs machtiger. Ze kregen financiële injecties en de kloof met de kleinere Europese competities werd alsmaar groter. Met meer budget slaagden ze erin om betere spelers aan te trekken en hun kans op successen te verhogen. Daarnaast kreeg het voetbal in de media meer en meer aandacht. De televisiestations telden steeds meer geld neer om matches live te kunnen uitzenden.

Het product voetbal zat in een stijgende lijn waardoor de spelerslonen ook exponentieel stegen.

Figuur 4: De clubs uit verschillende competities die doorstoten naar de kwartfinales Champions League (UEFA, 1992-2021)

Op bepaalde manieren proberen clubs toch het arrest Bosman te omzeilen. Ze willen absoluut het risico niet lopen om een speler gratis kwijt te spelen. Een speler waarvan zijn contract bijna afloopt, krijgt de mogelijkheid om ofwel bij te tekenen ofwel om onmiddellijk te vertrekken naar een andere ploeg. Op die manier geniet de huidige club nog van een transfersom. Indien de speler weigert bij te tekenen of mee te werken aan een transfer, dreigt hij verplaatst te worden naar de B- of C-kern. Op deze soort praktijken luidt er vaak kritiek, het belet het principe van het vrije verkeer (Vanhove, 2005).

25 jaar na het Bosman-arrest kan niet gesteld worden dat de huidige lichte topvoetballers alles aan Bosman te danken heeft. Voetballers verdienen waanzinnige bedragen door de explosie van de tv-gelden en de tussenkomsten van kapitaalkrachtigen uit het Midden-Oosten (Colin, 2020).

Het Bosman-arrest heeft ervoor gezorgd dat spelers die eindecontract zijn vrij zijn om een nieuwe werkgever te zoeken, maar dit heeft niet gezorgd voor de afschaffing van het transfersysteem. De transferbedragen en salarissen zijn hoger dan ooit tevoren.

3.2.2 Europa versus Amerika i.v.m. competitief evenwicht

Sporteconomen uit alle hoeken van de wereld onderzoeken wat nu uiteindelijk de doorslaggevende factoren voor sportief succes zijn. Het uitgangspunt in de Amerikaanse Leagues is dat spannende wedstrijden/competities meer publiek trekken (Fort, 2006; Zimbalist, 2002). Volgens deze studie zijn maatregelen van competitief evenwicht één van de hoofdredenen voor de populariteit van het voetbal. In tegenstelling wat Fort beweert dat spannende wedstrijden altijd meer publiek bereiken, geldt dit over het algemeen niet in Europa. Sporteconoom Ruud Koning (2005) maakt dit duidelijk door onderscheid te maken tussen absolute en relatieve competitie. Absolute competitie gaat erom of de beste wint, relatieve competitie gaat om de spanning en het competitief evenwicht. Europeanen willen gewoon dat hun club met een overtuigende uitslag wint. In tegenstelling tot Amerikanen die een match willen zien dat bol staat van de spanning. In Europa is er een eindeloze drang naar glorie waardoor ervan loyaliteit tussen clubs weinig sprake is.

Maatregelen om competitief evenwicht te bevorderen

Het zijn maatregelen die tot doel hebben om competitief evenwicht te vergroten. Uiteindelijk leiden deze maatregelen tot spannendere competities met als doel de winst van de clubeigenaren te maximaliseren (Dejonge, 2007). De drie onderstaande maatregelen worden vaak toegepast in Amerikaanse sportcompetities en worden als normaal beschouwd. Het is belangrijk te weten hoe Europese competities hier tegenover staan.

1. Revenu sharing: grote clubs delen toegang, merchandise en televisierechten. (Slender, 2013)

In tegenstelling tot Amerikaanse competities is er weinig samenwerking omtrent revenu sharing. De televisie-inkomsten waren het enige dat in het algemeen vrij evenwichtig verdeeld werd tussen de clubs. Maar dit principe staat dezer dagen ook op de helling. In Spanje bijvoorbeeld krijgen Real Madrid en Barcelona een veelvoud van de concurrentie. De positieve correlatie tussen inkomsten/loonmassa en sportieve prestaties is hier de verklaring voor. Bij een herverdeling van de inkomsten zal voor de topclubs de kans op sportieve winst afnemen wat tevens de verklaring is waarom de topclubs zich een steeds groter deel van de tv-rechten willen toe-eigenen (Dejonghe, 2005).

2. Salary cap: salarisplafond waardoor grote clubs niet alle toptalenten kunnen kopen. (Slender, 2013)

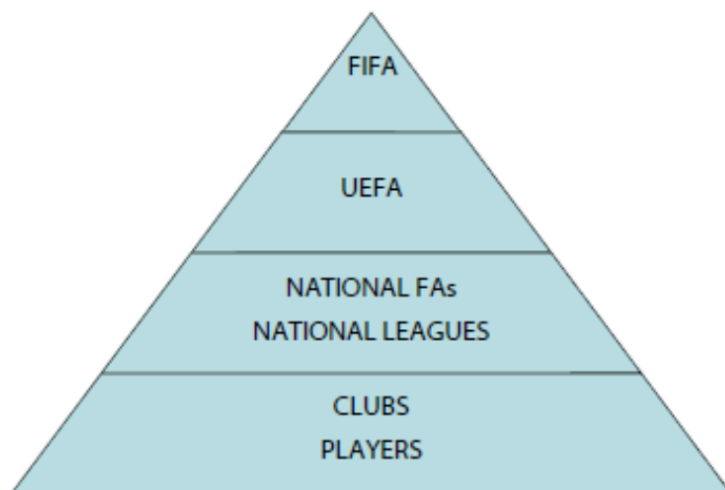
De (clubgebonden) salary caps kunnen worden onderscheiden in absolute en relatieve salary caps. De absolute salary cap kent één gemaximeerd bedrag dat hetzelfde is voor alle clubs,

terwijl de relatieve salary cap een per club gemaximeerd bedrag kent afhankelijk van bepaalde factoren. (Wolterink, 2019)

Het enige waar Europese clubs zich momenteel aan moeten houden zijn de UEFA's Financial Fair Play-regels (FFP). De belangrijkste regel is dat clubs een break-even resultaat moeten halen.

Financial Fair Play

De 'Europese voetbalpiramide', ut infra afgebeeld, volgt een strikt hiërarchische 'top-down-werking'. De FIFA, de internationale organisatie voor de voetbalsport, wordt gezien als het mondiale beleidsinstrument. Beslissingen van de FIFA zullen dus via het Europese UEFA op nationaal niveau moeten worden toegepast (UEFA, 2021).

Figuur 5: Europese voetbalpiramide (UEFA, 2021)

In 2004 introduceerde de UEFA het clublicentiesysteem. Dit systeem werd door UEFA ingevoerd om de gezondheid van het Europese voetbal blijvend te garanderen. Het clublicentiesysteem van de UEFA is gebaseerd op een reeks gedefinieerde kwaliteitsstandaarden waaraan elke club moet voldoen, wil het deelnemen aan de door de UEFA georganiseerde clubcompetities, waarvan de UEFA Champions League en de UEFA Europa League de meest bekende voorbeelden zijn (UEFA, Financial Fair Play, 2020).

Het licentiesysteem is nog steeds in werking, zij het in een aangepaste vorm en aangevuld met de regels met betrekking tot de Financial Fair Play.

De idee van de Financial Fair Play kwam er in september 2009, gebaseerd op het feit dat voetbalclubs niet meer zouden mogen uitgeven dan zij daadwerkelijk genereren teneinde er een evenwichtige boekhouding op na te houden. De vraag naar deze regelgeving was groot en werd door de hele voetbalwereld gesteund. De resultaten zijn hoopgevend, in de eerste vijf

jaren na de introductie slaagden teams erin hun schulden te verlagen (*Financial Fair Play*, 2021).

Tot op heden wordt de regelgeving blijvend geüpdatet om de veranderingen in het voetbalmilieu te weerspiegelen. De doelstellingen, voortvloeiend uit het vroegere licentiesysteem blijven van kracht en worden bijgewerkt wanneer veranderingen noodzakelijk blijken. Onderstaande zes doelstellingen worden als essentieel beschouwd.

- De verbetering van de economische en financiële bekwaamheden van clubs en het verhogen van hun financiële transparantie en geloofwaardigheid;
- Het noodzakelijke belang hechten aan de bescherming van schuldeisers door te verzekeren dat clubs hun schulden ten opzichte van spelers, sociale instanties, belastingdiensten en andere clubs tijdig aflossen;
- Het introduceren van meer discipline en rationaliteit in de financiën van voetbalclubs;
- Clubs aanmoedigen om hun werking af te stemmen op hun inkomsten;
- Clubs aanmoedigen om hun middelen verantwoord te besteden, opdat het voetbal hier op lange termijn voordeel uit zou kunnen halen;
- Het verzekeren van de duurzaamheid en leefbaarheid van het Europese clubvoetbal op lange termijn.

Samengevat is de Financial Fair Play-Regelgeving er op gericht de rentabiliteit en duurzaamheid van het Europese clubvoetbal op de lange termijn te beschermen. De idee van een voetbalclub als zelfvoorzienende entiteit houdt verband met de onderliggende overtuiging van de UEFA dat de inflatie van transfersommen en spelerslonen onverminderd aanhoudt. Daarnaast injecteert elke nieuwe clubeigenaar in zijn zoektocht naar sportief succes meer geld in de markt van het Europese clubvoetbal (Mouton, 2015).

De invoering van de FFP-regelgeving heeft impact gehad op het Europese voetbal. Zo zijn de financiële resultaten van de Europese clubs in elk van de vijf jaar sinds de invoering van de FFP verbeterd, waarbij de balansen van de clubs aanzienlijk zijn versterkt en de netto-schuld is gedaald van 65% naar 35% (*Financial Fair Play*, 2021). In 2017 kon UEFA melden dat 29 van de 54 competities in Europa winstgevend waren, ten opzichte van acht tijdens de start van FFP. Clubs mogen tot een negatief resultaat gaan van 30 miljoen, vooraleer er een straf wordt uitgesproken. Die straf is afhankelijk van de ernst van de zaak, vaak gaat UEFA dan over tot het niet uitkeren van het prijzengeld voor teams in kwestie.

De laatste jaren werd er vaak getwijfeld aan de doeltreffendheid van de FFP. Clubs als Paris Saint Germain en Manchester City kropen beiden door het oog van de naald. Zoals de FFP voorziet, mogen teams niet meer uitgeven dan ze daadwerkelijk genereren. PSG en

Manchester City, beiden gerund door staatsbedrijven en gigantische geldschieters, bleken zich niet te houden aan de vooropgestelde regels. Om hun transfers te dekken, lieten ze grote sponsorinkomsten inschrijven in hun boekhouding, wat niet als reglementaire inkomsten konden gezien worden (t'Kint, 2020)

Belgische teams kwamen onlangs positief in de media door geen inbreuk te doen op de FFP-regelgeving. De Belgian Financial Fair Play vond zijn oorsprong in het seizoen 2018-2019. Er wordt slechts een kapitaalverhoging van maximaal 30 miljoen euro op drie jaar toegestaan. Verder mogen clubs over een periode van drie seizoenen een aanvaardbaar verlies van maximaal vijf miljoen euro leiden op relevante, voetbal gerelateerde activiteiten. Indien clubs niet voldoen aan de voorwaarden, volgt er een puntenaftrek, een beperking van het aantal contractspelers of een boete van minimaal 50% van tv-rechten. Enkele Belgische clubs lieten verliezen optekenen, maar niet hoger dan de bovengrens van 30 miljoen. RSC Anderlecht kon zijn groot verlies (34 miljoen euro) neutraliseren door een kapitaalverhoging uit te voeren. Door die kapitaalverhoging voldoet het aan de FFP-regels. Tot op heden is er nog geen aangepaste Financial Fair Play voor de Eredivisie (Sporza, 2021).

Zorgt de FFP dan effectief voor een gelijkschakeling van het Europese voetbal? Neen. Er ontstaan twijfels bij de televisiecontracten in Engeland of Spanje, de centen van de Champions League die de rijke clubs steeds rijker maken,... Geen enkele kleine club kan de kloof overbruggen.

Een relatieve salary cap is geen geschikt middel om de competitieve balans te verbeteren. Sterker nog, door sommigen wordt gesteld dat de FFP-regels en met name zijn inefficiënte handhaving de competitieve balans alleen nog maar verder aantast (Wolterink, 2019).

3. Play-offs: zorgt voor minder voorspelbare uitkomst van de competitie (Slender, 2013).

In de sport is een play-off of eindronde een confrontatie tussen teams met als doel een kampioen, promotie/degradatie, of vergelijkbare beslissing te bepalen na het afwerken van een reguliere competitie.

België is één van de weinige landen die momenteel op het einde van de competitie een play-off competitie organiseert waar op het einde van reguliere competitie de punten worden gehalveerd. Sportief gezien heeft het systeem voor de Belgische competitie geen windeieren gelegd. Tien jaar geleden stond België slechts op een veertiende plaats in de landencoëfficiëntenranking en moest het landen als Zwitserland of Griekenland laten voorgaan. Vandaag scheiden alleen Nederland, Rusland en Portugal de Jupiler Pro League van de

Europese Big Five. Het brengt ontegensprekelijk veel spanning met zich mee, al staat het competitieformat elk jaar ter discussie. We leiden onze jonge spelers op in een context waarin onze reguliere competitie er maar halfjes toe doet", vult Mannaert aan (Voetbalnieuws, 2018).

3.3 Onzekerheid over de uitkomst

Rottenberg (1956) stelde als eerste de onzekerheid van de uitkomsthypothese voor, waarin hij suggereerde dat minder voorspelbare competities meer supporters aantrekken.

Onzekerheid over de uitkomst wordt gedefinieerd als 'een situatie waarin een bepaalde wedstrijd binnen een competitiestructuur een zekere mate van onvoorspelbaarheid heeft over het resultaat, en bij uitbreiding, dat de competitie in zijn geheel, bij aanvang van de competitie geen vooraf bepaalde winnaar heeft (Forrest & Simmons, 2002).

Volgens Borland & Macdonald (2003) worden er drie soorten geïdentificeerd, namelijk onzekerheid op één spelniveau, onzekerheid op seizoensniveau en onzekerheid op lange termijn over de uitkomst.

Onzekerheid op het niveau van één spel onderzoekt de verandering van de aanwezigheid op het spel op basis van de status van één enkele wedstrijd. De match onzekerheidshypothese merkte op dat een nauwe en onvoorspelbare wedstrijd de vraag in de competitie zou kunnen stimuleren (Feehan, 2006). Er is waarschijnlijk een kwadratisch verband tussen opkomst en de kans op een thuisoverwinning (Coates et al., 2014). Als toeschouwers van de thuisploeg geen thuisoverwinning verwachten, zal de wedstrijdbezoek daaronder lijden. Omgekeerd geldt dus ook naarmate de kans op een thuisoverwinning toeneemt, kan de interesse van fans toenemen en de kans vergroten dat ze de wedstrijd bijwonen. Daar zit wel een limiet op. Elke verdere toename van de kans op een thuisoverwinning zal echter weer leiden tot een afname van het aanwezigheid van supporters bij een aantal wedstrijden (Li et al., 2019).

Het tweede type onzekerheid richt zich op de vraag hoe de aanwezigheid van supporters in het seizoen verandert. Feehan (2006) suggereerde dat de opkomst van wedstrijden zou toenemen als een wedstrijd significant is in termen van het winnen van het kampioenschap of omtrent duels om degradatie te voorkomen. De openingswedstrijd van het seizoen trekt waarschijnlijk ook meer bezoekers, aangezien fans nog steeds hoge verwachtingen hebben van de thuisploeg.

Het laatste type heeft te maken met onzekerheid op de lange termijn. Het onderzoekt hoe onzekerheid over de uitkomst de vraag naar aanwezigheid van supporters gedurende langere tijd kan beïnvloeden. Onzekerheid van uitkomsten onderzoekt of overheersing van een team

binnen een competitie de aanwezigheid bij niet-succesvolle clubs zal verminderen (Feehan, 2006), maar Borland (1987) gaf aan dat er geen verband was tussen het bijwonen van wedstrijden en langdurige onzekerheid toen hij de Australian Football League bestudeerde.

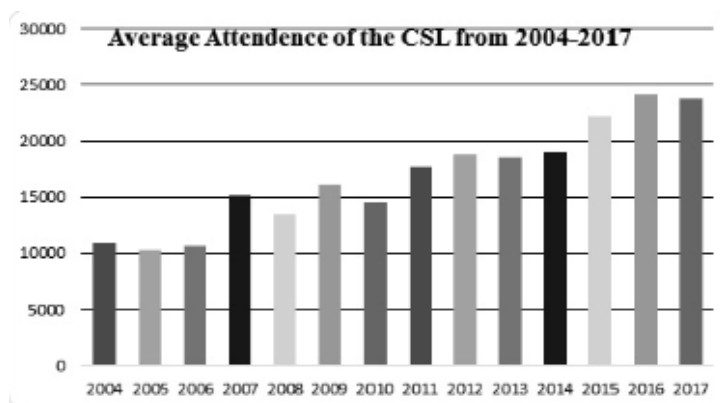
Toch zien we dat het belang van onzekerheid in vraag wordt gesteld. In de studie van Buraimo Simmons (2015) vond men geen significant effect van UO op kijkcijfers. Zij concluderen dat fans in de loop van de tijd minder geïnteresseerd zijn in spannende wedstrijden, en juist meer gewicht hechten aan de kwaliteit van het talent op het veld. Wedstrijden met relatief goed betaalde spelers trekken meer kijkers. Afhankelijk van de gebruikte maatstaf, vindt Cox (2018) wel een significante relatie tussen UO en de kijkcijfers.

3.4 Indicatoren die een invloed hebben op toeschouwers

Net zoals in het bedrijfsleven zijn voetbalclubs afhankelijk van hun 'klanten'. Fans zijn essentieel voor het voortbestaan van de club. Ze betalen om voetbalwedstrijden bij te wonen, ze kopen replica truitjes en andere gadgets om de band met de club te versterken (Hill & Vincent, 2006).

3.4.1 Aantrekken van supervedetten

Volgens Wills & Tacon (2020) is onzekerheid over de uitkomst niet significant geassocieerd met de omvang van het tv-publiek voor de UCL, maar zowel de aanwezigheid van sterspelers als de teamkwaliteit zijn dat wel. Het grote voorbeeld van het aantrekken van vedetten op leeftijd is de Chinese Soccer League. Europese spelers worden aangetrokken met exuberante hoge lonen denk maar aan Hulk, Oscar, Gervinho of Witsel die in 2017 naar Tianjin Quanjian FC trok. Daar streek Witsel een slordige achttien miljoen per jaar op.

Figuur 6: Stijgend toeschouwersaantal naarmate kwaliteitsvollere spelers intrede maakten (Li et al, 2019)

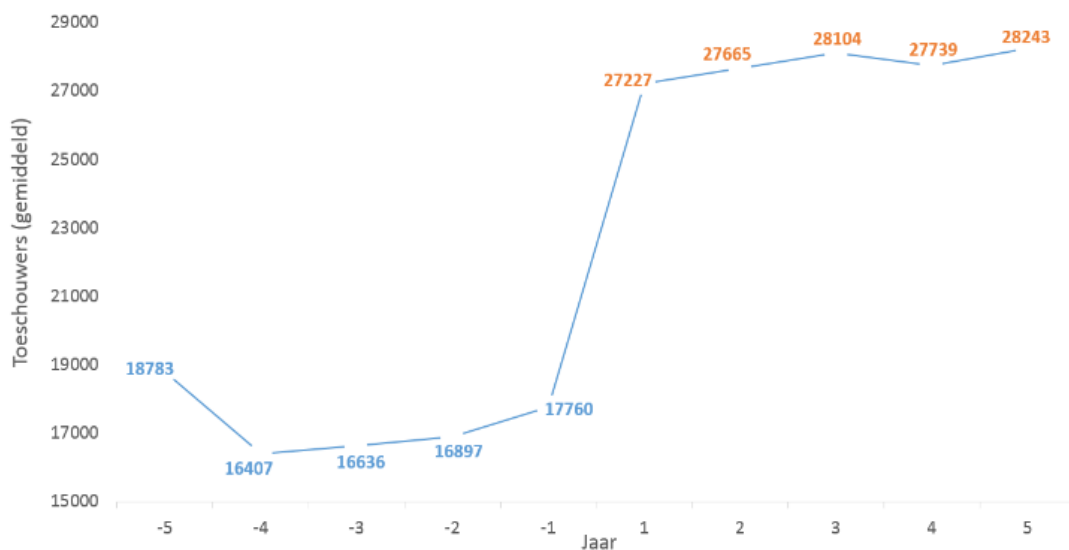
De bevindingen van deze studie laten zien dat internationale voetbalsterren met faam positieve effecten hadden op het wedstrijdbezoek. Het is echter gebleken dat lokale voetbalsterren, met name de spelers die bij het nationale team spelen, een negatief effect teweegbrachten op het wedstrijdbezoek (Li et al., 2019).

Supervedetten spelen een sleutelrol bij de populariteit van bepaalde competities. Volgens Rosen (1981) krijgen sterspelers enorme beloningen vanwege hun dominantie in de sportactiviteiten waaraan ze deelnemen, ook al vertegenwoordigen ze maar een heel klein deel op het veld.

3.4.2 Nieuw stadion

We zien dat er de laatste jaren meer geïnvesteerd wordt in stadia in de Belgische competitie. Het onderwerp is brandend actueel in Brugge waar zowel Club Brugge als Cercle Brugge een plan hebben ingediend bij de Raad van State om twee afzonderlijke stadia te hebben.

De Amerikaanse onderzoeker Noll (1974) was de eerste die het effect van nieuw stadion onderzocht op gebied van toeschouwersaantallen. Hij kwam tot de conclusie dat een beter comfort en zicht de aanleiding waren voor een stijgend toeschouwersaantal.

Figuur 7: Gemiddeld aantal toeschouwers in de vijf jaren voor en na de opening van het nieuwe stadion (Machtelinckx, 2014)

Uit de descriptieve analyse van Machtelinckx (2014) kunnen we concluderen dat een nieuw stadion een significante stijging met zich meebrengt van 50 tot 60 procent op vlak van toeschouwersaantallen. De eerste vijf jaar na opening zien we de grootste stijging van gemiddeld 59 procent meer toeschouwers. Dit is onafhankelijk van andere factoren die ook een rol spelen in het aantal toeschouwers. Volgens de studie is de significante stijging te wijten aan het novelty effect. De uitbreiding van de capaciteit is hierbij minder van belang. De grootste stijgingen zijn vooral te zien op korte termijn. Deze kortere periode wordt soms bestempeld met de term 'honeymoon'; een soort huwelijksperiode van toeschouwers met het nieuwe stadion (De Geyter & Persyn, 2009). Dit wil zeggen dat het oude stadion niet noodzakelijk elke match bijna uitverkocht moet zijn vooraleer het interessant wordt om een nieuw stadion te bouwen. Het vroegere Jules Ottenstadion was zeker ook niet telkens volzet. Niettegenstaande hebben ze toch extra toeschouwers kunnen aantrekken door de bouw van de Ghelamco Arena.

3.4.3 Reisafstand en tijdschema

Het effect van de reisafstand op het bijwonen van wedstrijden was significant negatief gerelateerd (Lemke et al., 2010). Uit onderzoek van Forrest (2014) bleek dat voor elke kilometer die het team aflegde, de opkomst daalde met minder dan één toeschouwer. Dit is logisch omdat langere afstanden leiden tot meer inspanning en ook meer geld vragen van de uitsupporters.

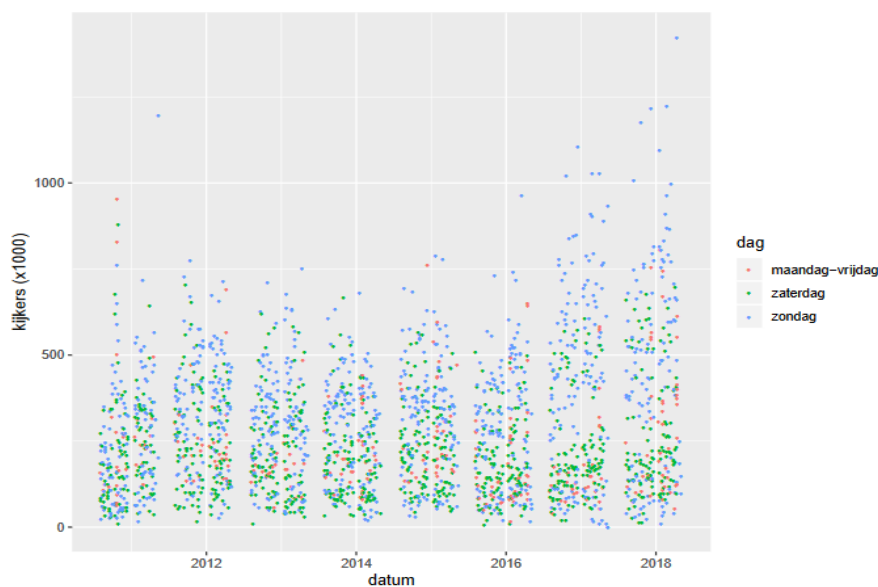
Volgens Li (2019) was er ook geen directe invloed op de interesse van fans in het bijwonen van duels op basis van de planning van de wedstrijd (weekdag of weekend). De starttijd van de match heeft echter een grote invloed op de opkomst, waarin een 's avonds geplande wedstrijd 1292 extra fans naar de wedstrijd zou kunnen lokken. In België zien we toch dat topaffiches vaak in de namiddag worden gespeeld. De reden hiervan is dat het dikwijls gaat om risicomatches. De agenten/stewards kunnen 's middags alles beter in goede banen leiden dan 's avonds.

Het organiseren van randactiviteiten bij de wedstrijd en sfeer verhogende acties kunnen er voor zorgen dat niet alleen de kwaliteit van de wedstrijd de fan beleving bepaalt, maar dat ook bij een mindere wedstrijd de bezoeker met een tevreden gevoel naar huis gaat (Dejonghe, 2007).

3.5 Kijkcijfers

Net zoals in België spelen ze in Nederland in het weekend negen wedstrijden. Vaak wordt er één wedstrijd gepland op vrijdagavond en de overige wedstrijden worden verdeeld over de zaterdag en de zondag. Meer dan vier wedstrijden op het zelfde moment worden er niet gespeeld. De laatste twee speeldagen worden alle wedstrijden op hetzelfde moment gespeeld om matchvervalsing tegen te gaan. De kijkcijfers worden gemeten door de Stichting Kijkonderzoek op basis van een panel van circa 2800 personen. De samenstelling van het panel is representatief voor Nederland (Koning, 2020).

In de paper onderzoekt men de determinanten van de televisievraag naar voetbal. Met name op het belang van spanning in een wedstrijd en relevantie van die wedstrijd als verklarende variabelen, maar ook kijken we naar de effecten van de programmering (Koning, 2020).

Figuur 8: Aantal televisiekijkers per wedstrijd (Koning, 2020)

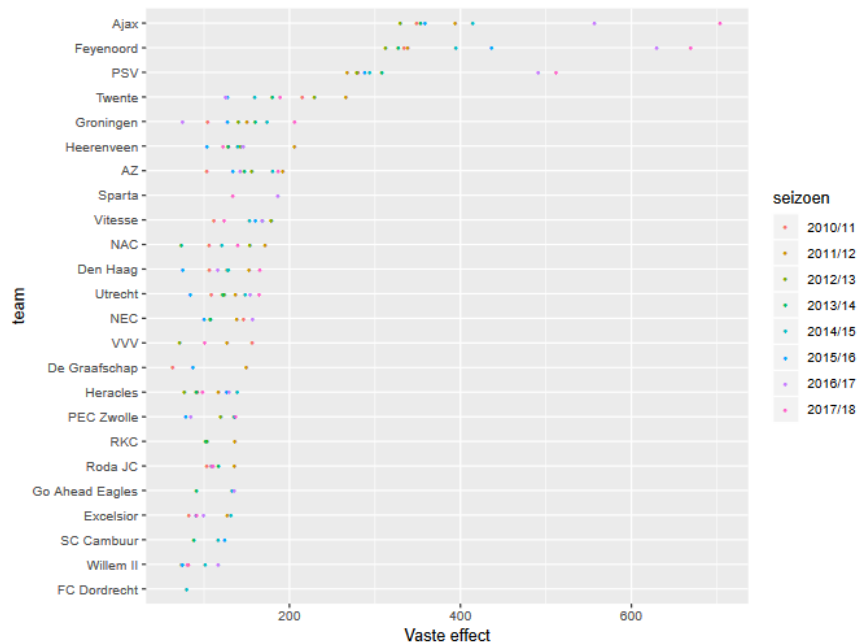
$$V_{ijs} = \alpha_{is} + \psi \alpha_{js} + \epsilon_{ijs},$$

V_{ijs} stelt het aantal kijkers naar de wedstrijd voor tussen team i (thuis) & team j (uit) in seizoen s .

α_{is} brengt het vaste effect van team i in seizoen s in kaart.

ϵ_{ijs} is een toevallige afwijking die een normale verdeling volgt.

ψ meet in hoeverre fans van het uit spelende team meer ($\psi > 1$) of minder ($\psi < 1$) geneigd zijn in te schakelen als hun team een uitwedstrijd speelt. De schatting levert $\hat{\psi} = 1.02$ op. Dus als supporter worden er meer wedstrijden gevolgd in een uitwedstrijd dan een thuiswedstrijd. Dit verschil zal te maken hebben met het feit dat er veel fans gaan naar het stadion. Toch is het verwaarloosbaar, dus wordt de stelling $\hat{\psi} = 1$ niet verworpen.

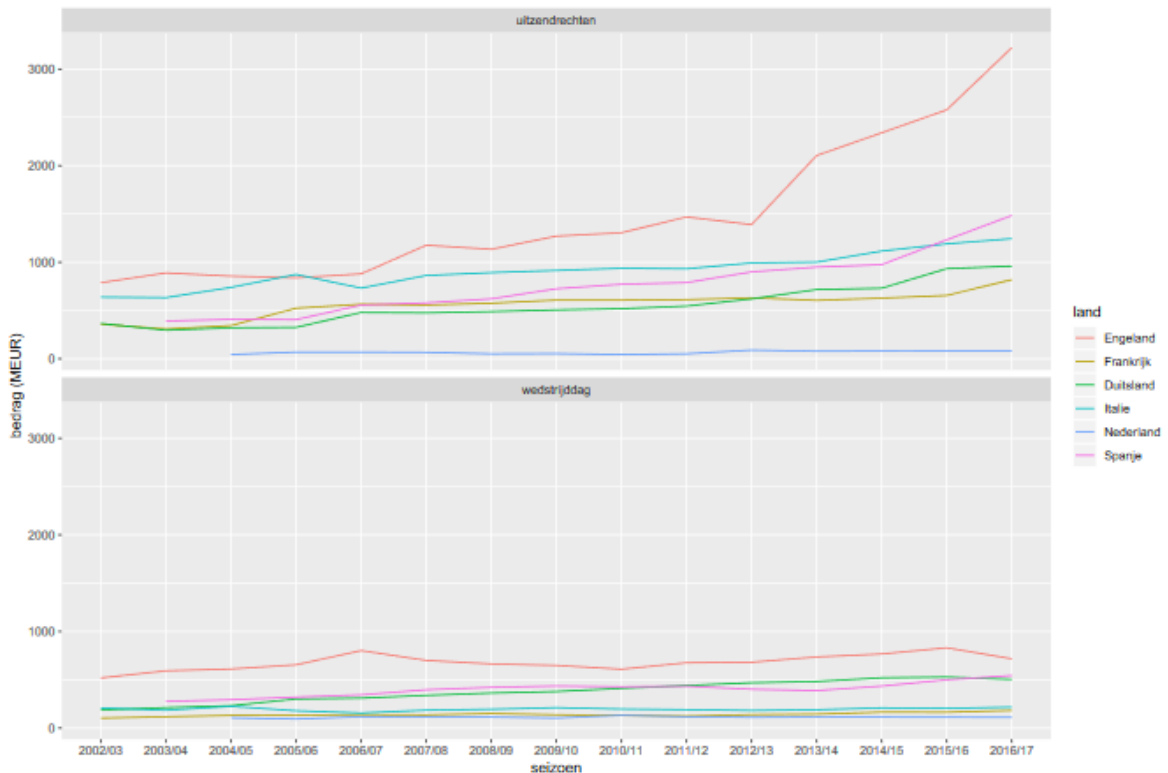

Figuur 9: Vaste team-seizoen effecten (Koning, 2020)

Koning (2020) stelt dat de kwaliteit van de selectie, het prijsniveau van het abonnement op het televisiekanaal, ..., onder de noemer vallen van vaste effecten.

Op teamniveau is er veel spreiding tussen de seizoenen. In het seizoen 2016-2017 zien we een groot vast effect voor Feyenoord. De reden hiervan is dat ze het kampioenschap binnenhaalden. De vraag naar voetbal is beter te meten aan de hand van kijkcijfers dan aan de hand van stadionbezoek.

Inkomsten uit de wedstrijddag zijn in de loop der tijd nauwelijks gestegen, in tegenstelling tot inkomsten op basis van de televisiewedstrijden die elk jaar fors blijven toenemen. Een mogelijkheid voor een voetbalclub is dat ze de prijzen optillen van abonnementen of de kostprijs verhogen van de consumpties. Het zal op korte termijn misschien meer inkomsten genereren, maar toch is dit niet altijd een goed idee. Zoals eerder vermeld in de thesis zijn de fans je klanten die je moet tevreden houden. Klantretentie, vasthouden en stimuleren van je klanten, geldt evengoed voor een voetbalclub als een bedrijf. Het uitbreiden van de capaciteit van het stadion is een langdurig en zwaar proces. Dit zijn de redenen waarom inkomsten uit wedstrijddagen jaar na jaar bijna vaste opbrengsten zijn.

Figuur 10: Ontwikkeling inkomsten van de belangrijkste voetbalcompetities (Koning, 2020)

In Nederland is het aandeel van de verkoop van televisierechten ten opzichte van de totale inkomsten licht gestegen van 14% (2004/05) tot 18% (2016/17) (Deloitte, 2018). In Engeland is dit percentage over dezelfde periode gegroeid van 43% (2004/05) tot 61% (2016/17).

Televisie als distributiekanaal bieden ook de mogelijkheid om wedstrijden in het buitenland uit te zenden. Voor de 'grote' Europese competities kan dit een belangrijke bron van inkomsten zijn: de clubs in de Engelse Premier League verdienen aan buitenlandse uitzendrechten in de periode 2016-17 tot en met 2018-19 zo'n 891 miljoen pond per seizoen, terwijl de binnenlandse uitzendrechten hen 1631 miljoen pond opleverden (Deloitte, 2018) (Koning, 2020).

Tenslotte vernoemen we hier nog de paper van Buraimo (2008). Op basis van Engelse data, kijkt hij naar het effect van het stadionbezoek op de kijkcijfers en vindt een positief verband. Stadionbezoekers zorgen voor sfeer, die goede televisie maakt. Met dit inzicht is het goed te begrijpen dat bijvoorbeeld Everton de toegangsprijzen heeft verlaagd in 2016-2017, om toch maar een vol stadion te houden.

In het model uit infra, worden de vaste effecten verhoogd of verlaagd door de verklarende variabelen.

$$V_{ijs} = \alpha_i e^{\beta' x_{ijsT}} + \alpha_j e^{\beta' x_{ijsU}} + \epsilon_{ijs},$$

Het model van de vaste effecten wordt uitgebreid met volgende elementen:

β' stelt de regressiecoëfficiënt voor en geeft weer hoe sterk de ene variabele verandert per eenheid ten opzichte van de andere.

x_{ijsT} vertegenwoordigt het variabel bestandsdeel in het model. De letter T duidt op het thuis spelend team, terwijl de letter U in het tweede lid het uit spelend team aangeeft.

	$\hat{\beta}$	sd	p-waarde
spanning	-0.061	0.060	0.314
Δ Pr(kampioen)	0.788	0.095	0.000
Δ Pr(geen degradatie)	-0.476	0.321	0.138
$\Delta \mathcal{E} R$	-0.026	0.040	0.517
start tijd 14.30	-0.244	0.022	0.000
start tijd 16.45	0.105	0.023	0.000
start tijd 19.45	-0.299	0.031	0.000
start tijd 20.45	-0.064	0.029	0.026
kwaliteit	-0.003	0.002	0.121
topper	-0.013	0.026	0.630
zondag	0.120	0.030	0.000
maandag-vrijdag	0.091	0.029	0.002
aantal gelijktijdige wedstrijden	-0.012	0.008	0.159
derby	0.005	0.028	0.855
temperatuur	-0.012	0.001	0.000
na winterstop	-0.008	0.014	0.585
σ	100.233	1.497	0.000

Tabel 1: Schattingsresultaten model met covariaten (Koning, 2020)

Uit bovenstaande tabel kunnen verschillende besluiten getrokken worden. De p-waarden van verschillende verklarende variabelen bevinden zich onder het significantieniveau van 0.05, wat op een significant effect wijst.

Als een wedstrijd een grote invloed heeft op de kans om kampioen te worden, trekt de wedstrijd meer kijkers. De bèta regressiecoëfficiënt is bijgevolg ook positief. Een match waar de kans heel reëel is dat een welbepaalde ploeg kampioen kan spelen, trekt meer kijkers dan een match waar een ploeg nog geen volledige zekerheid heeft op de titel.

Ook de variabelen die de programmering van de wedstrijden meten, hebben significante effecten. Het aanvangstijdstip alsook de dag waarop de wedstrijd wordt gespeeld is van belang. Wedstrijden die op zondag 16h45 starten, trekken naar verwachting de meeste toeschouwers. Bij matches die starten op 19h45 is de regressiecoëfficiënt het negatiefst, waaruit af te leiden valt, dat dit het ongunstigste tijdstip is. De weersomstandigheden vertonen ook een significant verband, de negatieve regressie coëfficiënt wijst erop dat bij mooi weer, minder kijkers voor de buis plaatsnemen.

Langs de andere kant nemen verschillende variabelen ook een p-waarde aan boven de 0.05. Deze bevatten geen significant effect. Spannende wedstrijden trekken niet meer televisiekijkers. Dit wordt verklaard door het feit dat fans minder geïnteresseerd zijn in spannende wedstrijden, maar meer gewicht hechten aan de kwaliteit van het talent op het veld. Verandering in de kans om degradatie te vermijden is niet significant, ook het effect van de uitkomst op de verwachte positie aan het einde van het seizoen heeft geen significant effect. Wedstrijden tussen hoger gekwalificeerde teams hebben niet hogere kijkcijfers, en dat geldt ook voor wedstrijden tussen de topteams. Ook het aantal gelijktijdig gespeelde wedstrijden heeft geen significant effect.

4 Competitie Nederland, België en BeNeLiga

4.1 Competitie België

4.1.1 Historie Jupiler Pro League

In België ontstonden de eerste voetbalclubs vanaf 1880. De bond werd in 1895 opgericht als Union Belge des Sociétés de Sports Athlétiques, een vereniging voor zowel voetbal, wielrennen als atletiek. Vanaf 1912 werd de voetbalafdeling volledig onafhankelijk. De naam werd gewijzigd in Union Belge des Sociétés de Football-Association. Een jaar later vormde de bond de Franstalige naam om in een Nederlandstalige, genaamd de Belgische Voetbalbond (BVB). In de loop der jaren werd het voorvoegsel Koninklijk nog aan de naam toegevoegd. De KVBV is tot op heden nog steeds de overkoepelende organisatie van het competitievoetbal in België. De oprichting in 1895 ging gepaard met het eerste officiële voetbalkampioenschap. In het seizoen 1911-1912 werd het eerste Belgische bekertoernooi gespeeld.

De eerste klasse A is de hoogste afdeling van het Belgisch profvoetbal, bestaande uit 18 teams (2020-2021). De Belgische competitie, die startte in 1895, is de oudste op het Europese vasteland. Sinds 2008 gaat de competitie door het leven als de Jupiler Pro League, genoemd naar de huidige hoofdsponsor Jupiler en organisator Pro League (Wikipedia, 2021).

Aanvankelijk bestond de competitie uit slechts zeven teams. De eerste landstitel ging naar FC Liégeois. Voor de eeuwwissel bestond er geen systeem omtrent promotie en degradatie. Vanaf 1905 werd het aantal clubs opgetrokken tot tien, om stelselmatig te vermeerderen. Ook kwam een promotie -en degradatiereglement. Het waren vooral Waalse of Brusselse teams die gedurende de beginjaren de competitie binnenhaalden. Die tendens verdween vanaf Wereldoorlog I, wanneer ook teams als Cercle Brugge, Club Brugge, Beerschot, Lierse en Antwerp weerwerk boden.

In de periode na Wereldoorlog II verscheen RSC Anderlecht op het toneel. De Brusselse club behaalde in 1947 zijn eerste van vele titels. Standard de Liège legde gedurende de jaren 60 de Brusselaars het vuur aan de schenen en ging met enkele titels lopen. Club Brugge kende dan weer een glorieperiode in de jaren 70.

Het driepuntensysteem vond zijn oorsprong vanaf het seizoen 1995-1996. Club Brugge en RSC Anderlecht waren nog steeds de meest succesvolle teams in die periode. Enkel KRC Genk en Standard de Liège konden vóór de competitiehervorming van 2009-2010 nog een titel opstrijken. Tussen 1976 en 2009 bestond de competitie uit 18 teams.

De nieuwe competitieformule deed het aantal teams zakken naar 16. Elke ploeg speelde tweemaal tegen elkaar (1x heen en 1x terug). Er werden dus 30 matches afgewerkt. Na de reguliere competitie werden er play-offs gespeeld. De zes hoogst gerangschikte teams na de reguliere competitie speelden in play-off 1 nog eens tien extra matches. Voor aanvang van die tien matches werden de punten van de reguliere competitie gedeeld door twee. Op die manier werd de spanning om te titel bevorderd. Het team met het meeste punten na de 40 competitie matches was logischerwijs kampioen.

De nummers zeven tot en met vijftien werden, samen met de drie hoogst gerangschikte clubs uit eerste klasse B (met uitzondering van de kampioen), verdeeld in twee poules van elk zes teams. Ook zij speelden nog elk tien matches in de zogenoemde play-off 2. In vergelijking met play-off 1 begon elk team opnieuw met nul punten. De nummer zestien degradeerde rechtstreeks naar eerste klasse B (KBVB, 2020).

De Europese coëfficiënten bepaalden hoeveel clubs in de Champions -of Europa League mochten meedingen. Meestal was de kampioen rechtstreeks geplaatst voor de groepsfase van de CL en moest de vicekampioen twee voorrondes afwerken. De winnaar van de beker ging rechtstreeks naar de groepsfase van de Europa League en de winnaar van de reguliere competitie mocht deelnemen aan de voorlaatste voorronde. In vele gevallen had die laatste zich geplaatst voor de Champions League, dan ging het ticket over naar de nummer drie van play-off 1. Indien de beker gewonnen werd door de nummer drie, verschoof het ticket naar de nummer vier. België had recht op een totaal van vijf tickets voor de Europese hoofdtoernooien en die werden ook altijd verdeeld onder vijf teams.

De winnaars van beide poules in play-off 2 namen het tegen elkaar op in één ultiem duel. De ploeg die aan het langste eind trok, mocht strijden voor het laatste Europese ticket tegenover een ploeg uit play-off 1 (normaal gezien de nummer vier of vijf). Indien twee ploegen na de play-offs met hetzelfde puntenaantal eindigden, werden er geen testwedstrijden meer gespeeld. Er werd gekeken naar het aantal overwinningen en daarna naar het doelpuntensaldo (Feys & Meiresonne, 2018).

De Supercup werd gehouden tussen de bekerwinnaar en de landskampioen. Die wedstrijd werd gespeeld bij aanvang van een nieuw voetbalseizoen. Indien een ploeg de zogeheten dubbel pakte (titel + beker), dan werd de Supercup gehouden tussen de landskampioen en de verliezende bekerfinalist.

Door de jaren heen wijzigde het Belgische competitievoetbal enkele keren zijn naam.

- 1895-1900: Coupe de Championnat
- 1900-1952: E(e)re Afde(e)ling / Division d'honneur
- 1952-2016: Eerste klasse / Division 1
- 2016-2017: Betaald voetbal 1A / football professionnel 1A
- 2017-: Profvoetbal 1A / football professionnel 1A

Tot 1993-94 was de Franse autofabrikant Peugeot de hoofdsponsor van onze hoogste afdeling. Daarna maakte bierbrouwerij Jupiler zijn intrede. Sinds 2008 is de alomtegenwoordige Jupiler Pro League de competitienaam van het Belgische voetbal.

RSC Anderlecht is recordhouder met 34 titels, Club Brugge volgt als tweede met 16, Union Sint-Gillis is derde met 11 titels. Die laatste verwierf al zijn titels in het begin van de 20ste eeuw. Standard Luik is het team die de meeste seizoenen in de hoogste klasse heeft afgewerkt. Met 102 op 117 speelden de Luikenaars amper 15 seizoenen niet op het hoogste niveau. Antwerp en Club Brugge volgen als tweede en derde met respectievelijk 100 en 99 deelnames (Jupiler Pro League, 2020).

4.1.2 Jupiler Pro League 2020-2021

4.1.2.1 Teams

Bij aanvang van het seizoen 2020-2021 vond een wijziging plaats. Het aantal teams werd opgetrokken van 16 naar 18. Waasland-Beveren, de ploeg die laatste eindigde na het seizoen 2019-2020, bleef op die manier actief in de hoogste voetbalklasse. Door de grote impact van de coronacrisis met de daarbij abrupte competitie-stopzetting, zorgden ervoor dat er snel geen draagvlak meer bleek voor een competitie met zestien ploegen. De overstap naar achttien teams kon niet anders na een juridische vaudeville rond Waasland-Beveren. De club verzette zich tegen de gedwongen degradatie na de stopgezette competitie. Uiteindelijk haalden ze hun slag thuis. Indien het team effectief degradeerde, riskeerde de Pro League per competitie-match het team miste in 1A, een dwangsom van 2,5 miljoen euro te moeten betalen. Uit 1B promoveerden Beerschot en OH Leuven.

Het voetbalseizoen 2020-2021 bestond uit een reguliere competitie met 34 duels. Onderstaande teams namen deel:

Belgische teams	
RSC Anderlecht	KV Kortrijk
Antwerp FC	KV Mechelen
Beerschot VA	Excel Moeskroen
Cercle Brugge	KV Oostende
Club Brugge	Oud-Heverlee Leuven
Sporting Charleroi	Sint-Truiden
KAS Eupen	Standard Luik
Racing Genk	Waasland-Beveren
KAA Gent	Zulte Waregem

Tabel 2: Belgische teams JPL (Sporza, 2021)

Het aantal van 18 ploegen zal twee seizoenen lang aangehouden worden, met een mogelijke verlenging van één jaar. Na het seizoen 2022-2023 zakken drie clubs naar tweede klasse en is er één promovendus, om terug tot 16 teams te komen. De meeste clubs willen zo snel mogelijk afstappen van een competitie met veel teams, voor hen is er geen leefbaar economisch model met meer clubs. De vorming van een BeNeLiga kan voor vele teams niet snel genoeg komen.

4.1.2.2 Promotie -en degradatieregels

Het team dat als laatste eindigt in eerste klasse A, degradeert meteen naar eerste klasse B. De ploeg die als zeventiende eindigt in de hoogste voetbalklasse, speelt twee barragematches tegen de nummer twee in eerste klasse B. De winnaar uit die twee duels bemachtigt zo het laatste ticket voor eerste klasse A voor het daaropvolgend seizoen. Mocht Club NXT, momenteel als enige belofteteam aan de slag in 1B, erin slagen om kampioen te spelen, kon het dus ook promotie afdwingen. Later doorheen het seizoen werd beslist dat Club NXT tijdens het seizoen 2021-2022 geen deel meer zal uitmaken van 1B. Het voorstel om meerdere belofteteams in 1B te krijgen, kreeg geen goedkeuring. Hierdoor zullen er in het seizoen 2021-2022 hoogstwaarschijnlijk slechts zeven teams in divisie B aantreden.

4.1.2.3 Verdeling Europese tickets

Het play-offsysteem, die geïntroduceerd werd in het seizoen 2009–2010, kreeg een andere inkleding. De zes teams die voorheen streden in Play-off 1 werden herleid tot vier teams. Onderstaande voorstelling verduidelijkt de nieuwe competitieformule.

Champions League Play-off	Punten / 2
Nummer 1 na reguliere competitie	
Nummer 2 na reguliere competitie	
Nummer 3 na reguliere competitie	
Nummer 4 na reguliere competitie	

Tabel 3: Champions Play-Off (eigen ontwerp, 2021)

Het team dat als winnaar uit de Champions Play-off komt, is logischerwijs landskampioen en ontvangt een ticket voor de groepsfase van de Champions League. De nummer twee mag zich opmaken voor de derde kwalificatieronde van de Champions League. Indien het team in kwestie zich niet kan kwalificeren, biedt een zijtak van de Europa League-kwalificatie nog uitkomst. Het team dat als derde eindigt, speelt de laatste voorronde van de Conference League. De nummer vier mag zich opmaken voor een duel tegen de winnaar van de Europa League Play-off, een eindronde voor de nummers vijf tot en met acht na de reguliere competitie.

Europa League Play-off	Punten / 2
Nummer 5 na reguliere competitie	
Nummer 6 na reguliere competitie	
Nummer 7 na reguliere competitie	
Nummer 8 na reguliere competitie	

Tabel 4: Europa League Play-off (eigen ontwerp, 2021)

De inzet van het duel is een plaats in de tweede voorronde van de Conference League. De bekerwinnaar speelt de laatste voorronde van de Europa League. Indien beide bekerfinalisten in de Champions League Play-off zitten, zal de barragematch niet gespeeld worden. In het scenario dat de bekerfinalisten in de Champions League Play-off zitten en de nummer vier het duel wint tegen de winnaar van de Europa League Play-off-eindronde, gaat het vijfde Europese ticket automatisch naar de winnaar van de Europa League Play-off. Onderstaande veronderstelling verduidelijkt de verdeling van de Europese tickets.

Voor ploegen die eindigen op de plaatsen 9 tot en met 16 zit hun seizoen erop.

Winnaar CL-play-off		Ticket groepsfase CL
Tweede CL-play-off		Derde kwalificatieronde CL
Derde CL-play-off		Laatste voorronde Conference League
Vierde CL-play-off	Winnaar duel 	Tweede voorronde Conference League
Winnaar EL-play-off		
Bekerwinnaar of bekerfinalisten spelen in CL-play-off		De vijf Europese tickets worden verdeeld onder elk team van de CL-play-off en de winnaar van EL-play-off
Bekerwinnaar is geen team uit de CL-play-off		Bekerwinnaar kaapt laatste ticket weg die recht heeft op de laatste voorronde van de Europa League (vierde ticket is voor winnaar duel vierde CL-play-off en winnaar EL-play-off)

Figuur 11: Schematische verdeling Europese tickets op basis van eindklassering (eigen ontwerp, 2021)

4.2 Competitie Nederland

4.2.1 Historie Eredivisie

Sinds het jaar 1898 wordt er in Nederland gestreden om de landstitel. In die tijd kon de titel behaald worden op basis van een kampioenscompetitie, waarin de kampioenen van de districten onderling uitmaakten wie er met de winst ging lopen. Sparta Rotterdam, Vitesse en Willem II zijn momenteel de enige drie teams actief in de Eredivisie die voor 1900 werden opgericht. Ploegen als Ajax, PSV en Feyenoord, die nu de dienst uitmaken, werden opgericht tussen 1900 en 1913.

In 1954 vond de introductie van het betaald voetbal plaats. Twee jaar later ontstond de Eredivisie waar de sterkste teams in één competitie werden samengebracht. Hierin waren de hoogst geëindigde negen clubs van beide hoofdklassen uit een seizoen eerder vertegenwoordigd. AFC Ajax werd in 1956 de eerste laureaat en wist tot dusver in totaal 34 titels bij elkaar te voetballen (Wikipedia, 2021).

Naast de achttien teams die in de Eredivisie deelnamen, werd ook een Eerste Divisie A en B en een Tweede Divisie A en B gemaakt. Beide competities uit de Eerste Divisie bestonden uit zestien teams, de competities uit de Tweede Divisie uit vijftien. Naast Ajax, PSV en Feyenoord slaagden er maar vijf teams in om in een bepaald seizoen kampioen te spelen. In de 21ste eeuw kon enkel AZ en Twente dit verwezenlijken. Na 1960 werden de verschillende divisies herleid naar een kleiner aantal competities.

Het competitieformaat is in tegenstelling tot in België minder complex. Sinds de jaren 60 worden er 34 speelrondes afgewerkt met 18 teams. Hierbij degradeerde de laatste na de reguliere competitie automatisch naar de tweede klasse. Er werd een eindronde gehouden tussen de beste teams van de tweede klasse en de nummers 16 en 17 van de Eredivisie. Het team dat als beste uit de strijd kwam, was verzekerd van een plaats in de Eredivisie. Vanaf 2019-2020 werd een verandering doorgevoerd. De nummers één en twee van de tweede klasse (Keuken Kampioen Divisie) konden rechtstreekse promotie afdwingen. Voor de nummers zeventien en achttien van de Eredivisie eindigde hun avontuur per direct in de Eredivisie (KNVB, 2021).

Indien op het einde van het seizoen twee of meer teams het seizoen afsloten met hetzelfde aantal punten waren de onderlinge resultaten van belang. Als de onderlinge resultaten geen verschillen vertoonden, werd een bijkomende wedstrijd gespeeld.

Het aantal Europese tickets dat aan de Eredivisie toebedeeld worden, zijn afhankelijk van de Europese coëfficiënt. Nederland bezit momenteel een zevende plaats, welke recht geeft op vijf Europese tickets, hetzelfde aantal als België. De kampioen plaatst zich rechtstreeks voor de groepsfase van de Champions League, de bekerwinnaar voor de groepsfase van de Europa League. Hoe de ticketverdeling dit seizoen in zijn werk gaat, wordt verder in de thesis toegelicht.

Door de jaren heen wijzigde het Nederlandse competitievoetbal enkele keren zijn naam.

- 1956-1990: Eredivisie
- 1990-1999: PTT-Telecompetitie
- 1999-2000: KPN-Telecompetitie
- 2000-2002: KPN Eredivisie
- 2002-2005: Holland Casino Eredivisie
- 2005-heden: Eredivisie

Sponsors zorgden doorheen de jaren voor aanpassingen in de naam. Sinds 2005 is Eredivisie opnieuw de officiële naam.

Opmerkelijk is dat de drie grootste teams op de dag van vandaag in de historie ook het superieurst bleken te zijn. Ajax leidt de dans met 35 titels, PSV en Feyenoord volgen met respectievelijk 24 en 15. HVV, een ploeg uit Den Haag bezit de vierde plaats met tien titels. HVV kende zijn successen bij de opstart van de Eredivisie. De ploeg is momenteel in de lagere klassen van het Nederlands voetbal terug te vinden (KNVB, 2020).

4.2.2 Eredivisie seizoen 2020-2021

4.2.2.1 Teams

In de Nederlandse hoogste voetbalcompetitie is er geen aangrijpende wijziging gebeurd ten opzichte van vorige voetbalseizoenen. De teams die het best geklasseerd zijn na 34 speelrondes maken aanspraak op een Europees ticket voor komend seizoen. Onderstaande 18 teams speelden tijdens het seizoen 2020-2021 in de Eredivisie.

Nederlandse teams	
ADO Den Haag	PEC Zwolle
Ajax	PSV
AZ	RKC Waalwijk
FC Emmen	Sparta Rotterdam
Feyenoord	FC Twente
Fortuna Sittard	FC Utrecht
FC Groningen	Vitesse
Sc Heerenveen	VVV-Venlo
Heracles Almelo	Willem II
ADO Den Haag	PEC Zwolle

Tabel 5: Nederlandse teams Eredivisie (Sporza, 2021)

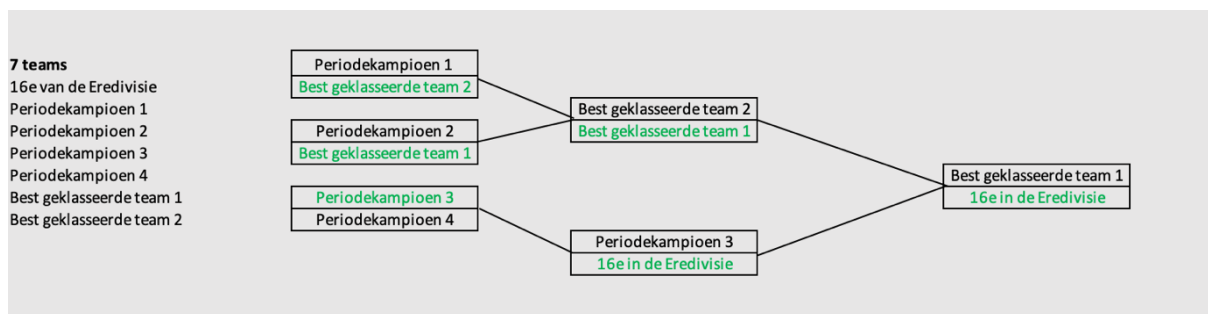
Nederland bezit momenteel de zevende plaats op de landencoëfficiëntenranking. Hierdoor ontvangt de Eredivisie vijf Europese tickets, hetzelfde aantal als de Jupiler Pro League. Competities zoals de Premier League en de Serie A ontvangen zeven tickets voor Europese toernooien.

4.2.2.2 Promotie -en degradatieregels

Na 34 speelrondes in de Eredivisie degraderen de nummers zeventien en achttien direct naar de tweede divisie. Deze regeling gaat pas voor de eerste keer in vanaf het seizoen 2020-2021, als gevolg van de coronacrisis. Bij stopzetting van de competitie kan een ploeg slechts degraderen als er minimaal 85% van de matches afgewerkt zijn.

Promoveren naar de Eredivisie is meteen mogelijk voor de twee hoogst geklasseerde teams na de reguliere competitie. Ook hier moet in ieder geval 85% van de competitie gespeeld zijn. Voor zes clubs uit de tweede divisie is er nog hoop op een plek in de Eredivisie, als direct promoveren niet gelukt is, via de nacompetitie.

Figuur 12: Fictieve voorstelling nacompetitie Eredivisie (eigen ontwerp, 2021)

De nacompetitie bestaat uit zeven teams. Bovenstaande grafiek toont hoe een fictieve nacompetitie in zijn werk gaat. Naast de nummer één en twee die promoveren, nemen zes andere teams uit de tweede divisie deel aan de nacompetitie. De zevende plek wordt opgevuld met de nummer 16 van de Eredivisie. De zes tweedeklassers bestaan uit vier periodekampioenen. Indien de periodekampioenen promovendi omvatten, worden de plaatsen opgevuld door teams die het hoogst op de ranglijst staan na de reguliere competitie.

Het fictieve spelschema leidt tot een finale tussen “het best geklasseerde team één” en de nummer 16 van de Eredivisie. Die laatste trok aan het langste eind en solliciteerde voor een verlengd verblijf in de hoogste voetbalklasse. Merkbaar is dat het team uit de Eredivisie een voordeel geniet, aangezien het pas in de halve finales geloot kan worden.

Alle belofteploegen, met name Jong Ajax, Jong PSV, Jong AZ,... zijn uitgesloten van een eventuele deelname aan de nacompetitie. Zij kunnen al zeker niet promoveren. Als een belofteam op een positie staat die mogelijkheid biedt voor nacompetitie, wordt de plek automatisch opgevuld door een ander team (VI, 2021).

4.2.2.3 Verdeling Europese tickets

In de Eredivisie geldt er geen eindronde voor de beste teams. Het team dat na de reguliere competitie het meeste punten behaalt, is kampioen. De kampioen plaatst zich rechtstreeks voor de groepsfase van de Champions League. De nummer twee dwingt deelname af voor de derde kwalificatieronde van de Champions League. Het derde team na de reguliere competitie wordt in de derde voorronde van de Europa Conference League geplaatst. De bekerwinnaar verkrijgt een rechtstreeks ticket voor de laatste voorronde van de Europa League.

Voor de nummers vier tot en met zeven wordt er wel een eindronde gespeeld. Als de bekerwinnaar tussen de plekken vier en zeven valt, mag de nummer acht meedoen aan de play-offs. De bekerwinnaar heeft door een hoger aangeschreven ticket geen voordeel meer aan een eindronde. Er worden twee halve finales gespeeld onder de vier teams, waarbij het winnende team van de ene halve finale het mag opnemen tegen de winnaar van de andere

halve finale. De eindwinnaar krijgt zo het laatste Europese ticket toebedeeld dat recht heeft op de tweede voorronde van de Europa Conference League.

Winnaar Eredivisie		Ticket groepsfase CL
Tweede Eredivisie		Derde kwalificatieronde CL
Derde Eredivisie		Laatste voorronde Europa Conference League
Bekerwinnaar		Laatste voorronde Europa League
Winnaar Play-Offs		Tweede voorronde Europa Conference League
Bekerwinnaar is een team die 1,2,3 of 4 wordt		Vijfde Europese ticket gaat naar verliezend finalist van Play-Offs

Figuur 13: Schematische verdeling Europese tickets op basis van eindklassering (eigen ontwerp, 2021)

Mede door de komst van de Europa Conference League zijn de tickets van mindere waarde voor teams uit de Jupiler Pro League en Eredivisie. De kampioen van beide competities behoudt nog een rechtstreeks ticket voor de groepsfase van de Champions League, maar er is een opmerkelijk verschil te merken voor de bekerwinnaar van beide landen. Waar de bekerwinnaar afgelopen seizoenen een rechtstreeks ticket bemachtigde voor de groepsfase van de Europa League, moet die vanaf het seizoen 2021-2022 nog een voorronde overbruggen om in de groepsfase terecht te komen. Voor kleinere voetballanden zoals Nederland en België wordt de toegang tot een hoofdtoernooi steeds moeilijker.

4.3 Competitie BeNeLiga

Vanaf het seizoen 2021-2022 komt er al een BeNeLiga-verhaal, maar dan in het basketbal. Tien Belgische en tien Nederlandse profclubs zullen samen in één competitie spelen: de BeNeLiga (Ceulemans, 2020).

In een BeNeLiga-voetbalcompetitie zullen 18 teams aantreden. Uit Nederland zullen tien clubs vertegenwoordigd zijn, uit België acht. De voornaamste parameter voor deze verdeling is het aantal inwoners per land. In 2019 telden Nederland en België respectievelijk 17.28 miljoen en 11.46 miljoen inwoners. Volgens deze parameter zou een 11-7 verdeling meer voor de hand liggend zijn. Een goede reden waarom België toch acht tickets zou kunnen verwerven is de UEFA-coëfficiëntenlijst waar België en Nederland elkaar op de hielen zitten. Het seizoen 2025-2026 is het richtjaar om de nieuwe voetbalcompetitie op te starten, aangezien dan de tv-rechten opnieuw verdeeld zullen worden.

4.3.1 Format BeNeLiga

Het moment dat een BeNeLiga effectief werkelijkheid wordt, zullen alle scenario's onderzocht zijn geweest waarin een bepaalde ploeg zich kan nestelen. Hierbij is er een zekerheid dat enkele Nederlandse en Belgische teams uit te boot zullen vallen. In voorgaande onderzoeken werd er een consensus gevonden bij een 10/8-verdeling. Logischerwijs zullen we deze parameter niet verder in vraag stellen gedurende deze thesis.

4.3.1.1 Geselecteerde teams

Welke clubs aanspraak maken op een verblijf in de BeNeLiga is puur gebaseerd op sportieve resultaten. In Belgisch oogpunt zijn er vijf teams die op sportief vlak een voorsprong nemen ten opzichte van de andere ploegen. Die ploegen, ook wel de grote vijf in België genoemd, behoren hoe dan ook tot de acht Belgische teams die kunnen geselecteerd worden. De teams in kwestie zijn Club Brugge, RSC Anderlecht, KRC Genk, KAA Gent en R. Standard de Liège. Elk van bovenstaande teams bezit een club coëfficiënt die wijst op Europees voetbal gedurende de laatste vijf jaar. Bij Nederlandse teams is er ook een onderscheid te merken. Zes teams, met name AFC Ajax, PSV Eindhoven, Feyenoord, AZ Alkmaar, Vitesse en FC Utrecht, beschikken over betere papieren dan de andere teams. Ook de besturen van bovenvermelde teams zaten in het verleden samen om tot een akkoord te komen betreffende een grensoverschrijdende competitie.

De overige vier Nederlandse als drie Belgische plaatsen, zullen ingevuld worden door teams die de voorbije seizoenen bewezen hebben dat ze hun plaats verdienen. Als vandaag de

knoop doorgemaakt zou worden, zullen langs Belgische zijde Royal Antwerp FC, R. Charleroi SC en SV Zulte Waregem aanspraak maken op een BeNeLiga-selectie. Elk van de drie teams wist zich de afgelopen vijf jaar te plaatsen voor Europees voetbal, hetzij voor de kwalificatieronde, hetzij voor de groepsfase van een Europees toernooi. Uit Nederlands perspectief hebben FC Groningen, FC Twente, Willem II en SC Heerenveen de beste indruk nagelaten. Hierbij moet in acht genomen worden dat er nog een aantal teams op de deur kloppen. Welke teams er daadwerkelijk hun stekje kunnen verzilveren, zullen de komende seizoenen uitwijzen. Onderstaande tabel geeft een bredere kijk op de sportieve resultaten van teams uit de Eredivisie als uit de Jupiler Pro League die in aanmerking komen voor een BeNeLiga-verblijf.

	<i>Club</i>	<i>'20-'21</i>	<i>'19- '20</i>	<i>'18- '19</i>	<i>'17- '18</i>	<i>'16- '17</i>
	<i>Coëfficiënt</i>					
<i>AFC Ajax</i>	17	1	1	1	2	2
<i>PSV Eindhoven</i>	56	2	4	2	1	3
<i>AZ Alkmaar</i>	66	3	2	4	3	6
<i>Feyenoord</i>	68	4	3	3	4	1
<i>Vitesse</i>	146	5	7	5	6	5
<i>FC Utrecht</i>	145	6	6	6	5	4
<i>Willem II</i>	144	14	5	10	13	13
<i>FC Groningen</i>	/	7	9	8	12	8
<i>FC Twente</i>	/	11	14	/	18*	7
<i>SC Heerenveen</i>	/	12	10	11	8	9

Tabel 6: Sportieve resultaten van Nederlandse clubs tussen 2016 en 2021 (eigen ontwerp, 2021)

Bovenstaande tien Nederlandse teams hebben de grootste kans op een BeNeLiga-ticket. Op basis van hun prestaties lijken de eerste zes teams een certitude. De overige vier teams worden geclassificeerd als middenmoters in de Eredivisie en moeten hopen om die voorsprong ten opzichte van de overige teams uit de Eredivisie te behouden. FC Twente, die twee jaar geleden opnieuw promoveerde naar de Eredivisie, kan terugblikken op goeie resultaten om zijn mannetje te kunnen blijven staan. Daartegenover bevindt Willem II zich momenteel in de gevarenzone. Het team uit Tilburg eindigde dit seizoen op een 14^e plaats, waardoor het stilaan zijn buffer ten opzichte van andere teams verliest.

<i>Club</i>	<i>'20-'21</i>	<i>'19- '20</i>	<i>'18- '19</i>	<i>'17- '18</i>	<i>'16- '17</i>
<i>Club Brugge</i>	41	1	1	2	1
<i>KRC Genk</i>	55	2	7	1	5
<i>RSC Anderlecht</i>	61	4	8	6	3
<i>KAA Gent</i>	62	5	2	5	4
<i>R. Standard de Liège</i>	65	8	5	3	2
<i>Royal Antwerp FC</i>	125	3	4	4	8
<i>R. Charleroi SC</i>	155	13	3	9	6
<i>SV Zulte Waregem</i>	156	10	9	11	9

Tabel 7: Sportieve resultaten van Belgische clubs tussen 2016 en 2021 (eigen ontwerp, 2021)

Aangezien er maar acht tickets zijn voor Belgische teams in de BeNeLiga, komen er een aantal teams stevig op de deur kloppen. De G5 in België zijn onaantastbaar, terwijl Royal Antwerp FC stilaan de kloof weet te dichten. Op sportief gebied bevindt Royal Antwerp FC onder impuls van voorzitter Paul Gheysens, zich tussen de topploegen in België. In het seizoen 2020-2021 knokte stamnummer één zich ook doorheen de groepsfase in de Europa League, waardoor hun coëfficiënt een flinke boost kreeg, wetende dat de ploeg pas sinds het seizoen 2017-2018 terug op het hoogste niveau actief is. R. Charleroi SC en SV Zulte Waregem wisselen dan weer goeie seizoenen af met wispelturige seizoenen. Ploegen als KV Mechelen, Cercle Brugge, KV Oostende, K. Beerschot en OH Leuven, kunnen mits goeie toekomstige resultaten zeker nog van stuivertje wisselen met ploegen als R. Charleroi SC en SV Zulte Waregem.

4.3.2 Invulling competitieformules

Als een BeNeLiga er komt, is er een akkoord voor een competitie met tien Nederlandse en acht Belgische clubs. Voor de specifieke invulling van de competitie staan nog veel opties open. Hoeveel ploegen degraderen en promoveren? Blijft de 10-8 verdeling in elke situatie overeind? Wat met de overige nationale competities in Nederland en België? Hoeveel Europese tickets kan een BeNeLiga verwerven? Zal de bekerwinnaar nog een Europees ticket behalen? Veel onbeantwoorde vragen.

Positie	Team	Gevolgen
1	 BE team 1	Kampioen
13	 NL team 9	
14	 NL team 10	
15	 BE team 5	
16	 BE team 6	
17	 BE team 7	
18	 BE team 8	

Tabel 8: Fictieve eindstand BeNeLiga (eigen ontwerp, 2021)

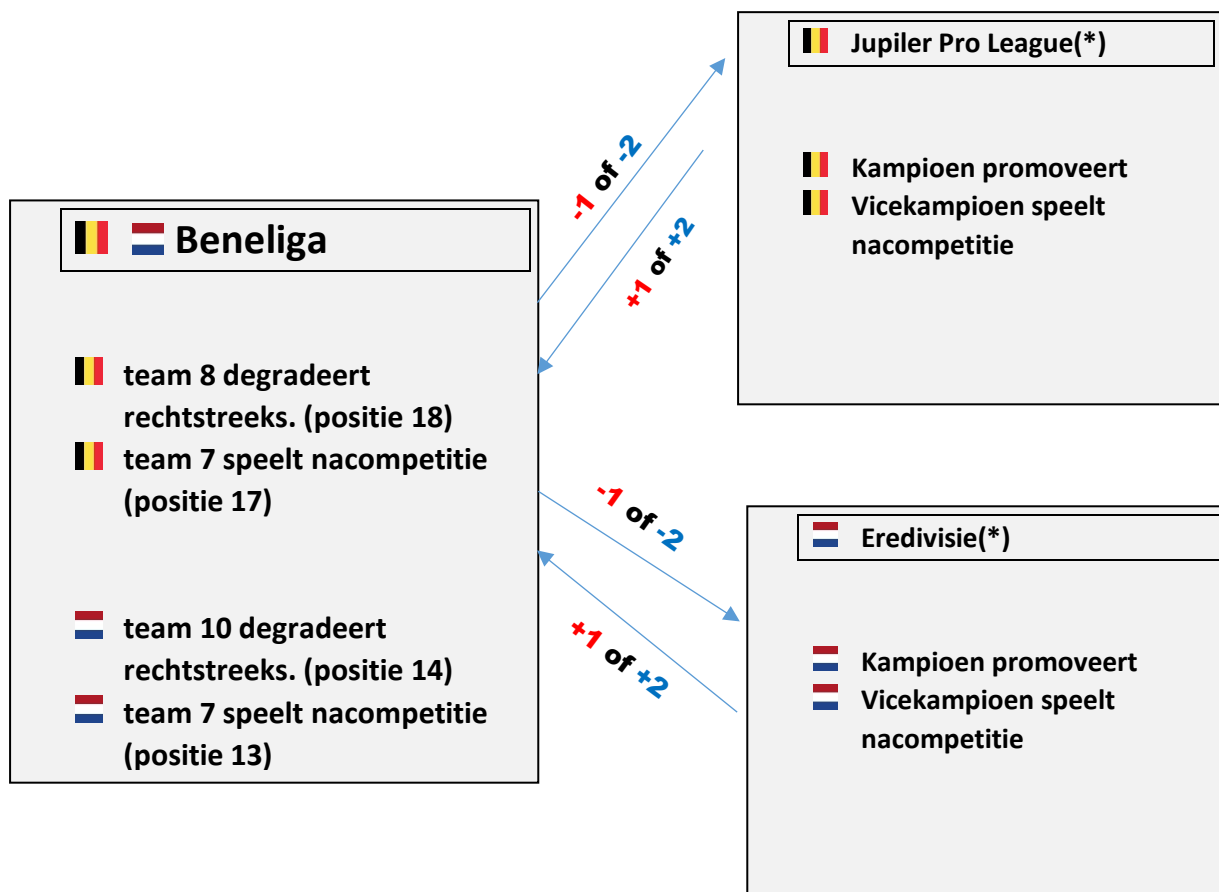
Ut infra wordt een extreme situatie geschetst om de verschillende mogelijkheden weer te geven. Dit is een fictieve eindstand waarin vier Belgische ploegen de posities vijftien tot achttien innemen.

4.3.2.1 Promotie & Degradatie

Model 1: 10-8 verdeling blijft behouden ongeacht wat er gebeurt.

Positie	Team	Gevolgen
1	 BE team 1	Kampioen
13	 NL team 9	Nacompetitie
14	 NL team 10	Degradatie
15	 BE team 5	
16	 BE team 6	
17	 BE team 7	Nacompetitie
18	 BE team 8	Degradatie

Tabel 9: Fictieve eindstand BeNeLiga model 1 (eigen ontwerp, 2021)

Figuur 14: Schematische voorstelling model 1 (eigen ontwerp, 2021)

Situatie 1: 10-8 verdeling blijft behouden

■ = optie 1: vicekampioen nationale competitie verliest nacompetitie

■ = optie 2: vicekampioen nationale competitie wint nacompetitie

(*) De termen Jupiler Pro League en Eredivisie worden gebruikt om duidelijk aan te geven dat het gaat over de resterende teams die nog actief zijn in de beide nationale competities.

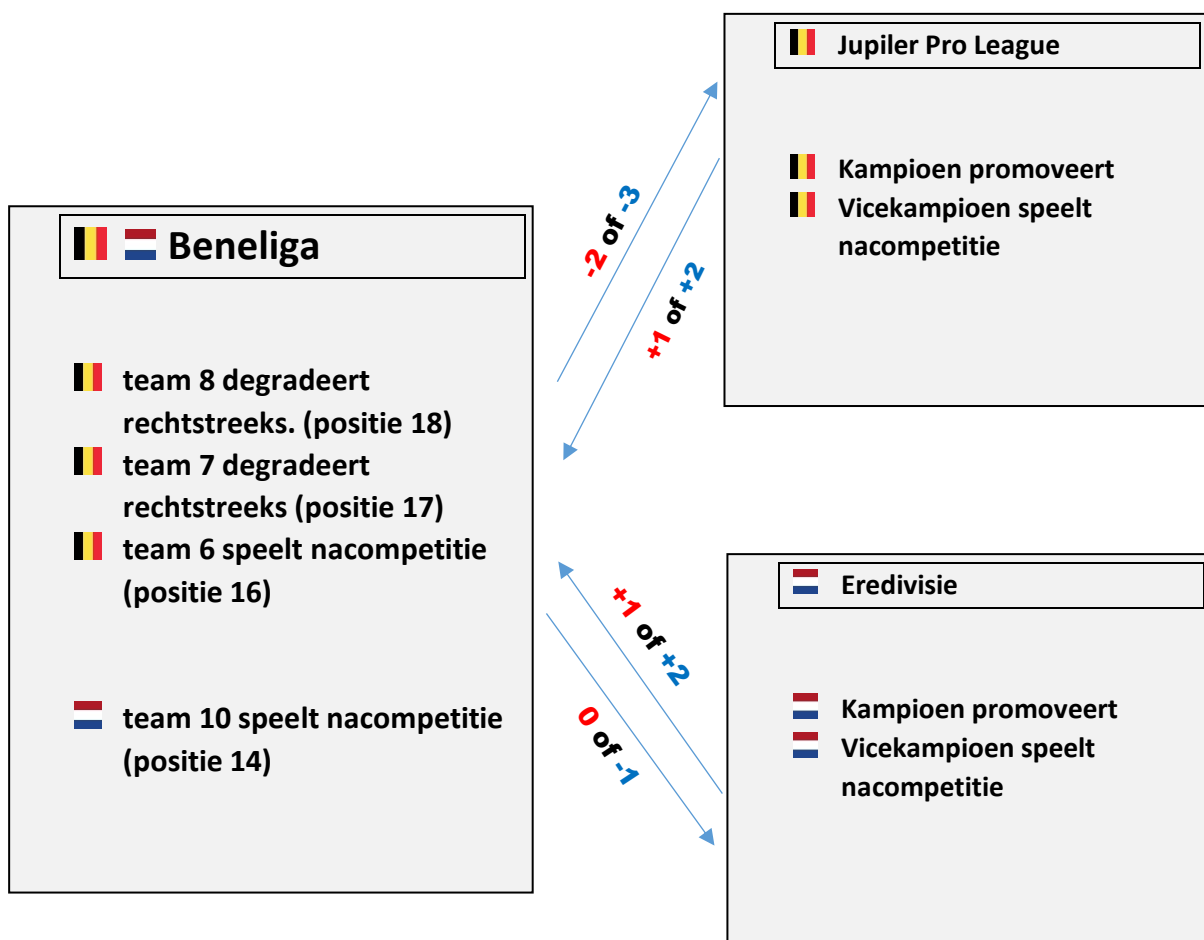
Hoe de competities daadwerkelijk zullen heten, zal duidelijk worden bij aanvang van de BeNeLiga.

Model 2: 10-8 verdeling is geen zekerheid meer, er wordt een drempel opgelegd

In deze situatie wordt een drempel opgelegd vanaf plaats 15, als de slechtste club uit een land 14^e of hoger eindigt, zou deze niet rechtstreeks degraderen maar een nacompetitie spelen. Het voorlaatste Belgische team neemt de plaats over wordt verwezen naar de nationale competitie. Door deze drempel kan de verhouding van 10 Nederlandse en 8 Belgische clubs toch gewijzigd worden.

Positie	Team	Gevolgen
1	BE team 1	Kampioen
13	NL team 9	
14	NL team 10	Nacompetitie
15	BE team 5	
16	BE team 6	Nacompetitie
17	BE team 7	Degradatie
18	BE team 8	Degradatie

Tabel 10: Fictieve eindstand BeNeLiga model 2 (eigen ontwerp, 2021)

Figuur 15: Schematische voorstelling model 2 (eigen ontwerp, 2021)

- = optie 1: vicekampioen nationale competitie verliest nacompetitie
- = optie 2: vicekampioen nationale competitie wint nacompetitie

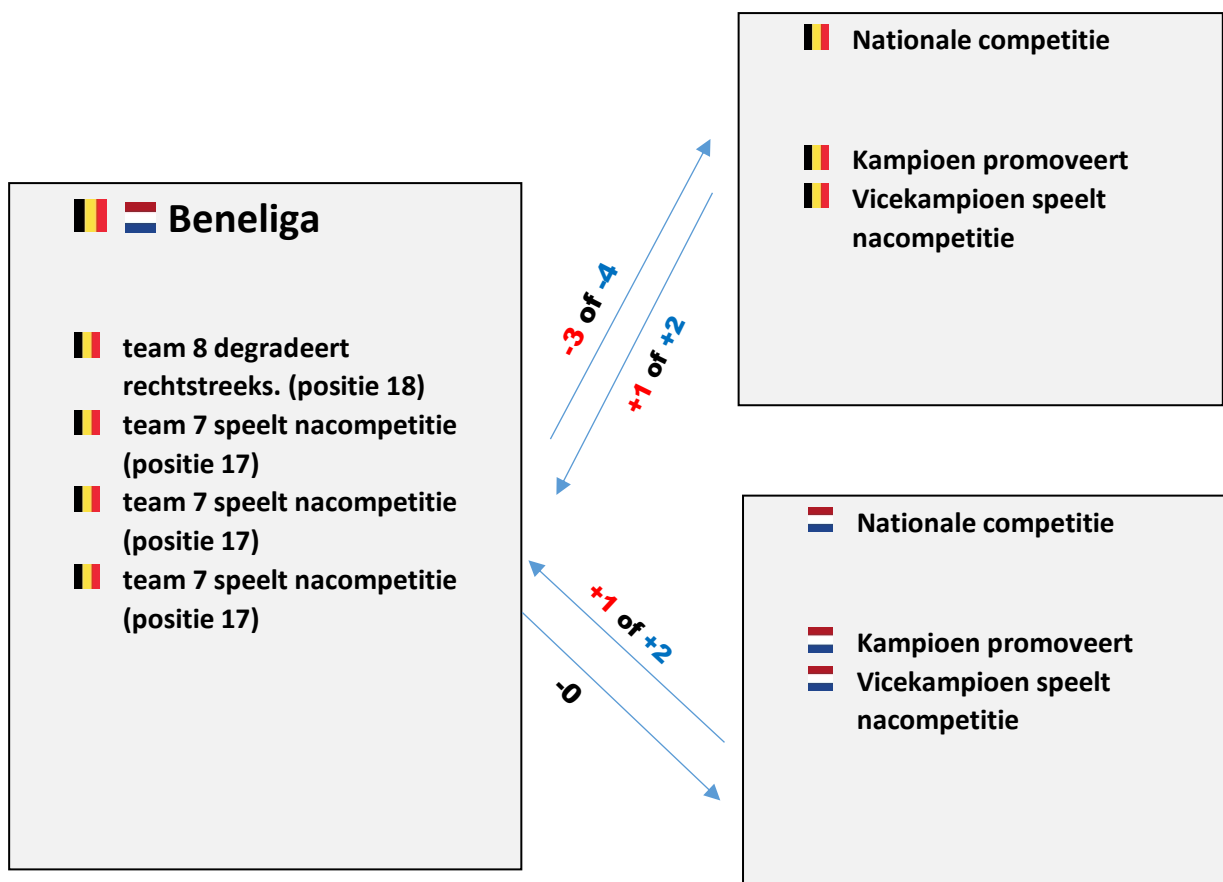
Situatie 2: 10-8 verdeling wordt 11-7 verdeling.

Model 3: Geen competitie meer tussen de landen maar tussen de ploegen.

Positie	Team	Gevolgen
1	BE team 1	Kampioen
13	NL team 9	
14	NL team 10	
15	BE team 5	Nacompetitie
16	BE team 6	Nacompetitie
17	BE team 7	Degradatie
18	BE team 8	Degradatie

Tabel 11: Fictieve eindstand BeNeLiga model 3 (eigen ontwerp, 2021)

Figuur 16: Schematische voorstelling model 3 (eigen ontwerp, 2021)

- = optie 1: vicekampioen nationale competitie verliest nacompetitie
- = optie 2: vicekampioen nationale competitie wint nacompetitie

Het landenconcept wordt volledig overboord gegooid. Dit concept zal wel als resultaat geven dat alleen de sterkste teams in de BeNeLiga blijven. Indien bovenstaande competitieformule werkelijkheid wordt, zullen het daaropvolgend seizoen 12 Nederlandse en zes Belgische ploegen aantreden in de BeNeLiga. In het omgekeerde geval is het mogelijk dat er acht Nederlandse ploegen en tien Belgische ploegen het jaar nadien spelen.

4.3.2.2 Verdeling Europese tickets

Positie	Team	Gevolgen
1	 BE team 1	Champions League
2	 NL team 1	Champions League
3	 NL team 2	Champions League/Europa League
4	 BE team 2	Champions League/Europa League
5	 BE team 3	Europa League
6	 NL team 3	Europa League
7	 NL team 4	Europa League
8	 NL team 5	Europa League
9	 NL team 6	
10	 BE team 4	Europa League
11	 NL team 7	
12	 NL team 8	
13	 NL team 9	Nacompetitie
14	 BE team 5	Europa League
15	 BE team 6	
16	 BE team 7	Nacompetitie
17	 NL team 10	Degradatie
18	 BE team 8	Degradatie

Tabel 12: Klassement BeNeLiga (BeNeLiga voetbal, 2021)

Zoals eerder gedurende deze thesis toegelicht, verkrijgen beide landen momenteel elk vijf Europese tickets. Bij een samensmelting van beide competities lijkt het onwaarschijnlijk dat de UEFA tien tickets zal uitreiken voor één competitie. Ut infra wordt een situatie aangetoond waarop er tien tickets worden uitgereikt aan de BeNeLiga.

Toen de UEFA zich in het verleden uitliet over de BeNeLiga-plannen, hielden ze vast aan het overhandigen van zeven Europese tickets voor de grensoverschrijdende competitie. Het dalend aantal tickets is één van de hoofdredenen waarom verschillende ploegen sceptisch tegenover een BeNeLiga-competitie staan. Stel je maar eens in de plaats van een club als Standard de Liège, die het de laatste jaren moet doen met het vierde of vijfde Europese ticket langs Belgische zijde. Wanneer België volgens de parameter in de toekomst maar drie tickets zal ontvangen, zullen subtoppers naast het mislopen van een Europese campagne ook heel wat inkomstenverlies lijden.

In de tabellen ut supra worden de tien Europese tickets overboord gegooid. Er wordt een situatie gecreëerd met zowel een vaste als een vrije verdeling van de zeven Europese tickets.

Vaste verdeling

Positie	Team	Gevolgen
1	 BE team 1	Champions League
2	 BE team 2	Champions League/Europa League
3	 BE team 3	Europa League/Conference League
4	 BE team 4	
5	 NL team 1	Champions League
6	 NL team 2	Champions League/Europa League
7	 NL team 3	Europa League/Conference League
8	 NL team 4	

Tabel 13: Verdeling Europese tickets in de BeNeLiga via een vaste verdeling (eigen ontwerp, 2021)

Vrije verdeling

Positie	Team	Gevolgen
1	 BE team 1	Champions League
2	 BE team 2	Champions League
3	 BE team 3	Champions League/Europa League
4	 BE team 4	Champions League/Europa League
5	 NL team 1	Europa League/Conference League
6	 NL team 2	Europa League/Conference League
7	 NL team 3	
8	 NL team 4	

Tabel 14: Verdeling Europese tickets in de BeNeLiga via een vrije verdeling (eigen ontwerp, 2021)

In de eerste veronderstelling eindigen vier Belgische ploegen op de eerste vier plaatsen. De eerste drie teams kapen de drie tickets langs Belgische zijde weg. De nummer vier blijft achter met lege handen. Hetzelfde verhaal is er bij de drie hoogst gerangschikte Nederlandse teams.

Als de uitreiking gebeurt aan de hand van een vrije verdeling ontvangen de zes best gerangschikte teams de zes tickets, ongeacht het Belgische of Nederlandse ploegen zijn. In tabel twee ontvangen slechts twee Nederlandse ploegen een ticket.

Het zevende en laatste Europese ticket wordt in beide situaties uitgedeeld aan de winnaar van de confrontatie tussen de bekerwinnaars van elk land afzonderlijk. Indien de bekerwinnaar al een hoger aangeschreven ticket bemachtigde, verkrijgt de verliezend finalist het ticket in kwestie. Wanneer ook die ploeg al een ticket op zak heeft, gaat het ticket naar het hoogst geëindigde team in het klassement zonder ticket.

4.3.2.3 Opdeling Belgische voetbalniveaus (2020-2021)

Niveau		Klasse			
1	Profvoetbal	Nationaal	Eerste klasse A 18 clubs		
2			Eerste klasse B 8 clubs		
3			Eerste nationale 16 clubs		
4	Amateur Voetbal	Regionaal	Tweede afdeling VV A 16 clubs	Tweede afdeling VV B 16 clubs	Tweede afdeling ACFF 16 clubs
5			Derde afdeling VV A 16 clubs	Derde afdeling VV B 16 clubs	Derde afdeling ACFF A 16 clubs
6+		Provinciaal	Provinciaal amateurvoetbal Opgedeeld in tien provincies		

Tabel 15: Competitiestructuur Belgisch voetbal tijdens het seizoen 2020-2021 (Wikipedia, 2020)

- **Eerste klasse A:** Laatste degradeert rechtstreeks naar 1B. Voorlaatste speelt barragematchen.
- **Eerste klasse B:** Kampioen van 1B promoveert rechtstreeks naar Eerste klasse A. De tweede in de stand speelt barragematchen tegen de voorlaatste in de competitie. Normaal zou de laatste niet-belofte ploeg degraderen naar eerste nationale. Dit jaar is uitzonderlijk besloten om de amateurvoetbal competities stop te zetten waardoor er dit jaar niemand promoveert of degradeert.
- **Eerste nationale:** De eerste vier van het klassement spelen na de reguliere competitie een mini play-off. De uiteindelijke kampioen promoveert naar 1B. De ploegen die veertiende, vijftiende en zestiende eindigen degraderen naar tweede afdeling, naargelang bij welke bond ze zijn aangesloten hetzij in een VV-, hetzij in een ACFF-reeks. De ploeg die dertiende eindigt speelt de eindronde dalen van eerste klasse amateurs, samen met twee ploegen uit de eindronde stijgen van de tweede klasse

amateurs VV en één ploeg uit de eindronde stijgen van de tweede klasse amateurs ACFF. Deze eindronde dalen loopt over twee rondes met telkens heen- en terugwedstrijden. De winnaars van de eerste ronde spelen voor de eerste en tweede plaats. De verliezers spelen voor de derde plaats (JPL, 2021).

4.3.2.4 Opdeling Belgische voetbalniveaus met BeNeLiga (2025-2026)

Niveau		Klasse			
1	Profvoetbal	Nationaal	Beneliga 8 Belgische clubs (*)		
2			Eerste klasse A 18 clubs		
3			Eerste klasse B 16 clubs		
4	Amateur Voetbal	Regionaal	Tweede afdeling VV A 16 clubs	Tweede afdeling VV B 16 clubs	Tweede afdeling ACFF 16 clubs
5			Derde afdeling VV A 16 clubs	Derde afdeling VV B 16 clubs	Derde afdeling ACFF A 16 clubs
6+		Provinciaal	Provinciaal amateurvoetbal Opgedeeld in tien provincies		

Tabel 16: Competitiestructuur Belgisch voetbal na invoering van een BeNeLiga (eigen ontwerp, 2021)

* Tien Nederlandse en acht Belgische clubs.

In deze thesis wordt geen aandacht geschonken aan het amateurvoetbal in België. De werking van het regionale en provinciale voetbal wordt behouden.

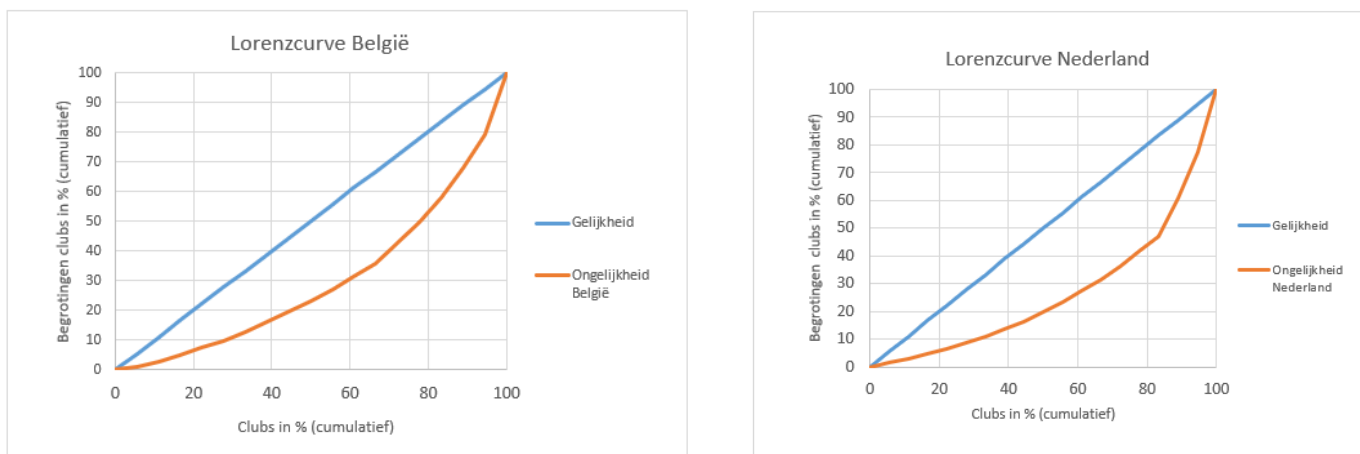
De volledige competitiestructuur voor Nederland wordt niet onderzocht. Veel verschillende mogelijkheden kunnen gehanteerd worden.

4.3.2.5 Meten van de competitiviteit van een BeNeLiga

4.3.2.5.1 België & Nederland

Er wordt gesproken over een hoger aangeschreven competitie, maar zal dat wel daadwerkelijk een evenwichtige, spannende competitie zijn? We vergeleken de vaderlandse competitie met de Nederlandse competitie en onderzochten of een BeNeLiga competitiever zou zijn op basis van de budgetten. De Lorenz-curve geeft het verband weer tussen het cumulatief percentage van de bevolkingsomvang en het cumulatief percentage van de inkomens van diezelfde bevolking (Fhamers, 2014). In plaats van de inkomens werd het cumulatief percentage genomen van de begrotingen van de ploegen die in aanmerking komen voor zowel België als Nederland. De x-as stelt het cumulatief percentage van diezelfde clubs voor. Er wordt geanalyseerd hoe competitief de competities zijn anno 2021. De blauwe lijn stelt een perfecte verdeling voor. In dit geval zou elke ploeg evenveel kunnen besteden. Er kan geconcludeerd worden dat er meer ongelijkheid geldt in Nederland dan in België.

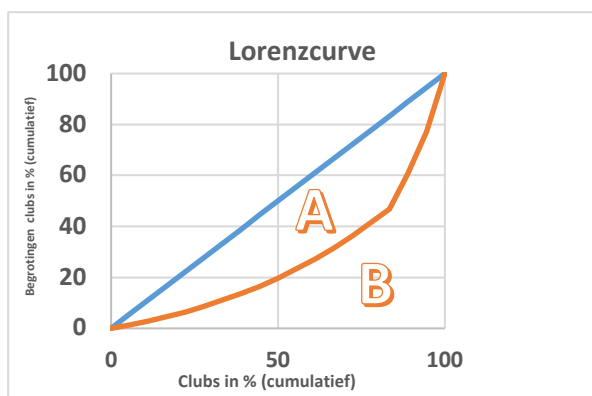
Lorenz-curves

Figuur 17: Lorenz-curves België/Nederland (eigen ontwerp, 2021)

Gini-coëfficiënt

Bij een Lorenz-curve hoort een bijhorende Gini-coëfficiënt, die zorgt voor een meer specifieke vergelijking. De Gini-coëfficiënt is een maatstaf voor het meten van ongelijkheid. 1 duidt op een perfect ongelijke competitie, 0 op een perfect gelijke competitie.

Figuur 18: Lorenz-curve onderverdeeld in twee oppervlaktes (eigen ontwerp, 2021)

De Gini-coëfficiënt is gelijk aan de oppervlakte A gedeeld door de som van oppervlakte A en B (Macro-Economie, 2020).

De Jupiler Pro League en de Eredivisie worden vergeleken op basis van de begrotingen, meer bepaald het budget van de clubs.

Ploegen	Budget (in milj.)	Begroting tov totale competitie (%)	Begroting tov totale competitie (%) (cumu.)	Gebied onder de Lorenzcurve (B)
Waasland Beveren	5	1,15	1,15	0,03
Excel Moeskroen	8	1,84	2,99	0,11
KV Oostende	9	2,07	5,06	0,22
OH Leuven	10	2,30	7,36	0,34
Beerschot	11	2,53	9,89	0,48
STVV	12,5	2,87	12,76	0,63
KV Kortrijk	14,5	3,33	16,10	0,80
Zulte Waregem	15	3,45	19,54	0,99
KAS Eupen	16,4	3,77	23,32	1,19
KV Mechelen	16,5	3,79	27,11	1,40
Cercle Brugge	18	4,14	31,25	1,62
Sporting Charleroi	20	4,60	35,85	1,86
Royal Antwerp FC	30	6,90	42,75	2,18
KRC Genk	30	6,90	49,64	2,57
Standard	35	8,05	57,69	2,98
KAA Gent	44	10,12	67,81	3,49
RSC Anderlecht	50	11,50	79,31	4,09
Club Brugge	90	20,69	100,00	4,98
	434,9			29,98

Tabel 17: Berekening Gini-coëfficiënt voor ploegen uit de Jupiler Pro League (eigen ontwerp, 2021)

STVV, Oud-Heverlee Leuven, Beerschot VA en Waasland-Beveren gaven hun begroting van 2020 nog niet vrij dus werden gegevens gebruikt van het seizoen 2018-2019.

Formule: Berekening procentuele individuele begroting in vergelijking met de totale begroting
 = Begroting bepaalde club / Totale begroting competitie)* 100

Voor het gebied B onder de Lorenz-curve wordt een resultaat bekomen van 0,299756 (B = 29.9756/100). Het gebied boven de Lorenz-curve is gelijk aan 0,200244 (A= 0.5-0.299756).

De Gini-coëfficiënt bedraagt 0,400488. Het is geen perfecte concurrentie maar neigt meer naar 0 dan 1.

Ploegen	Budget (in milj.)	Begroting tov totale competitie(%)	Begroting tov totale competitie(%) (cumu.)	Gebied onder de lorenz-curve (B)
RKC Waalwijk	7	0,00	1,45	0,04
Fortuna Sittard	7,2	1,45	2,94	0,12
VVV-Venlo	8	1,49	4,60	0,21
FC Emmen	8,2	1,66	6,30	0,30
Sparta Rotterdam	11	1,70	8,57	0,41
Heracles Almelo	12	2,28	11,06	0,55
Willem II	12,5	2,48	13,65	0,69
PEC Zwolle	13,5	2,59	16,44	0,84
ADO den Haag	15,5	2,80	19,65	1,00
sc Heerenveen	18	3,21	23,38	1,20
FC Groningen	19	3,73	27,31	1,41
FC Utrecht	20	3,93	31,46	1,63
FC Twente	23	4,14	36,22	1,88
AZ	25,5	4,76	41,50	2,16
Vitesse	26	5,28	46,88	2,46
Feyenoord	68	5,38	60,97	3,00
PSV	78,5	14,08	77,22	3,84
Ajax	110	16,26	100,00	4,92
	482.9			26,64

Tabel 18: Berekening Gini-coëfficiënt voor ploegen uit de Eredivisie (eigen ontwerp, 2021)

Voor het gebied B onder de Lorenz-curve wordt een resultaat van 0,2664 bekomen (B = 26.64136/100). Het gebied boven de Lorenz-curve bedraagt 0,2336 (A= 0.5-0.2664). Volgens de formule wijst de Gini-coëfficiënt op een totaal van 0,4672 (A/A+B). De coëfficiënt bevestigt

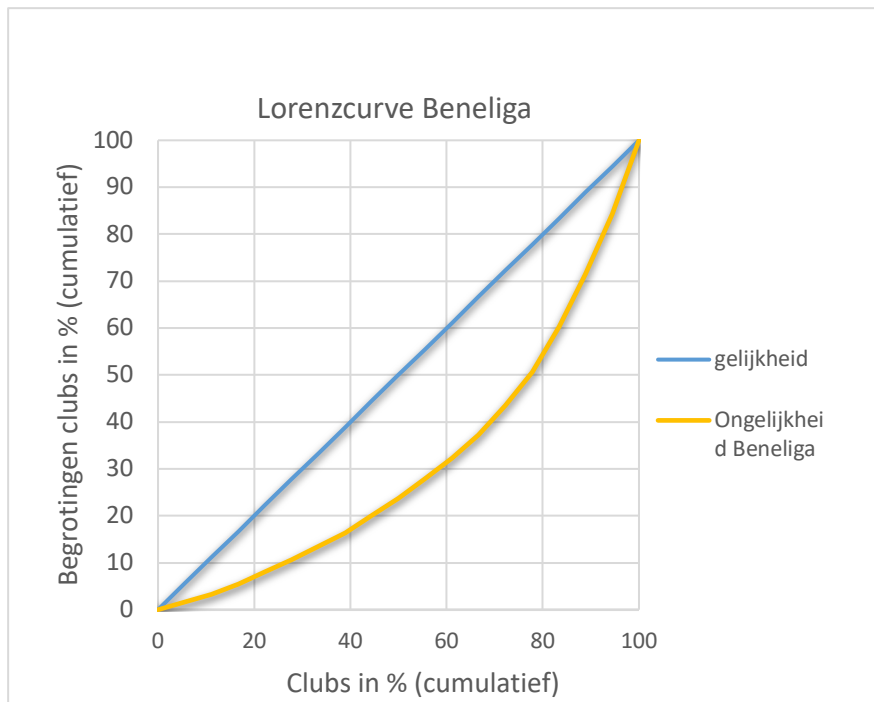
het vermoeden van de Lorenz-curves. De Eredivisie verkrijgt een hogere coëfficiënt dan de Belgische competitie wat op meer ongelijkheid duidt.

4.3.2.5.2 BeNeLiga

Vaak wordt geschreven dat een BeNeLiga voor een competitievere competitie moet zorgen dan twee afzonderlijke competities. In onderstaande tabel worden de teams opgenomen die momenteel hypothetisch mogen deelnemen aan een BeNeLiga en wordt een overzicht gegeven van hun financiële middelen.

Ploegen	Budget (in milj.)	Begroting tov totale competitie(%)	Begroting tov totale competitie(%) (cumu.)	Gebied onder de lorenzcurve (B)
Willem II	11	1,57	1,57	0,04
Heracles Almelo	12	1,71	3,28	0,13
Zulte Waregem	15	2,14	5,41	0,24
Sc Heerenveen	18	2,56	7,98	0,37
FC Groningen	19	2,71	10,68	0,52
FC Utrecht	20	2,85	13,53	0,67
Charleroi	20	2,85	16,38	0,83
AZ	25,5	3,63	20,01	1,01
Vitesse	26	3,70	23,72	1,21
Royal Antwerp FC	30	4,27	27,99	1,44
KRC Genk	30	4,27	32,26	1,67
Standard	35	4,99	37,25	1,93
KAA Gent	44	6,27	43,52	2,24
RSC Anderlecht	50	7,12	50,64	2,62
Feyenoord	68	9,69	60,33	3,08
PSV	78,5	11,18	71,51	3,66
Club Brugge	90	12,82	84,33	4,33
Ajax	110	15,67	100,00	5,12
	702			31,13

Tabel 19: Berekening Gini-coëfficiënt voor ploegen die aanspraak maken op een BeNeLiga-ticket (eigen ontwerp, 2021)

Figuur 19: Lorenz-curve van een BeNeLiga-competitie (eigen ontwerp, 2021)

Voor het gebied B onder de Lorenz-curve wordt een resultaat van 0,3113 bekomen ($B = 31.13/100$). Het gebied boven de Lorenz-curve bedraagt 0,189 ($A = 0.5 - 0.3113$). Volgens de formule wijst de Gini-coëfficiënt op een totaal van 0,378 ($A/A+B$).

De uitspraak dat een BeNeLiga een meer competitieve competitie is, is dus gegrond op basis van de budgetten van de ploegen in Nederland en in België. Er is dus meer gelijkheid tussen de ploegen in een BeNeLiga als de vergelijking gemaakt wordt naar hoe de verhoudingen momenteel zijn in de beide afzonderlijke competities.

5 Sportieve Belangen

5.1 Hogere kwaliteit matches

De creatie van een BeNeLiga valt op sportief vlak enkel maar toe te juichen. Via deze nieuwe competitievorm wordt het niveau van de onderlinge matches zuiver opgetrokken. Ploegen die heden ten dage strijden om degradatie te ontlopen, vallen hierdoor buiten de boot. Dit kan enkel maar ten goede komen voor topclubs als AFC Ajax, Club Brugge, ..., die op deze manier vaak overbodige matches kunnen elimineren. De hogere kwaliteit aan matches gaat ook logischerwijs gepaard met een ruimere belangstelling voor een hoger aangeschreven competitie. Aldus hebben kwaliteitsvolle spelers een grotere kans om zich te verbeteren in een aantrekkelijke competitie. In België steekt Club Brugge de laatste jaren met kop en schouders boven de concurrentie uit. In Ajax vindt Club Brugge een ploeg die nog van een ander kaliber is, wat de spanning en groei van de competitie enkel maar kan bevorderen.

5.2 Op internationaal vlak meer soelaas bieden

Het Bosman-arrest was een eerste stap dat de kloof tussen de verschillende competities uitdiepte. Op de dag van vandaag is het verschil tussen een Premier League en een Jupiler Pro League aanzienlijk te noemen. Op elk gebied kunnen kleinere competities niet meer tippen aan topcompetities. In het hoogst aangeschreven Europese voetbaltoernooi, de Champions League, kunnen teams uit de kleinere voetbalcompetities amper nog de groepsfase overleven. Heel zelden kan een team als FC Porto, AFC Ajax, ... tijdens een topseizoen erin slagen om het een grootmacht lastig te maken. De G5-landen proberen een nieuwe competitie op poten te zetten genaamd de Europese Super Ligue. Dit zou een competitie kunnen worden waar ploegen uit België, Nederland, Oostenrijk, ... zelfs niet meer aan mogen deelnemen. De G5 zien geen competitie meer tegen die ploegen, en kan je ze ongelijk geven? Ploegen als Manchester City, PSG, Chelsea zijn in handen van steenrijke eigenaars waardoor ze al langer geen partij meer zijn voor onze ploegen in de lage landen. De finale van de Champions League wordt dit seizoen gespeeld door twee Engelse teams. Ook in de finale van de Europa League is een Engels team vertegenwoordigd. Dit gegeven verklaart opnieuw de dodelijke dominantie van de rijke voetballanden. Hoe mooi zou het niet zijn om in de toekomst nog eens een Belgisch team te zien die zijn mannetje kan staan tegen de Europese toppers? De creatie van een grensoverschrijdende competitie kan dit enkel maar stimuleren.

5.3 BeNeLiga wil 6de competitie worden

Portugal is momenteel op financieel en sportief vlak de zesde competitie op het Europese vasteland. Het land bezit met Porto en Benfica ploegen dat als subtoppers aanzien worden en het geregeld goed doen op Europese toernooien. Toch is er nog een flinke kloof met de grote vijf voetballanden. De Ligue 1, de Franse voetbalcompetitie, bevindt zich al enkele jaren op hete kolen. Hun resultaten op gebied van de landencoëfficiëntenranking zijn niet meer om over naar huis te schrijven. Buiten de grootmacht Paris Saint Germain, slagen teams als Olympique Lyonnais, Olympique Marseille en AS Monaco er niet meer in om succesvolle Europese campagnes af te werken. De Franse competitie geraakt dus stilaan hun voeling kwijt met topcompetities als de Premier Ligue en La Liga. In die veronderstelling schuilt een opportuniteit voor een mogelijke BeNeLiga-competitie. Een samenvoeging van beide competities kan de lage landen enkel maar wapenen tegenover een steeds groter wordende kloof. Er wordt dus ook uitdrukkelijk gesproken over hun ambitie om als zesde grootste competitie in Europa op te treden. Hoe de verhoudingen tegen het seizoen 2025-2026 zullen zijn, valt enkel af te wachten.

5.3.1 Europese coëfficiënten

UEFA introduceerde in 1979 een systeem genaamd “UEFA Coefficients”. Met behulp van de coëfficiënten worden herencompetities gerangschikt op basis van hun prestaties. Er worden drie sets van coëfficiënten berekend:

- Nationale teamcoëfficiënt: worden in deze thesis buiten beschouwing gelaten
- Landencoëfficiënt: de landencoëfficiënt rangschikt voetballanden op basis van hun verrichte prestaties. De behaalde resultaten in zowel de Champions als Europa League vormen de basis van deze ranglijst. Er wordt gekeken naar het huidige seizoen als naar de vier voorgaande jaargangen. Nationale clubs kunnen punten scoren die op het einde van de rit opgeteld worden. Het land die het meeste punten verzamelt voert logischerwijs de ranglijst aan.
- Clubcoëfficiënt: de clubcoëfficiënt rangschikt individuele clubs in Europa.

5.3.1.1 Country Coefficient Ranking

Zoals aangehaald ut supra, is de positie in de rangschikking van groot belang voor het toekennen van Europese tickets. Het bepaalt het aantal plaatsen een land toegewezen krijgt bij de indeling van de officiële toernooien; de Champions League en de Europa League. De

landen die de eerste vier plaatsen in de ranglijst bezetten, krijgen hierdoor maar liefst vier tickets voor de Champions League. Landen op plaatsen vijf en zes krijgen er elk twee, terwijl landen die de overige plaatsen in de top tien bezetten het moeten doen met elk één ticket. Op het einde van elk voetbalseizoen bepaalt de stand de verdeling van de tickets voor het seizoen volgend op het aanstaande seizoen.

Berekening van rangschikking

Om een goed gewogen coëfficiënt te bereiken, worden de punten van de laatste vijf voetbaljaren in rekening gebracht. De puntenberekening per seizoen is iets gecompliceerder:

Elk team die geplaatst is in één van de twee toernooien ontvangt respectievelijk twee punten voor een overwinning en één punt voor een gelijkspel. Resultaten na penaltyreeksen hebben geen invloed op de berekening, resultaten na verlengingen wel.

Sinds de coronapandemie geldt voor de voorrondes in zowel de CL als de EL een andere puntentelling. Dit omdat de voorrondes gespeeld worden over één enkele wedstrijd in plaats van twee. Een team ontvangt 1.5 punt voor een overwinning, 1.0 punt voor een gelijkspel en 0.5 punt voor een nederlaag. Clubs die de poulefases overleven krijgen één punt extra per ronde die ze bereiken. Ter oorzaak van de COVID-19 pandemie werden heen -en terugmatchen in zowel de CL als de EL vervangen door één enkele match. Deze wijzigingen gebeurden enkel in de knock-outfases aangezien de poulematchen reeds werden afgewerkt (UEFA, 2021).

De kwalificatiestadia van CL en EL 2020-2021 zal ook op deze manier gebeuren.

De puntenverdeling gebeurde als volgt:

- 3 punten voor een overwinning (1,5 punten voor kwalificatie -en play-offwedstrijden)
- 2 punten voor een gelijkspel (1 punt voor kwalificatie -en play-offwedstrijden)
- 1 punt voor verlies (0,5 punt voor kwalificatie- en play-offwedstrijden)

Voor het bereiken van de groepsfase in de Champions League ontvangt een team nog eens vier punten extra. Ploegen die bij de eerste twee in hun poule eindigen ontvangen daarnaast ook nog eens vier punten extra omdat ze doorstromen naar de achtste finales. (belangrijk om te vermelden is dat een team die de poules doorkruist in totaal vijf punten ontvangt (4+1)).

Puntentelling Champions League (in normale jaargang)

Spelen in de Champions League is de vlotste manier om aan veel punten te komen.

Champions League	
Overwinning	2 punten
Gelijkspel	1 punt
1/8 – ¼ - ½ - finale bereiken	1 punt per ronde extra
Plaatsing groepsfase	4 extra punten
Plaatsing knock-outfase	4 extra punten

Tabel 20: Toegewezen punten bij het spelen van CL-voetbal (UEFA,2021)

Tijdens de voorrondes van de CL worden geen extra punten toegekend, omdat geëlimineerde teams altijd nog een herkansing in de voorrondes van de Europa League krijgen.

Puntentelling Europa League

Een overwinning of gelijkspel is in de EL evenveel waard als in de Champions League. In totaal kan een team toch niet evenveel punten halen als in de CL. In de EL worden extra punten pas uitgekeerd vanaf de kwartfinales. In de voorrondes van beiden toernooien worden de behaalde punten tijdens de kwalificatie gehalveerd.

Omdat de scores niet per club, maar per land berekend worden, dienen er nog een aantal extra berekeningen te gebeuren om tot een uiteindelijke score per land te komen. De punten die teams scoren in een éézelfde land worden bij elkaar opgeteld. Het resultaat van die optelling wordt dan gedeeld door het aantal teams die actief geweest zijn in één van beide competities. Het verkregen resultaat wordt daarna opgeteld bij de scores van de afgelopen vier seizoenen om zo de totale score te bekomen die gebruikt wordt door UEFA. De scores worden afgerond tot op drie decimalen.

Voorbeeld teams uit Eredivisie seizoen 2018/2019

Het avontuur van Ajax strandde in de halve finales van de Champions League. Hierdoor behaalden de Amsterdammers een totaal van 32 punten. PSV, Feyenoord, AZ en Vitesse verzamelden samen 11 punten, wat voor een eindbalans van 43 punten zorgde. De 43 punten werden vervolgens gedeeld door de vijf teams die in één van de competities deelnamen. Voor het seizoen 2018-2019 behaalde Nederland dus een coëfficiënt van 8,6.

Pos ^	Country	16/17 v	17/18 v	18/19 v	19/20 v	20/21 v	Pts v	Clubs
1 =	England	14.928	20.071	22.642	18.571	23.928	100.140	3/7
2 =	Spain	20.142	19.714	19.571	18.928	19.357	97.712	1/7
3 =	Italy	14.250	17.333	12.642	14.928	16.285	75.438	7
4 =	Germany	14.571	9.857	15.214	18.714	15.214	73.570	7
5 =	France	14.416	11.500	10.583	11.666	7.916	56.081	6
6 =	Portugal	8.083	9.666	10.900	10.300	9.600	48.549	5
7 =	Netherlands	9.100	2.900	8.600	9.400	9.200	39.200	5
8 =	Russia	9.200	12.600	7.583	4.666	4.333	38.382	6
9 =	Belgium	12.500	2.600	7.800	7.600	6.000	36.500	5
10 =	Austria	7.375	9.750	6.200	5.800	6.700	35.825	5
11 =	Scotland	4.375	4.000	6.750	9.750	8.500	33.375	4
12 =	Ukraine	5.500	8.000	5.600	7.200	6.800	33.100	5
13 =	Turkey	9.700	6.800	5.500	5.000	3.100	30.100	5
14 =	Denmark	8.500	5.250	4.875	5.125	4.125	27.875	4
15 =	Cyprus	5.500	7.000	6.125	5.125	4.000	27.750	4

Tabel 21: Landencoëfficiëntenranking (UEFA, 2016-2021)

5.3.1.2 Club Coefficient Ranking

De clubcoëfficiënten zijn gebaseerd op de resultaten van clubs die deelnamen aan de vijf voorgaande seizoenen van de UEFA Champions League en UEFA Europa League. De rangschikkingen bepalen de plaatsing van elke club in relevante UEFA-wedstrijdtrekkingen.

- *Puntenverdeling voor CL en EL tot en met het seizoen 2017-2018*

UEFA Champions League

Puntenaantal	
Eerste kwalificatieronde	0.5 punt
Tweede kwalificatieronde	1 punt
Bereiken van groepsfase	4 punten
Overwinningen vanaf groepsfase	2 punten
Gelijkspelen vanaf de groepsfase	1 punt
Knock-outfase bonus	4 punten

Tabel 22: Puntenverdeling CL tot en met het seizoen 2017-2018 (UEFA, 2021)

Teams ontvangen een extra punt voor elke ronde ze overleven vanaf de achtste finales. Er worden geen punten toegekend voor uitschakeling in de derde kwalificatieronde of play-offs, aangezien die clubs overstappen naar de UEFA Europa League en punten krijgen voor deelname aan die competitie.

UEFA Europa League

Puntenaantal	
Eerste kwalificatieronde	0.25 punt
Tweede kwalificatieronde	0.5 punt
Derde kwalificatieronde	1 punt
Uitgeschakeld in voorrondes CL	1.5 punt
Bereiken van groepsfase	2 punten
Overwinningen vanaf groepsfase	2 punten
Gelijkspelen vanaf de groepsfase	1 punt

Tabel 23: Puntverdeling EL tot en met het seizoen 2017-2018 (UEFA, 2021)

Teams ontvangen een extra punt als ze de kwartfinales bereiken. Stoten ze door naar de halve finales en finale krijgen ze per extra ronde een extra punt. Resultaten na strafschoppen worden niet meegerekend in de telling.

- *Puntverdeling voor CL en EL vanaf seizoen 2018-2019*

UEFA Champions League

Puntenaantal	
Bereiken van groepsfase	4 punten
Overwinningen vanaf groepsfase	2 punten
Gelijkspelen vanaf de groepsfase	1 punt
Knock-outfase bonus	4 punten

Tabel 24: Puntverdeling CL vanaf seizoen 2018-2019 (UEFA, 2021)

Teams ontvangen een extra punt voor elke ronde ze overleven vanaf de achtste finales. Er worden geen punten toegekend voor uitschakeling in de kwalificatierondes of play-offs, aangezien die clubs overstappen naar de UEFA Europa League en punten krijgen voor deelname aan die competitie.

UEFA Europa League

Puntenaantal	
Voorafgaande Voorronde	0.5 punt
Eerste kwalificatieronde	1 punt
Tweede kwalificatieronde	1.5 punt
Derde kwalificatieronde	2 punt
Bereiken van groepsfase	2.5 punten
Overwinningen vanaf groepsfase	2 punten
Gelijkspelen vanaf de groepsfase	1 punt

Tabel 25: Puntverdeling EL vanaf seizoen 2018-2019 (UEFA, 2021)

Bij het bereiken van de groepsfase ontvangen teams al zeker drie punten. Per extra ronde ze nadien bereiken wordt één punt verkregen.

Pos	Club	Country	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	Pts	NA
1 =	 FC Bayern München	GER	22.000	29.000	20.000	36.000	27.000	134.000	14.714
2 =	 Real Madrid CF	ESP	33.000	32.000	19.000	17.000	26.000	127.000	19.542
3 =	 Manchester City FC	ENG	18.000	22.000	25.000	25.000	35.000	125.000	20.028
4 =	 FC Barcelona	ESP	23.000	25.000	30.000	24.000	20.000	122.000	19.542
5 =	 Juventus	ITA	33.000	23.000	21.000	22.000	21.000	120.000	15.087
6 =	 Club Atlético de Madrid	ESP	29.000	28.000	20.000	22.000	16.000	115.000	19.542
7 =	 Paris Saint-Germain	FRA	20.000	19.000	19.000	31.000	24.000	113.000	11.216
8 =	 Manchester United FC	ENG	26.000	20.000	19.000	22.000	25.000	112.000	20.028
9 =	 Liverpool FC	ENG	-	30.000	29.000	18.000	24.000	101.000	20.028
10 =	 Arsenal FC	ENG	19.000	21.000	26.000	10.000	23.000	99.000	20.028
11 =	 Sevilla FC	ESP	19.000	21.000	13.000	26.000	19.000	98.000	19.542
12 =	 Chelsea FC	ENG	-	18.000	30.000	17.000	31.000	96.000	20.028
13 =	 AS Roma	ITA	13.000	25.000	17.000	11.000	24.000	90.000	15.087
14 =	 Borussia Dortmund	GER	22.000	10.000	18.000	18.000	22.000	90.000	14.714
15 =	 Tottenham Hotspur	ENG	10.000	21.000	26.000	16.000	15.000	88.000	20.028
16 =	 FC Porto	POR	17.000	17.000	23.000	7.000	23.000	87.000	9.709
17 =	 AFC Ajax	NED	22.000	1.500	27.000	13.000	19.000	82.500	7.840
18 =	 FC Shakhtar Donetsk	UKR	14.000	19.000	10.000	22.000	14.000	79.000	6.620
19 =	 Olympique Lyonnais	FRA	22.000	14.000	17.000	23.000	-	76.000	11.216
20 =	 SSC Napoli	ITA	17.000	10.000	18.000	19.000	10.000	74.000	15.087

Tabel 26: Clubcoëfficiëntenranking (UEFA, 2016-2021)

In bovenstaande afbeelding is de huidige Club Coëfficiënt Ranking terug te vinden. Bayern München domineert de ranking door een uitzonderlijk topseizoen 2019-2020 waar het 36,000 punten scoorde. De punten van de laatste vijf seizoenen worden opgeteld om een eindresultaat te verkrijgen die wordt geordend van hoog naar laag.

In de tabel kunnen enkele lege vakken opgemerkt worden. Zowel Liverpool FC en Chelsea FC slaagden er niet in om Europees voetbal af te dwingen in het seizoen 2016-2017. Deze niet-score beïnvloedt hun resultaat aanzienlijk. Beide teams zullen een enorme sprong maken in het klassement als deze score volgend seizoen vervalt. Al moeten ze zich dan komend seizoen zeker plaatsen voor de Europese toernooien en daarin aardig wat punten sprokkelen. Olympique Lyon kon zich afgelopen seizoen niet plaatsen voor de Champions -of Europa League. Hierdoor kan de Franse voetbalploeg een vrije val in het klassement maken.

De getallen in de laatste kolom vertegenwoordigen de punten per landdeel. Om die punten de bekomen wordt het totale puntenaantal van een bepaald land gedurende vijf seizoenen gedeeld door maximum vijf. Dit maximum wordt genomen om een evenwichtig resultaat te bekomen. Spanje behaalde de laatste vijf seizoenen een eindtotaal van 97,710 punten. Dit is de coëfficiënt die in aanmerking wordt genomen voor het seizoen 2022-2023. Op basis van de stand worden Europese tickets verdeeld voor het seizoen 2022-2023.

De 97,710 wordt bijgevolg gedeeld door vijf om een score per landdeel van 19,542 te bekomen. Elk Spaans team die Europees actief is, krijgt deze score toegewezen. Vanaf het moment dat de Club Coëfficiënt kleiner is dan de score van het landdeel voor een bepaalde ploeg, mag die ploeg de score van het landdeel hanteren als maatstaf. Een club als Granada CF heeft zich éénmaal geplaatst voor een Europees toernooi de laatste vijf jaar. Zij kunnen teren op de goeie landscore van Spanje om zo een betere ranking in de Club Coëfficiëntenstand te behalen.

In onderstaand voorbeeld worden twee teams van de Eredivisie als van de Jupiler Pro League onder de loep genomen.

Positie	Team	Land	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	Totaal	Landscore
17	AFC Ajax	Nederland	22.000	1.500	27.000	13.000	19.000	82.500	7.840
41	Club Brugge	België	4.000	1.500	11.000	8.000	11.000	35.500	7.300
56	PSV Eindhoven	Nederland	6.000	1.000	6.000	6.000	10.000	29.000	7.840
62	RSC Anderlecht	België	16.000	6.000	3.000	0.000	0.000	25.000	7.300

Tabel 27: Clubcoëfficiëntenranking van de hoogst geklasseerde teams uit de JPL/Eredivisie (UEFA, 2021)

Positie	Land	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	Totaal	Landscore
7	Nederland	9.100	2.900	8.600	9.400	9.200	39.200	7.840
9	België	12.500	2.600	7.800	7.600	6.000	36.500	7.300

Tabel 28: Landcoëfficiëntenranking van Nederland/België (UEFA, 2021)

In de eerste tabel ut supra worden de clubcoëfficiënten van de twee grootste Nederlandse als Belgische teams berekend. De totale score wordt bekomen door de jaarscore van de laatste vijf voetbalseizoenen op te tellen. AFC Ajax bevindt zich met een zeventiende plaats in de meest gunstige positie. De Amsterdammers staan hun mannetje tussen teams uit de G5-competities. Ze kunnen terugvallen op uitstekende resultaten in de seizoenen 2016-2017 en 2018-2019, waar ze het heel ver schopten in de Europa als Champions League.

Belgische ploegen moeten het doen met een score die nog niet eens de helft vertegenwoordigt van de Amsterdamse score. Club Brugge is de ploeg bij uitstek met de beste resultaten gedurende de laatste vijf seizoenen. Club Brugge slaagde erin om elk jaar Europees voetbal af te dwingen, maar strandde telkens iets te vroeg om hun score gevoelig te verhogen.

PSV Eindhoven positioneert zich met een 56^e plaats als tweede Nederlandse team, al is het verschil met AFC Ajax aanzienlijk. Cijfers onder de 10.000 per seizoen wijzen op een te vroege uitschakeling in Europese toernooien.

RSC Anderlecht heeft met een 62^e plaats een vrije val gemaakt in het klassement. Dit is te verklaren door een niet-score de laatste twee seizoenen. Anderlecht kon zich niet verzekeren van Europees voetbal door wisselvallige resultaten in de Jupiler Pro League. Een nog grotere terugval dreigt te gebeuren wanneer hun topseizoen 2016-2017 niet meer meegenomen wordt in de berekening.

In tabel twee wordt een vergelijking gemaakt tussen de Nederlandse en Belgische competitiecoëfficiënt. Door een betere score in het seizoen 2020-2021, heeft Nederland zich boven België en Rusland geplaatst. Zolang beide nationale competities een plaats in de top 10 weten vast te houden, verandert er niks aan de hoeveelheid Europese tickets ze toegewezen krijgen. Een rechtstreeks ticket voor de groepsfase in de Champions League voor de kampioen is een privilege die moet kunnen aangehouden worden. De hete adem van zowel de Oostenrijkse, Schotse en Oekraïense competitie is duidelijk voelbaar.

De landscore wordt berekend op basis van de totaalscore van een nationale competitie. De totaalscore wordt gedeeld door de vijf verworven tickets voor zowel de Eredivisie als de Jupiler Pro League. Nederland behaalt een landscore van 7.840, België een score van 7.300. Vanaf het moment dat een Nederlandse of Belgische ploeg een totaalscore behaalt van onder de 7.840, dan wel 7.300, wordt die landscore als maatstaf genomen. Onderstaande tabel verduidelijkt de berekening.

Positie	Team	Land	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	Totaal	Landscore
150	FC Utrecht	Nederland	0.000	1.500	0.000	1.500	0.000	3.000	7.840
156	R.Charleroi SC	België	0.000	0.000	0.000	0.000	2.500	2.500	7.300

Tabel 29: Clubcoëfficiënt van FC Utrecht en R.Charleroi SC (UEFA, 2021)

FC Utrecht en R. Charleroi SC zijn voorbeelden van ploegen die sporadisch op het Europees toneel verschijnen. FC Utrecht slaagde daarin de laatste vijf seizoenen tweemaal, R. Charleroi SC éénmaal. Hun totaalscore bevindt zich onder de landscore van respectievelijk Nederland als België. Daardoor worden beide ploegen gerangschikt op basis van hun landscore.

5.4 Overige nationale competities

Vanaf het moment dat een BeNeLiga-competitie effectief tot stand komt, moeten vanzelfsprekend de teams die in beide landen uit de boot vallen, terechtkomen in een aantrekkelijke en evenwichtige competitie. Een belangrijk gegeven hierin zijn de tv-gelden. De teams in kwestie zullen inkomsten mislopen omdat de matches tegen de topteams wegvallen. Voor hen zorgen die matches voor uitzonderlijke inkomsten. Door middel van aantrekkelijke tv-gelden zullen die teams zich minder snel protesteren tegen de creatie van een grensoverschrijdende competitie. Een competitie waarin de topclubs ontbreken, zal ongetwijfeld voor spannendere matches zorgen. Daarnaast is er jaarlijks de mogelijkheid om een BeNeLiga-verblijf te claimen door promotie af te dwingen. De nationale competitie zou in België worden samengesteld door de overblijvende clubs uit de Jupiler Pro League en de clubs uit 1B. In Nederland zou hetzelfde gedaan worden (Vandewalle, 2020).

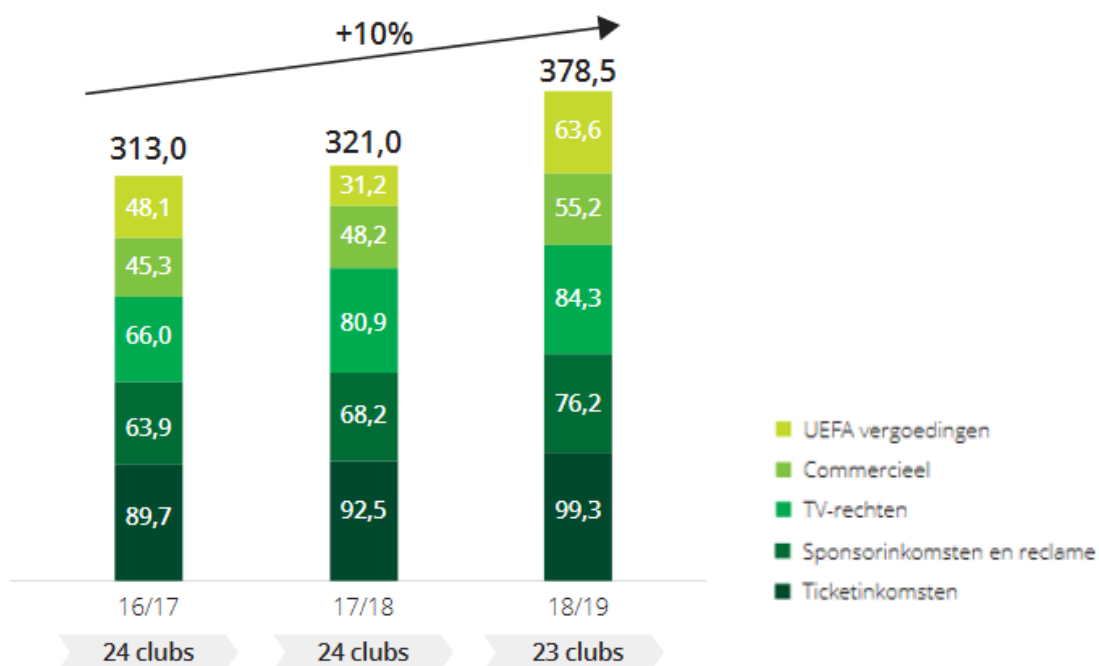
5.5 Beker

De bekercompetities zullen gedurende de eerste BeNeLiga-seizoenen nationaal gehouden worden. Zowel de Crocky Cup als de KNVB blijven ongewijzigd. Uit verschillende invalshoeken willen critici eerst een BeNeCup organiseren vooraleer een BeNeLiga van start gaat. Op dit gegeven wordt niet verder ingegaan gedurende deze thesis.

6 Financiële Belangen

De financiële aspecten in het voetbal zijn vandaag de dag van uitzonderlijk belang. Dit onderzoek bestudeert de inkomsten in het Belgisch voetbal en wat een BeNeLiga zou kunnen teweegbrengen op deze inkomsten. Het seizoen 2019-2020 werd buiten beschouwing gelaten door het abnormale verloop die leidde tot een vroegtijdige stopzetting. De transferinkomsten worden niet meegenomen in het model en komen later aan bod in de thesis.

Evolutie van de Belgische inkomsten* (€ miljoen)

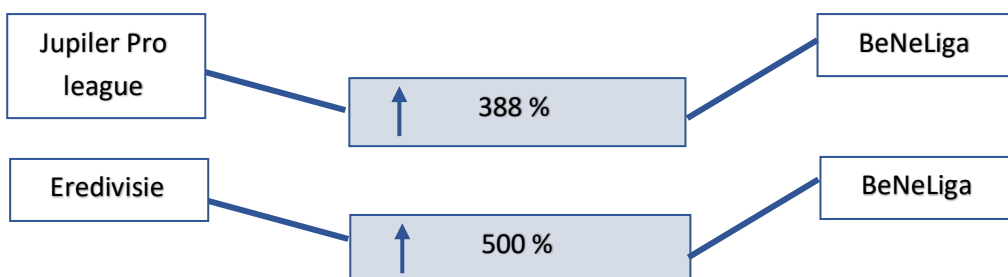

Figuur 20: Evolutie van de Belgische inkomsten (Deloitte, 2020)

De inkomsten van de Belgische voetbalclubs groeiden van seizoen 2016-2017 tot 2018-2019 aanzienlijk, met een gemiddelde jaarlijkse toename van 10%. Dit was te wijten aan de uitzonderlijke goede Europese campagne die meer dan het dubbele opbracht in 2018-2019 in vergelijking met het jaar ervoor (Deloitte,2020).

6.1 Uitzendinkomsten

Momenteel bedragen de uitzendinkomsten 22% van de totale inkomsten volgens het marketingbureau Deloitte, de op één na belangrijkste bron van inkomsten voor Belgische clubs. De Eredivisie heeft in 2012 de televisierechten voor twaalf jaar aan het Amerikaanse Fox verkocht voor 1 miljard euro. Op dat moment was dat een monsterdeal terwijl het nu gezien wordt als een wurgcontract. De Eredivisie ontvangt momenteel ongeveer 80 miljoen euro per jaar aan uitzendinkomsten. De Jupiler Pro League doet het een stuk beter met een contract van 103 miljoen euro met Eleven Sports. Het contract blijft tot 2025 geldig (Conings, 2020).

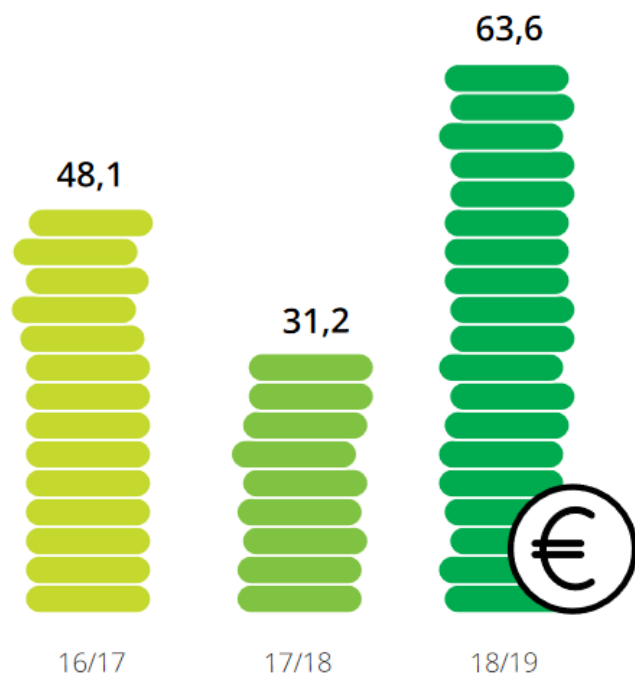
Figuur 21: Tv-gelden van de afzonderlijke competities (Deloitte, 2020)

6.2 UEFA Prijzengeld

Het prijzengeld is elk jaar sterk afhankelijk van de Europese campagnes van de Belgische ploegen.

Voor het seizoen 2017-2018 werd er 1.7 miljard euro verdeeld tussen de verschillende deelnemers aan de Europese competities (UCL play-offs, UCL, en UEL). Dit bedrag nam toe tot 2.5 miljard euro in 2018-2019. Meer dan 75% van dat bedrag gaat naar de 32 clubs die in de UCL spelen (Deloitte, 2020).

Evolutie van UEFA prijzengeld (€ miljoen)

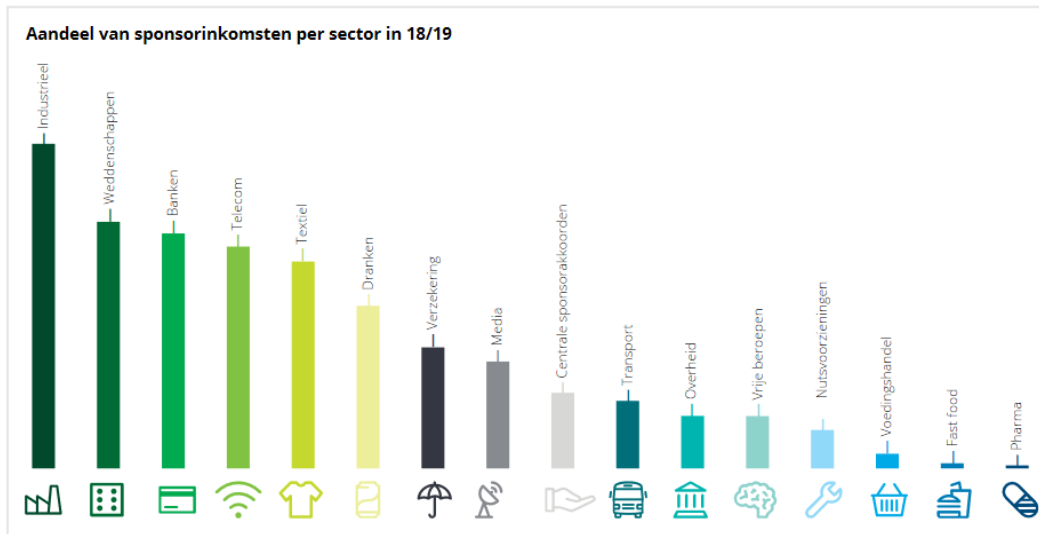
Figuur 22: Evolutie van UEFA prijzengeld (Deloitte, 2020)

Na een teleurstellende campagne in 2017-2018 herpakte België zich het jaar nadien en haalde 63.6 miljoen euro op. Voor vele ploegen zijn Europese matches een cruciale inkomstenbron. Sinds het seizoen 2018-2019 past de UEFA een nieuwe verdeelsleutel toe en definieert vier componenten in het prijzengeld: startgelden (voor deelname aan de groepsfase), prestatiegerelateerde vaste bedragen in de UCL of UEL, de tienjarige clubcoëfficiënt en een variabel bedrag dat afhankelijk is van de bijdrage van de nationale uitzendorganisatie aan de marktpool (Deloitte, 2020).

Gevolg BeNeLiga

Er wordt aangenomen dat een BeNeLiga zal kunnen rekenen op ongeveer zeven Europese tickets. Dat wil zeggen dat normaliter minder Belgische ploegen Europees zullen spelen. Toch wil dit niet automatisch zeggen dat er minder geld zal opgehaald worden. De opzet van een BeNeLiga is om meer geld te genereren en er sportief erop vooruit te gaan. Hoe beter je presteert in Europa, hoe meer geld er wordt verdiend per ronde. Hierdoor zal België een betere coëfficiënt verkrijgen waardoor er automatisch meer verdiend kan worden voor Belgische clubs. België staat momenteel gepositioneerd als negende land in de landencoëfficiëntranking. Als België uit de top tien valt, krijgt de kampioen geen rechtstreeks ticket meer voor de Champions League.

6.3 Sponsordeals

Figuur 23: Aandeel van sponsorinkomsten (Deloitte, 2020)

Sponsoring en reclame vormen de derde belangrijkste bron van inkomsten voor de clubs met een totaalbedrag van 76.2 miljoen euro in 2018-2019. Dit is een stevige stijging van 12% ten opzichte van het vorige seizoen.

De G5 gaan er sterk op vooruit en voorzien al bijna 50 procent van de totale sponsorinkomsten. De industriële sector blijft diegene met de hoogste bijdrage, gevolgd door de gokindustrie, banken, telecom en de kledingindustrie.

Real Madrids Hoofdsponsor Fly Emirates betaalt 70 miljoen euro per jaar om op de voorkant van het witte shirt van de Madrienen te staan (Baars, 2018). Volgens Marca krijgt Real Madrid tussen 2020 en 2030 jaarlijks 110 miljoen. Dat bedrag kan door bonussen oplopen tot bijna 150 miljoen door een megadeal met het Duitse merk Adidas. Dus twee sponsors van Real Madrid leveren alleen al driemaal zoveel geld op als de sponsoring in de hele Jupiler Pro League en Proximus League samen.

Gevolg BeNeLiga

De opzet van een BeNeLiga is om meer kijkcijfers te generen in binnen en buitenland. De toenemende interesse van de competitie heeft ongetwijfeld als gevolg dat er meer sponsors zullen geneigd zijn om partner te worden van een bepaalde club in de BeNeLiga. Meer vraag zal leiden tot hogere bedragen voor de clubs.

6.4 Externe economie

Supportersfederaties leggen vaak bussen in om supporters die een uitmatch willen bijwonen veilig vervoer te voorzien. Er wordt een hypothetische situatie aangenomen en belichten de externe effecten. Charleroi speelt op zaterdagavond in en tegen Ajax. De supporters van Charleroi die de match willen bijwonen, moeten een dubbele verplaatsing van 516 kilometer afleggen. Een direct effect van de langere afstand is dat bepaalde supporters sneller het vliegtuig zouden nemen en zullen overnachten in één van de omringende hotels.

Supporters die in de Belgische competitie een uitmatch willen aanschouwen, nemen vaak de auto en rijden na de match terug naar huis. Als de BeNeLiga er komt, liggen er opportuniteiten voor hotels en eventueel ook vliegtuigmaatschappijen. Zo kunnen België en Nederlandse mensen elkaars cultuur beter leren kennen en beide van profiteren.

Demografisch	Economisch
<ul style="list-style-type: none"> • Geografische kenmerken en verschillen 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer internationale klanten • Stijging BNP
Sociaal-cultureel	Technologisch
<ul style="list-style-type: none"> • Vrijtijdsbesteding • Waarden en normen 	<ul style="list-style-type: none"> • Know-how
Ecologisch	Politiek-juridisch
<ul style="list-style-type: none"> • Uitstoot • Natuurlijke bronnen 	<ul style="list-style-type: none"> • Wetgeving • Licenties

Tabel 30: DESTEP factoren (Muilwijk, 2020)

Met de DESTEP factoren worden de macro- omgevingsvariabelen waar een onderneming geen directe invloed uitoefent geanalyseerd. Een onderneming kan deze factoren niet direct veranderen, maar wel er effectief op inspelen door er rekening mee te houden in het strategische beleid (Muilwijk, 2020).

Er kan rekening gehouden worden met de kansen en bedreigingen in de marktontwikkeling.

Een manier om het nemen van het vliegtuig te vermijden, is dat de tickets allemaal gekoppeld worden aan een busrit waardoor het veel duurder wordt om alleen het vliegtuig te nemen.

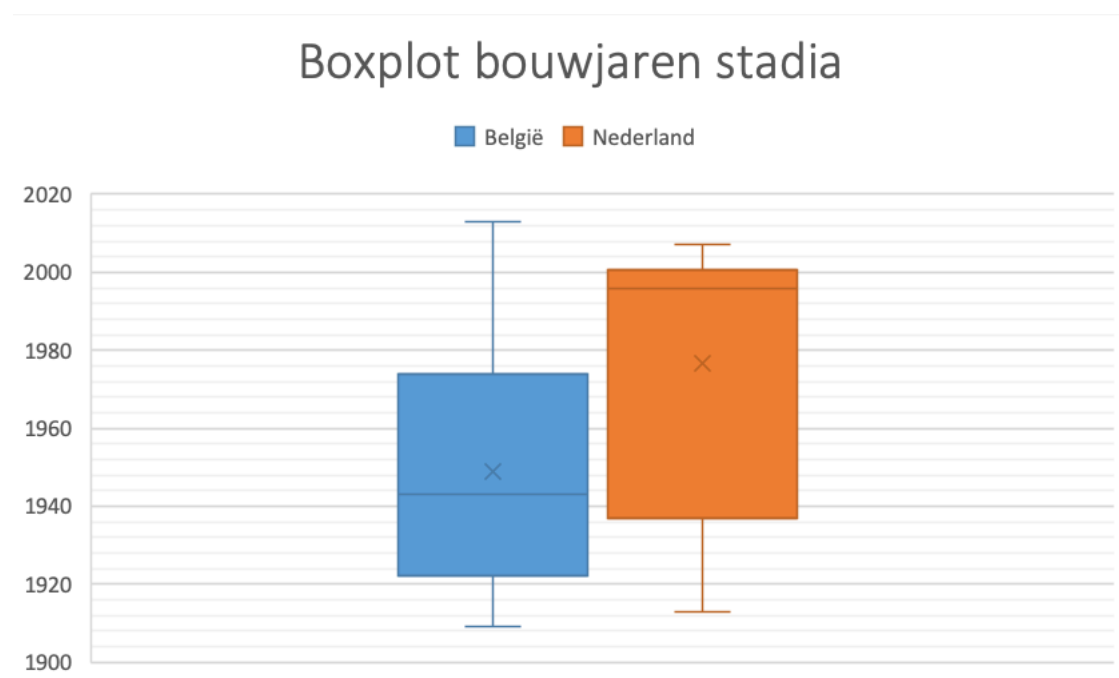
7 De bezwaren van een BeNeLiga

De bezwaren van een BeNeLiga komen vooral uit Nederlandse hoek. Belgische clubs staan positiever tegenover een BeNeLiga.

7.1 Nederland heeft geen hoge dunk van infrastructuur en niveau van België

7.1.1 Stadia + geografische ligging

Nederlandse analisten halen vaak het argument aan dat de stadia verouderd zijn in België. In onderstaande boxplot worden beide landen vergeleken op basis van de bouwjaren van de ploegen die nu in de hoogste afdeling spelen. Hierbij werd er geen rekening gehouden met de tussentijdse renovatiewerken in een stadion. Bijvoorbeeld Royal Antwerp FC heeft de laatste jaren veel gewerkt aan de Bosuil en ook het Philips stadion bevindt zich in een heel andere staat dan toen het oorspronkelijk werd gebouwd. Toch blijft het moeilijk om alle oude elementen weg te werken in en rond het stadion. Voor vele clubs is er geen geld om grote renovatiewerken uit te voeren en houden ze het vaak bij bepaalde delen van het stadion.

Figuur 24: Boxplot bouwjaren stadia (Transfermarkt, 2020)

Er is een duidelijk verschil te merken tussen de twee landen. In België zijn de stadia gemiddeld 72 jaar oud, wat een groot verschil aantoont met de Nederlandse stadia, die gemiddeld slechts 44 jaar oud zijn.

Op de vermelde kaarten wordt het duidelijk hoe bepaalde teams zich ten opzichte van elkaar verhouden qua afstand. Zoals op de kaarten merkbaar, zijn de verschillende teams in België als Nederland zowat overal in het land gesitueerd. FC Groningen en sc Heerenveen zijn in Nederland de meest noordelijk gelegen teams. PSV Eindhoven en Willem II bevinden zich dan weer het dichtst bij de grens van België. Voor de twee Waalse teams, Sporting Charleroi en Standard de Liège, is een trip naar Groningen of Heerenveen niet bepaald nabij te noemen.

De te overbruggen kilometers zijn natuurlijk ook van belang voor de supporters. Het doel van de BeNeLiga, een spannendere competitie, moet natuurlijk gepaard gaan met een groeiend aantal supporters voor topwedstrijden. Maar zal dat effectief gebeuren? Voor vele Standard-supporters zal het niet evident zijn om hun ploeg te volgen op zondagavond in Groningen voor een match die start om 20h45. De afstanden vormen dan ook één van de grootste tegenkanten voor de oprichting van een grensoverschrijdende competitie. De beleidmakers zullen dit aspect goed moeten behandelen en ervoor zorgen dat de aanvangsuren van de matches voor alle partijen gunstig zijn.

Figuur 25: Kaarten voetbalteams in Nederland/België (Transfermarkt, 2021)

2	Club Brugge	12	RSC Anderlecht
3	KAA Gent	14	KRC Genk
6	Standard de Liège	18	SV Zulte Waregem

Tabel 31: Acht Belgische BeNeLiga-teams (eigen ontwerp, 2021)

	Stadionnaam	Capaciteit	Plaats	Bouwjaar (laatste renovatie)	Gemiddelde bezetting (2019-2020)	Bezettingsraad (%)	Eigenaar
Club Brugge	Jan Breydelstadion	29.062	Brugge	1974 (1999)	25.264	86,93%	Stad Brugge
Cercle Brugge	Jan Breydelstadion	29.062	Brugge	1974 (1999)	4.654	16,01%	Stad Brugge
Standard Luik	Maurice Dufrasnestadion	27.670	Luik	1909 (1999)	24.640	89,05%	Immo du Liège de Standard
KRC Genk	Luminus Arena	24.956	Genk	1990	18.199	72,92%	KRC Genk
AA Gent	Ghelamco Arena	20.000	Gent	2013	18.215	91,08%	KAA Gent & Stad Gent
RSC Anderlecht	Lottopark	21.500	Brussel	1917 (2012)	19.369	90,09%	RSC Anderlecht
KV Mechelen	AFAS-Stadion	16.672	Mechelen	1911 (2018)	15.483	92,87%	Stad Mechelen
Sporting Charleroi	Stade du Pays de Charleroi	15.000	Charleroi	1939 (1999)	9.830	65,53%	Stad Charleroi
Royal Antwerp	Bosuilstadion	16.144	Deurne (Antwerpen)	1923 (2018)	12.414	76,90%	NV Docora
Sint-Truiden	Stayen	14.600	Sint-Truiden	2014	5.631	38,57%	NV Stayen
Beerschot	Olympisch Stadion	12.500	Kiel (Antwerpen)	1922	Geen gegevens		Stad Antwerpen
Zulte Waregem	Regenboogstadion	12.414	Waregem	1952 (2017)	7.852	63,25%	Stad Waregem
Excelsior Moeskroen	Le Stade du Cannonier	10.800	Moeskroen	1930 (1999)	3.944	36,52%	Stad Moeskroen
OH Leuven	King Power at Den Dreef Stadion	10.020	Leuven	1905	Geen gegevens		
KV Kortrijk	Guldensporenstadion	9.399	Kortrijk	1947 (2008)	6.586	70,07%	Stad Kortrijk
KV Oostende	Diaz Arena	8.431	Oostende	2016	4.772	56,60%	Alychlo
KAS Eupen	Kehrwegstadion	8.363	Eupen	1947 (2010)	3.296	39,41%	Stad Eupen
Waasland Beveren	Freethielstadion	8.190	Beveren	1967 (2008)	4.189	51,15%	Gemeente Beveren

Tabel 32: Gegevens van Belgische stadia (eigen ontwerp/ Wikipedia/Transfermarkt, 2021)

	Stadionnaam	Capaciteit	Plaats	Bouwjaar	Gemiddelde bezetting (2019-2020)	Bezettingsg raad (%)	Eigenaar
AFC Ajax	Johan Cruijff ArenA	55.600	Amsterdam	1996	53.342	95,94%	Stad Amsterdam / investeerders, AFC Ajax
Feyenoord	Stadion Feijenoord	51.117	Rotterdam	1937	45.511	89,03%	De Kromme Zandweg, aandeelhouders
PSV Eindhoven	Philips Stadion	35.000	Eindhoven	1913	33.625	96,07%	PSV Eindhoven
FC Twente	De Grolsch Veste	30.205	Enschede	1998	27.162	89,93%	FC Twente
Vitesse	GelreDome	28.000	Arnhem	1998	14.571	52,04%	Michael van de Kuit
Sc Heerenveen	Abe Lenstrastadion	27.224	Heerenveen	1994	18.486	67,90%	Stad Heerenveel / SC Heerenveen
FC Utrecht	Stadion Galgenwaard	23.750	Utrecht	1982	19.438	81,84%	Jan Spelt
FC Groningen	Euroborg	22.250	Groningen	2006	18.301	82,25%	Stad Groningen
AZ Alkmaar	AFAS-stadion	17.023	Alkmaar	2006	10.953	64,34%	AZ Alkmaar
ADO Den Haag	Cars Jeans Stadion	15.000	Den Haag	2007	12.001	80,01%	Stad Den Haag
Willem II	Koning Willem II-stadion	14.500	Tilburg	1995	13.578	93,64%	Stad Tilburg
PEC Zwolle	MAC ³ PARK stadion	14.000	Zwolle	2009	13.357	95,41%	Projectontwikkelaar Lenferink
Heracles Almelo	Erve Asito	12.080	Almelo	1999	10.307	85,32%	Heracles Almelo
Sparta Rotterdam	Sparta-Stadion Het Kasteel	10.500	Rotterdam	1916	10.048	95,70%	Sparta Rotterdam
Fortuna Sittard	Fortuna Sittardstadion	10.000	Sittard	1999	7.975	79,75%	Volker Wessels, Meulen, Martin van Kempen
FC Emmen	Stadion Meerdijk	8.600	Emmen	1977	8.164	94,93%	Gemeente Emmen
VVV-Venlo	Seacon Stadion – De Koel -	8.000	Venlo	1972	6.580	82,25%	VVV-Venlo
RKC Waalwijk	Mandemakersstadion	7.508	Waalwijk	1996	5.682	75,68%	Ben Mandemakers

Tabel 33: Gegevens van Nederlandse stadia (eigen ontwerp/ Wikipedia/Transfermarkt, 2021)

	Excel Moeskroen	Waasland Beveren	Cercle Brugge	STVV	KV Kortrijk	KAS Eupen	OH Leuven	Beerschot	KV Mechelen	KV Oostende	Club Brugge	KRC Genk	RSC Anderlecht	CAA Gent	Standard de Liège	Royal Antwerp FC	R Charleroi SC	SV Zulte Waregem
Excel Moeskroen		103	60	169	19	239	134	111	132	80	60	200	104	57	200	122	120	31
Waasland Beveren	103		94	113	92	169	73	16	37	113	94	106	61	52	144	25	121	77
Cercle Brugge	60	94		161	50	230	125	106	123	28	0	192	95	49	197	114	150	70
STVV	169	113	161		157	74	39	94	77	178	159	42	78	116	41	63	87	142
KV Kortrijk	19	92	50	157		228	124	104	122	68	49	191	94	47	196	110	133	21
KAS Eupen	239	169	230	74	228		108	163	147	247	228	81	148	185	47	169	132	212
OH Leuven	134	73	125	39	124	108		59	43	142	124	75	44	81	79	28	84	108
Beerschot	111	16	106	94	104	163	59		22	120	101	94	46	59	129	12	100	85
KV Mechelen	132	37	123	77	122	147	43	22		141	122	110	42	79	116	28	92	105
KV Oostende	80	113	28	178	68	247	142	120	141		28	208	113	67	214	135	168	132
Club Brugge	60	94	0	159	49	228	124	101	122	28		193	96	49	197	111	157	69
KRC Genk	200	106	192	42	191	81	75	94	110	208	193		109	146	63	88	132	173
RSC Anderlecht	104	61	95	78	94	148	44	46	42	113	96	109		51	114	62	66	77
CAA Gent	57	52	49	116	47	185	81	59	79	67	49	146	51		152	64	112	32
Standard de Liège	200	144	197	41	196	47	79	129	116	214	197	63	114	152		129	86	179
Royal Antwerp FC	122	25	114	63	110	169	28	12	28	135	111	88	62	64	129		121	93
R. Charleroi SC	120	121	150	87	133	132	84	100	92	168	157	132	66	112	86	121		140
SV Zulte Waregem	31	77	70	142	21	212	108	85	105	132	69	173	77	32	179	93	140	

Tabel 34: Onderlinge verplaatsingen teams uit de Jupiler Pro League (eigen ontwerp, 2021)

De tabel ut supra geeft een gedetailleerd beeld van de onderlinge verplaatsingen van teams in de Jupiler Pro League. Momenteel is KAS Eupen – KV Oostende met 247 km de verste verplaatsing in de competitie.

	AFC Ajax	PSV Eindhoven	AZ Alkmaar	Feyenoord	Vitesse	FC Utrecht	Willem II	FC Groningen	FC Twente	SC Heerenveen	Club Brugge	KRC Genk	RSC Anderlecht	CAA Gent	Standard de Liège	Royal Antwerp FC	R Charleroi SC	SV Zulte Waregem
AFC Ajax		117	50	84	97	40	106	178	151	126	255	186	201	218	238	148	259	239
PSV Eindhoven	117		162	105	87	89	36	254	179	215	188	74	132	145	129	85	200	171
AZ Alkmaar	50	162		107	142	85	161	175	195	122	301	231	244	258	294	193	312	284
Feyenoord	84	105	107		109	59	72	246	196	193	198	179	142	156	220	91	209	182
Vitesse	97	87	142	109		64	89	178	94	136	269	161	212	226	219	168	268	252
FC Utrecht	40	89	85	59	64		84	187	137	134	229	159	174	186	222	121	240	212
Willem II	106	36	161	72	89	84		270	186	218	176	97	121	134	144	69	187	159
FC Groningen	178	254	175	246	178	187	270		146	61	410	339	356	368	389	303	421	394
FC Twente	151	179	195	196	94	137	186	146		129	362	250	307	319	278	264	366	345
SC Heerenveen	126	215	122	193	136	134	218	61	129		359	297	304	317	347	252	370	342
Club Brugge	255	188	301	198	269	229	176	410	362	359		193	96	49	197	111	157	69
KRC Genk	186	74	231	179	161	159	97	339	250	297	193		109	146	63	88	132	173
RSC Anderlecht	201	132	244	142	212	174	121	356	307	304	96	109		51	114	62	66	77
CAA Gent	218	145	258	156	226	186	134	368	319	317	49	146	51		152	64	112	32
Standard de Liège	238	129	294	220	219	222	144	389	278	347	197	63	114	152		129	86	179
Royal Antwerp FC	148	85	193	91	168	121	69	303	264	252	111	88	62	64	129		121	93
R. Charleroi SC	259	200	312	209	268	240	187	421	366	370	157	132	66	112	86	121		140
SV Zulte Waregem	239	171	284	182	252	212	159	394	345	342	69	173	77	32	179	93	140	

Tabel 35: Onderlinge verplaatsingen teams uit een BeNeLiga-competitie (eigen ontwerp, 2021)

De toevoeging van de Nederlandse teams zorgt voor een gevoelige verandering in de tabel. Zoals eerder vermeld, zullen de afstanden tussen de verschillende teams er niet korter op worden. FC Groningen – R. Charleroi is met 421 km de grootste te overbruggen afstand. Van een rit van ongeveer 4 uur en 30 minuten zullen fans niet bepaald gelukkig worden.

Afstand JPL 2020/2021 (km)		Afstand BeNeLiga (km)	
Excel Moeskroen	114,18	AFC Ajax	158,41
Waasland Beveren	87,65	PSV Eindhoven	139,29
Cercle Brugge	108,65	AZ Alkmaar	195,06
STVV	105,29	Feyenoord	149,88
KV Kortrijk	106,18	Vitesse	163,00
KAS Eupen	165,12	FC Utrecht	142,47
OH Leuven	86,47	Willem II	135,82
Beerschot	83,59	FC Groningen	275,00
KV Mechelen	90,47	FC Twente	229,65
KV Oostende	128,35	SC Heerenveen	230,71
Club Brugge	108,06	Club Brugge	212,88
KRC Genk	129,59	KRC Genk	169,24
RSC Anderlecht	82,35	RSC Anderlecht	162,82
KA A Gent	82,24	KA A Gent	172,53
Standard de Liège	134,29	Standard de Liège	200,01
Royal Antwerp FC	86,71	Royal Antwerp FC	138,94
R. Charleroi SC	117,71	R. Charleroi SC	214,47
SV Zulte Waregem	102,71	SV Zulte Waregem	196,65
GEMIDDELDE	106,63	GEMIDDELDE	182,60

Tabel 36: Aantal kilometer per ploeg JPL (links) en BeNeLiga (rechts) (Google Maps, 2021).

De stelling wordt bevestigd. Er moet gemiddeld 75,97 km meer afgelegd worden in één enkele rit in een hypothetische BeNeLiga dan in de reguliere competitie van de Jupiler Pro League in 2020-2021. Voor alle ploegen die meedoen aan de BeNeLiga moeten er gemiddeld meer kilometers afgelegd worden. De supporters van R. Charleroi SC ondervinden de grootste hindernis en zullen gemiddeld 428,94 km moeten afleggen om een uitmatch te beleven in een BeNeLiga (heen en terug).

7.2 Tv-contracten

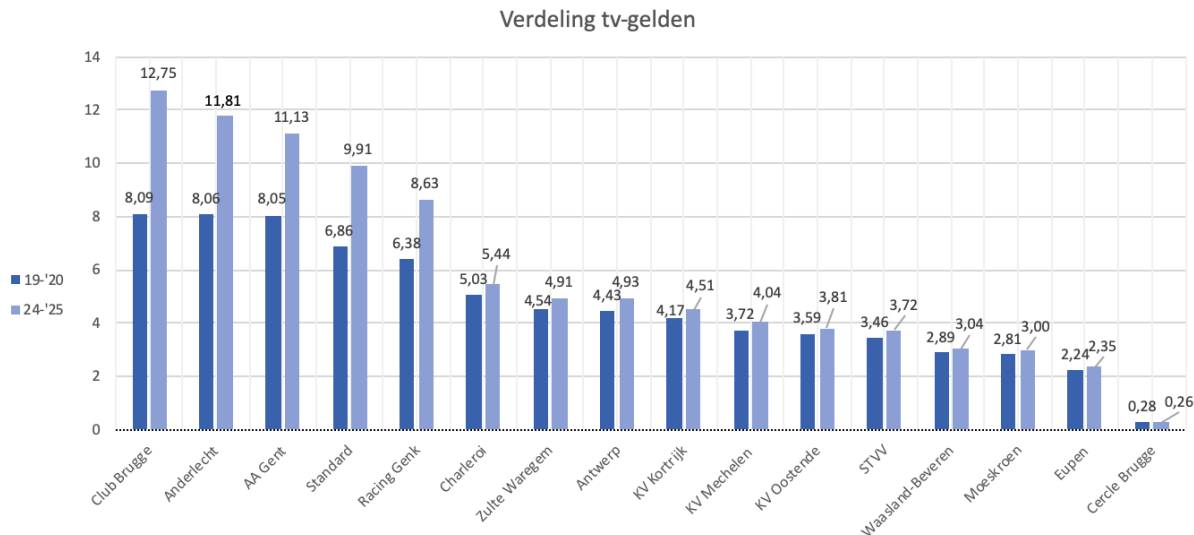
7.2.1 Tv-contracten België

De inkomsten van uitzendrechten blijven essentieel voor de Belgische clubs en vertegenwoordigen 22% van de totale inkomsten in 2018-2019, waardoor ze de op één na belangrijkste bron van inkomsten zijn (Deloitte, 2020). De Belgische eersteklassers ontvingen tussen 2017 en 2020 jaarlijks 80 miljoen euro aan opbrengsten uit televisierechten. Via een verdeelsleutel werden percentages van die 80 miljoen toegekend aan elk team uit de Jupiler Pro League. Toen zaten de tv-rechten bij het Italiaanse MP & Silva. Via dat bedrijf waren de wedstrijden uit de Belgische competitie te zien op Telenet, VOO en Proximus. Zo kon u als voetballiefhebber bij verschillende operatoren live voetbalwedstrijden bekijken (Jupiler Pro League, 2020).

In 2020 werd het nieuws bekend dat Eleven Sports een vijfjarige deal had gesloten met het Belgisch voetbal, waarvan het bedrag tegen het seizoen 2024-2025 zou oplopen tot 103 miljoen. Eleven Sports werd opgericht in 2015 en koopt mondiaal sportrechten en verkoopt die door aan telecombedrijven in elf landen.

De telecombedrijven die een akkoord sloten met Eleven Sports zijn Orange, Proximus, TV Vlaanderen, VOO en Telenet. KBC sloot eveneens ook een deal met Eleven Sports om de komende vijf seizoenen alle goals en hoogtepunten van de Pro League te tonen via korte fragmenten. De KBC-klanten kunnen gratis van deze dienst gebruik maken, niet-klanten betalen een kleine bijdrage. Via een abonnement bij een telecomspeler of bij de app van Eleven Sports, hebben voetbalfans dus voldoende opties om elke match live te volgen. (De Tijd, 2020).

Zoals hierboven aangehaald, worden tv-inkomsten onder de clubs verdeeld via een verdeelsleutel. De best presterende teams, alsook de grootste clubs in omvang lopen weg met het grootste stuk van de taart. Door het nieuwe contract met Eleven Sports, die meer opbrengsten genereert, willen de G5 tot 80% van het bedrag onder elkaar verdelen. Kleinere teams zijn daar allesbehalve voor te vinden, waardoor er heel wat heisa ontstond. Tot op heden is er nog geen overeenkomst over de verdeling van de tv-gelden voor de seizoenen 2021-2023. Onderstaande grafiek toont de verdeling van het seizoen 2019-2020 en de voorspelde toekomstige verdeling.

Figuur 26: Verdeling TV-gelden bij clubs uit de JPL (HLN, 2020)

Uit de grafiek valt af te leiden dat de G5 het grootste deel van de opbrengsten wegkaapt. OH Leuven en Beerschot, dit jaar gepromoveerd naar de hoogste divisie, zullen het de komende twee seizoenen nog moeten doen met de tv-gelden die 1B-teams ontvangen. Aangezien de verdeelsleutel voor enkele jaren geldt, stond Antwerp sceptisch tegenover de overeenkomst met Eleven Sports. De club voelde zich (terecht) benadeeld. Acht miljoen euro zou Club Brugge meer opstrijken binnen enkele jaren dan een ploeg die momenteel in de Jupiler Pro League één van de grootste belagers is voor de competitieleider. Over de verdeelsleutel die de komende jaren zal gehanteerd worden is er nog geen verdere info (HLN, 2020).

7.2.2 TV-contracten Nederland

De Eredivisie sloot in 2012 een twaalfjarig contract met het Amerikaanse Fox Sports. De clubs kregen in 2013 een bedrag van 60 miljoen om onderling te verdelen dat in de loop van de jaren zou oplopen tot 100 miljoen. In tegenstelling tot de gang van zaken in België, zijn telecombedrijven in Nederland niet gemachtigd tot het uitzenden van live wedstrijden. Als voetballiefhebber kun je matches live volgen via ESPN (nieuwe naam voor Fox Sports) of via Ziggo Sport.

Het tv-geld, met 14% van het totaal van de inkomsten vormt een minder belangrijk aandeel in het totaal inkomen van de clubs uit de Eredivisie in vergelijking met de teams uit de Jupiler Pro League. Commerciële partnerschappen omvatten de meeste inkomsten van de Eredivisieclubs. Ook in Nederland is er een correlatie te merken tussen de eindklassering enerzijds en de hoogte van de toebedeelde tv-gelden anderzijds.

Club	Eindklassering na 34 speelronden										Pnt	%	Euro (milj.)
	'19/20	'18/19	'17/18	'16/17	'15/16	'14/15	'13/14	'12/13	'11/12	'10/11			
Ajax	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	964	12,95	10,70
PSV	4	2	1	3	1	1	4	2	3	3	916	11,65	9,60
Feyenoord	3	3	4	1	3	4	2	3	2	10	876	10,35	8,60
AZ	2	4	3	6	4	3	8	10	4	4	810	9,05	7,50
Vitesse	7	5	6	5	9	5	6	4	7	15	703	8,00	6,60
FC Utrecht	6	6	5	4	5	11	10	5	11	9	692	6,95	5,70
FC Groningen	9	8	12	8	7	8	7	7	14	5	567	5,90	4,90
sc Heerenveen	10	11	8	9	12	7	5	8	5	12	546	4,85	4,00
Heracles Almelo	8	7	10	10	6	14	14	12	12	8	522	4,05	3,30
ADO Den Haag	17	9	7	11	11	13	9	9	15	7	430	3,70	3,00
PEC Zwolle	15	13	9	14	8	6	11	11	–	–	396	3,45	2,80
Willem II	5	10	13	13	16	9	–	18	–	18	383	3,20	2,60
FC Twente	14	–	18	7	13	10	3	6	6	2	369	3,00	2,50
VVV-Venlo	13	12	15	–	–	–	–	17	16	17	169	2,80	2,30
Sparta Rotterdam	11	–	17	15	–	–	–	–	–	–	124	2,60	2,10
FC Emmen	12	14	–	–	–	–	–	–	–	–	115	2,53	2,10
Fortuna Sittard	16	15	–	–	–	–	–	–	–	–	66	2,53	2,10
RKC Waalwijk	18	–	–	–	–	–	16	14	9	–	57	2,45	2,00
	10x	9x	8x	7x	6x	5x	4x	3x	2x	1x		100	±83,0

Tabel 37: Verdeling TV-gelden bij clubs uit de Eredivisie (eigen ontwerp, 2021)

De verdeling tv-gelden wordt berekend op basis van de clubresultaten van de laatste tien jaar. Hierbij krijgt de kampioen telkens 18 punten, de tweede 17 punten, om vervolgens telkens één punt minder te ontvangen per plaats lager op de eindranglijst. De nummer 18 krijgt één punt. Deze puntenverdeling werd de laatste tien seizoenen telkens aangehouden. Bijkomend wordt elk puntenaantal vermenigvuldigt met een factor. Het afgelopen seizoen heeft een factor tien. De 18 punten van de kampioen in 2019-2020, zijnde Ajax, worden dus vermenigvuldigt met tien. Voor het seizoen 2018-2019 geldt een factor negen, voor hete seizoen 2017-2018 een factor acht, enzovoort tot seizoen 2010-2011 waar de factor constant blijft. De totaalscore bepaalt het percentage tv-gelden een club ontvangt. Er kan dus gesteld worden: hoe hoger het puntenaantal, hoe hoger het deel aan televisieopbrengsten een team krijgt.

In totaal werd voor het seizoen 2020-2021 een slordige 83 miljoen onder de Eredivisieteams verdeeld (VI, 2020).

7.4. Transferongelijkheden

7.4.1 Jupiler Pro League

Het transferresultaat, dat rekening houdt met de verkoop en aankoop van spelers, de afschrijving van spelers en makelaarskosten, kende een stevige daling in het seizoen 2018-2019. Deze daling komt voort uit de forse verliezen die clubs hebben geboekt, dewelke dubbel zo hoog lagen als het seizoen voordien. Slechts vijf teams boekten positieve transferresultaten in 2018-2019 (Deloitte, 2020).

De voortdurende stijging van de transferprijzen is een wereldwijde trend die het Belgische model sterk beïnvloedt, die zeer sterk afhankelijk is van transfers om de clubs winstgevend te houden. Clubs worden op deze manier verplicht om zich te richten op de ontwikkeling van jong talent in nationale jeugdacademies.

Zowel de keuze van het aantal profclubs, de competitievorm en de play-offs zorgen voor een steeds onevenwichtigere competitie in de Jupiler Pro League.

Plaats	Logo	Club	Uitgaven (milj.)	Inkomsten (milj.)	Saldo (milj.)	Ratio
1		RSC Anderlecht	107,54	175,26	67,73	1,63
2		KRC Genk	112,1	168,92	56,82	1,51
3		Club Brugge	90,92	146,06	55,14	1,61
4		RSC Charleroi	13,4	57,65	44,25	4,30
5		KAA Gent	83,52	119,45	35,93	1,43
6		KV Mechelen	6,2	26,73	20,53	4,31
7		KV Kortrijk	3,55	21,17	17,62	5,96
8		VV St. Truiden	15,13	30,15	15,02	1,99
9		KV Oostende	18,76	32,2	13,44	1,72
10		Waasland-Beveren	2,39	14,73	12,34	6,16
11		Standard Luik	72,77	85,1	12,34	1,17
12		KAS Eupen	10,35	20,8	10,45	2,01
13		SV Zulte Waregem	11,93	20,8	8,87	1,74
14		Royal Excel Moeskroen	1,35	6,45	5,1	4,78
15		Royal Antwerp FC	15,74	1,1	-14,64	0,07

Tabel 38: Transfer in- en outflows gedurende afgelopen vijf seizoenen in de JPL (Transfermarkt, 2021)

Op basis van het saldo heeft RSC Anderlecht gedurende de laatste vijf seizoenen de grootste winst overgehouden aan zijn transfers. Daarnaast was er bij Anderlecht het grootste spelersverloop dan bij eender welk ander team. De bedragen die bij de G5 gemoeid zijn, liggen ver boven de bedragen van de overige teams. Standard Luik vertoont een lage ratio die de financiële instabiliteit van de club deels verklaard. Daarnaast is Royal Antwerp FC de enige club waar de uitgaven groter zijn dan de inkomsten. De ploeg is nog niet lang terug op het hoogste niveau en vindt stilaan aansluiting met de G5. Het rendement zal dus de komende jaren moeten blijken.

In de Jupiler Pro League staan in totaal 526 spelers onder contract, waarvan 302 buitenlandse. De totale marktwaarde van de competitie is 1.55 miljoen euro. De spelers met de hoogste marktwaarde zijn Noa Lang, Paul Onuachu en Charles De Ketelaere, met respectievelijk een waarde van 20, 17 en 16 miljoen. Zowel spelers van Club Brugge, KRC Genk, KAA Gent, Standard de Liège en RSC Anderlecht bevinden zich in de top 10 van spelers met de hoogste marktwaarde (Transfersmarkt, 2021).

Competitie	Land	Aanwinsten	Vertrokken
Jupiler Pro League	BEL	53	53
Ligue 1	FRA	15	6
Premier League	ENG	11	1
Proximus League	BEL	9	24
Championship	ENG	8	1
Bundesliga	GER	6	5
Eredivisie	NDL	6	12
2. Bundesliga	GER	5	7
J1 League	JPN	5	-
Serie A	ITA	5	7
Süper Lig	TUR	4	7
Scottish Premiership	SCO	3	2

Tabel 39: Transferstromen in de JPL tussen competities onderling in 2020-2021 (Transfermarkt, 2021)

Wat het aantal transfers betreft, stellen we vast dat ongeveer 60% van alle inkomende en uitgaande transfers tussen Jupiler Pro League clubs en Proximus clubs plaatsvonden. Handel met Franse teams blijft voor clubs uit de Jupiler Pro League nog steeds populair, in tegenstelling tot deals met de Spaanse competitie.

De meest waardevolle transfers werden de afgelopen jaren gerealiseerd met de Premier League. Na het seizoen 2019-2020 wisten maar liefst tien spelers een transfer naar de Premier League te verzilveren, goed voor een totale afkoopsom van 137.46 miljoen.

Er is ook een merkbaar verschil op te merken tussen de inkomende en uitgaande transfers. De gemiddelde waarde van inkomende transfers ligt tussen de €137.000 en €1.2 miljoen euro, van uitgaande tussen €53.000 en €9.2 miljoen (Deloitte, 2020).

7.4.2 Eredivisie

De financiële situatie in de Eredivisie begint stilaan zorgwekkend te worden. De coronauitbraak heeft daar zeker niet bevorderlijk op gewerkt, maar daarnaast kampen de clubs ook met verontrustende balansen. Het eigen vermogen is heel gering en de competitie is te afhankelijk van Ajax die quasi de helft van het totale eigen vermogen vertegenwoordigd.

Clubs steunen sterk op de verkoop van spelers. Het is kwestie van te investeren in goede jeugdopleidingen en onontdekt talent uit het buitenland weg te plukken. Machtige buitenlandse voetbalclubs die spelers aankopen uit de Eredivisie zijn op die manier steunpilaren voor de verschillende teams (FM, 2019).

AFC Ajax, die kapitaalkrachtig onaantastbaar is voor de tegenstand, kan op die manier de meest lucratieve deals sluiten. Ook kan het team de portefeuille opentrekken als het sportief bezig is aan een minder seizoen, wat de concurrentie zeker niet versterkt. De uitdaging lijkt voor Ajax meer en meer in Europese campagnes te zitten (AD, 2021).

Plaats	Logo	Club	Uitgaven (milj.)	Inkomsten (milj.)	Saldo (milj.)	Ratio
1		Ajax Amsterdam	246,45	508,95	262,50	2,07
2		PSV Eindhoven	105,65	181,50	75,85	1,72
3		AZ Alkmaar	25,95	99,68	73,73	3,84
4		SC Heerenveen	14,64	49,80	35,16	3,40
5		FC Utrecht	5,75	35,13	29,38	6,11
6		Heracles Almelo	2,11	27,50	25,39	13,03
7		Vitesse Arnhem	11,44	35,55	24,11	3,11
8		FC Groningen	5,8	29,63	23,83	5,11
9		FC Twente Enschede	1,05	22,00	20,95	20,95
10		Feyenoord Rotterdam	49,54	67,25	17,71	1,36
11		Sparta Rotterdam	0,1	11,18	11,08	111,80
12		NEC Nijmegen	1,38	11,43	10,05	8,28
13		PEC Zwolle	4,13	12,65	8,52	3,06
14		ADO Den Haag	0,2	5,89	5,69	29,45
15		Fortuna Sittard	1	4,40	3,40	4,40

Tabel 40: Transfer in- en outflows gedurende afgelopen vijf seizoenen in de Eredivisie (Transfermarkt, 2021)

Op bovenstaande tabel worden de in- en outflows van spelers gedurende de laatste vijf seizoenen gepresenteerd. Opmerkelijk is dat de drie teams met het positiefste saldo, 65% van het totale saldo vertegenwoordigen. Feyenoord, één van de toonaangevende clubs in Nederland is op basis van hun saldo pas op de tiende plaats te vinden. Ook vertoont het team de minst optimale ratio. Hun transferinkomsten zijn in verhouding met hun transferuitgaven nauwelijks groter. Hierbij zit de club in een benarde situatie waar gebleken is dat hun aangekochte spelers niet genoeg renderen.

In de Eredivisie staan in totaal 489 spelers onder contract, waarvan 222 buitenlandse. De totale marktwaarde van de competitie is 2.11 miljoen euro. De spelers met de hoogste marktwaarde zijn Sébastien Haller, Donyell Malen, David Neres en André Onana, met elk een waarde van 30 miljoen. Opvallend is dat acht van de tien spelers met de hoogste marktwaarde uit de rangen van Ajax komen.

Competitie	Land	Aanwinsten	Vertrokken
Eredivisie	NDL	43	52
Keuken Kampioen Divisie	NDL	34	43
Bundesliga	GER	14	5
Premier League	ENG	12	3
O21 Divisie 1 Najaar	NDL	12	2
Jupiler Pro League	BEL	12	6
Serie A	ITA	10	5
2. Bundesliga	GER	8	2
Süper Lig	TUR	6	3
Allsvenskan	SWE	5	2
3. Liga	GER	5	6
Championship	ENG	5	3

Tabel 41: Transferstromen in de Eredivisie tussen competities onderling in 2020-2021 (Transfermarkt, 2021)

Net zoals in de Belgische voetbalcompetitie gebeurt het overgrote deel van de transfers binnen de competitie of het land zelf. Daarnaast zijn de Serie A, de Premier League en de Bundesliga de aantrekkelijkste grote voetbalcompetities waar er deals mee worden gesloten.

7.5. Loonkosten

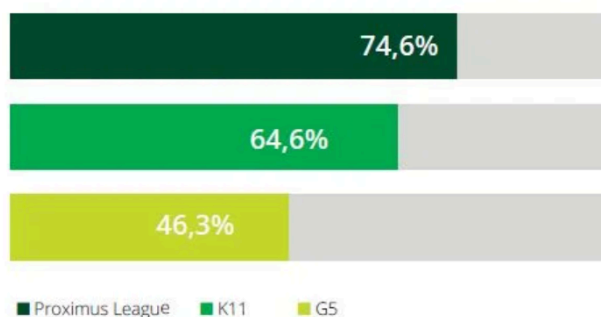
Een belangrijk deel van de inkomsten van de clubs gaan naar spelerssalarissen. Er heerst een aanhoudende druk voor de clubs om hun salarissen te verhogen, en zo talent te behouden en nieuw talent aan te trekken.

Het gemiddelde bruto jaarloon van een Belgische voetballer in de Jupiler Pro League bedraagt ongeveer 430.000 euro, wat op een slordige 36.000 euro per maand komt. Het is een salaris dat de laatste jaren flink steeg. Bij de G5 verdienen de spelers gemiddeld 500.000 euro per jaar, de voetballers in de overige teams uit eerste klasse moeten het doen met gemiddeld zo'n 300.000 euro. Voor de topspelers in België loopt het jaarloon op tot meer dan één miljoen euro (Vanbrussel, 2020).

RSC Anderlecht is het team met de hoogste loonkosten uit onze eerste divisie. Ze dragen vooral de peperdure contracten uit het verleden mee. Adrien Trebel verdiende afgelopen seizoen maar liefst 2.7 miljoen euro per jaar. Huurspelers met ronkende namen als Samir Nasri en Nacer Chadli moesten zeker niet aan dat bedrag onderdoen. Na Anderlecht komen clubs als Standard Luik en Club Brugge waar gemiddeld 50.000 euro per maand kan verdiend worden.

Het kan worden aangetoond dat voetballers in België overbetaald zijn, hetgeen betekent dat hun loon veel hoger is dan hun productiviteit. Het zijn de clubmanagers die, deze hoge lonen betalen en verantwoordelijk zijn voor de financiële problemen.

Loonkosten/inkomstenverhouding per club type in 18/19 (gemiddeld)

Figuur 27: Verhouding loonkosten/inkomsten in de twee Belgische competities (Deloitte, 2020)

De verwachte inkomsten zullen als gevolg van de coronacrisis minimaal met 25% zakken. De salarissen van de spelers vormen de grootste kostencomponent voor de clubs en zijn gemiddeld het equivalent van 55 % van de inkomsten. Bij de clubs uit de Proximus League is dat zelfs bijna 75% (Deloitte, 2020).

De hoogste salarissen worden gemiddeld betaald door ploegen uit de G5-landen, waar de Premier League de dans leidt. De Super League, alias voor de Chinese competitie is terug te vinden op plaats zes. Opmerkelijk is het verschil tussen de Jupiler Pro League en de Eredivisie. Gemiddeld verdienen voetballers in België een slordige 60.000 euro meer dan in Nederland (Global Sports Salaries Survey, 2018).

De 300.000 euro die de gemiddelde Eredivisie-speler jaarlijks verdient, betekent dan ook absoluut niet dat elke speler zichzelf financieel onafhankelijk voetbalt. Al geeft het gemiddelde een vertekend beeld. Topclubs slagen erin om hun salarisplafond op te trekken en zo het gemiddelde te verhogen.

Dusan Tadic, absoluut grootverdiener bij Ajax, verdient jaarlijks meer dan drie miljoen euro. Tijdens het wintermercato 2021 streek de Franse aanvaller Sébastien Haller neer in Amsterdam. Uit bronnen bleek dat hij jaarlijks grofweg vijf miljoen zal verdienen, hiermee is hij met voorsprong de best betaalde voetballer uit de lage landen.

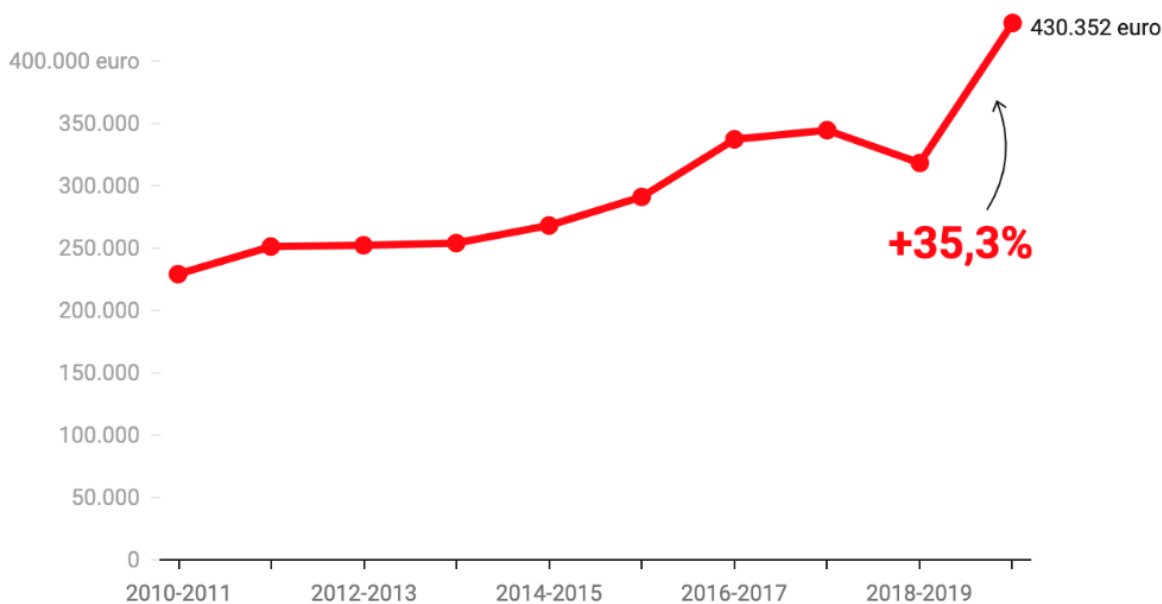
Opmerkelijk is het verschil in de gemiddelde salarisuitgaven van beide landen. Gemiddeld verdienen voetballers in België 130.000 euro per jaar meer dan spelers uit de Eredivisie. Dit verschil is sinds het seizoen 2019-2020 ferm uitgediept waar het loon van Belgische spelers met 35% steeg. Wanneer de BeNeLiga-opstart voor de deur zal staan, zal dit verschil genivelleerd moeten worden om oneffenheden te vermijden. De toekomst zal uitwijzen hoe dit precies in zijn werk zal gaan. De rol van makelaars zal hierbij zeker een sleutelrol spelen.

7.6. Fiscale implicaties afzonderlijke competities

7.6.1 Jupiler Pro League

Er is de afgelopen periode veel commotie geweest over de fiscale gunstregimes omtrent voetballers en voetbalclubs. Het grootste verschil blijft dan ook de bijdrage voor de Sociale Zekerheid. Elk gewone werknemer moet 13,07% werknemersbijdrage afstaan van zijn brutosalaris. De werkgever moet op het volledig brutoloon 25% patronale bijdrage betalen. Bij voetbalclubs is dit niet het geval. De RSZ-bijdrage wordt namelijk berekend op basis van een forfaitair bedrag van 2.352 euro per maand, wat in schril contrast staat met het werkelijke inkomen. De clubs betalen op hun beurt amper werkgeversbijdragen op de spelerslonen. Er wordt 25% betaald op datzelfde bedrag van 2.352 euro per maand. Daarnaast mogen professionele sportclubs in België de bedrijfsvoorheffing die ze moeten betalen, investeren in de eigen jeugdopleiding (Sporza, 2021).

Gemiddeld bruto jaarloon Jupiler Pro League

Figuur 28: Evolutie gemiddeld bruto jaarloon JPL (Sporza, 2021)

Een voetbalclub moet een budget van 120.000 euro voorzien om een voetballer 100.000 euro netto te kunnen betalen, terwijl andere sectoren 250.000 euro moeten voorzien voor hetzelfde nettoloon. Door dit gunstregime heeft België bijna 200 miljoen euro aan socialezekerheidsbijdragen en belastingen mislopen voor het seizoen 2019-2020 (Het Nieuwsblad, 2020).

Afgelopen seizoen steeg het gemiddelde jaarloon van spelers uit de Jupiler Pro League met maar liefst 35%. Dit komt op een gemiddelde van 36.000 euro bruto per maand.

De stijging van de lonen is te wijten aan enkele oorzaken:

- Erfenissen uit het verleden

Anderlecht bevindt zich nog steeds bovenaan het klassement op vlak van te betalen spelerslonen. Dit kan toegeschreven worden aan het Coucke-effect die nog niet volledig is weggewerkt. De contracten die Marc Coucke heeft afgesloten zijn nog niet allemaal afgelopen.

- Terugkeer van oude bekenden

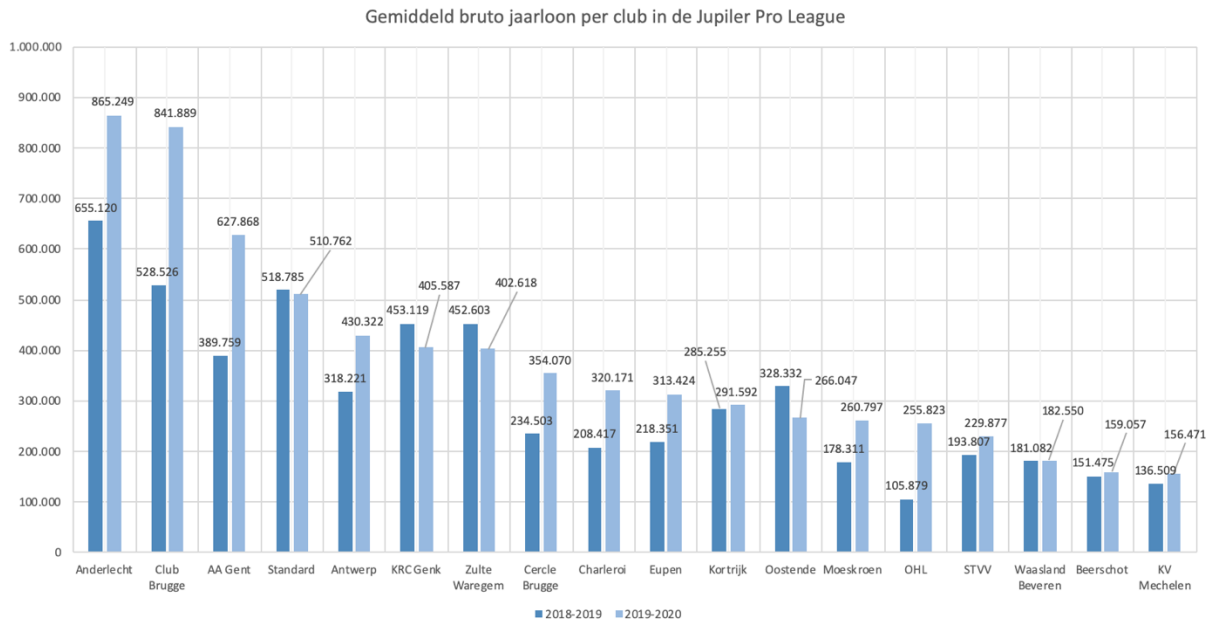
Vele clubs haalden de laatste jaren oude bekenden terug. Dit zijn spelers die een groot aandeel hadden in de glorieperiode van een bepaalde club. Dit fenomeen is zeker bij AA Gent te merken die met Vadis Odjidja, Sven Kums en Laurent Depoitre spelers terughaalden die geld kosten. In onderstaande tabel wordt de stijging van 61 procent verduidelijkt.

- Succes duwt prijzen omhoog

Club Brugge, de toonaangevende ploeg uit de Belgische competitie zag zijn lonen het afgelopen jaar stijgen met 59%. Dit kwam grotendeels door hun opeenvolgende Champions League campagnes, waardoor ze genoodzaakt werden om hogere premies aan hun spelers te betalen. In de toekomst wil de club enkel nog meer successen behalen, waardoor met alles meer geld zal gemoeid zijn.

De 200 miljoen euro die de staat door het regime misloopt, is grotendeels te wijten aan de stijging van de voetballonen. In het seizoen 2010-2011 bedroegen deze voordelen nog (maar) 66,6 miljoen euro. De G6 zijn de clubs die hiervan het meest profiteren, met een totaalbedrag van 130,7 miljoen euro die ze als het ware cadeau krijgen.

België is het land bij uitstek met de hoogste belastingdruk op arbeid. Niettegenstaande is die belastingdruk op het profvoetbal de laagste in Europa. Hoe hoger je loon als sporter, hoe hoger de subsidie die je ontvangt, wat geheel onlogisch is. Tot op heden moet een topvoetballer minder afdragen dan een verpleegkundige.

Figuur 29: Gemiddeld bruto jaarloon per club in de Jupiler Pro League (Sporza, 2020)

Wat in de toekomst zal beslist worden als concrete veranderingen valt nog af te wachten, al is er een consensus dat het dient aangepakt te worden. Voorstellen als extra heffingen op transfervergoedingen, vergoedingen voor tussenpersonen/spelersmakelaars liggen op tafel. Naast de heffingen wordt de volledige afschaffing of een grondige wijziging van de RSZ-korting ook ter sprake gebracht.

7.6.2 Eredivisie

De heffing voor een voetballer in de Eredivisie bedraagt tussen de 30% en 35%. Hierbij worden alle loongerelateerde zaken onder de noemer loon geplaatst. In vergelijking met België is het systeem veel minder fiscaal voordelig. Bij een BeNeLiga-creatie zal het niet lang duren vooraleer Nederlandse teams dit inroepen als oneerlijke concurrentie. Het lijkt dus heel waarschijnlijk dat Belgische teams op hun unieke voordelen zullen moeten inboeten (Vandewalle, 2019).

Concrete cijfers werden er voor de Eredivisie niet gevonden, al blijkt dat het verschil tussen beide landen aanzienlijk is.

7.7. Makelaarscommissies

Makelaars staan in als bemiddelaar tussen de speler en de club bij spelerstransfers. De meest voorkomende vergoeding voor een makelaar doet zich voor in de vorm van een percentage op het transferbedrag (commissie) voor inkomende transfers, uitgaande transfers of bemiddeling (Deloitte, 2020).

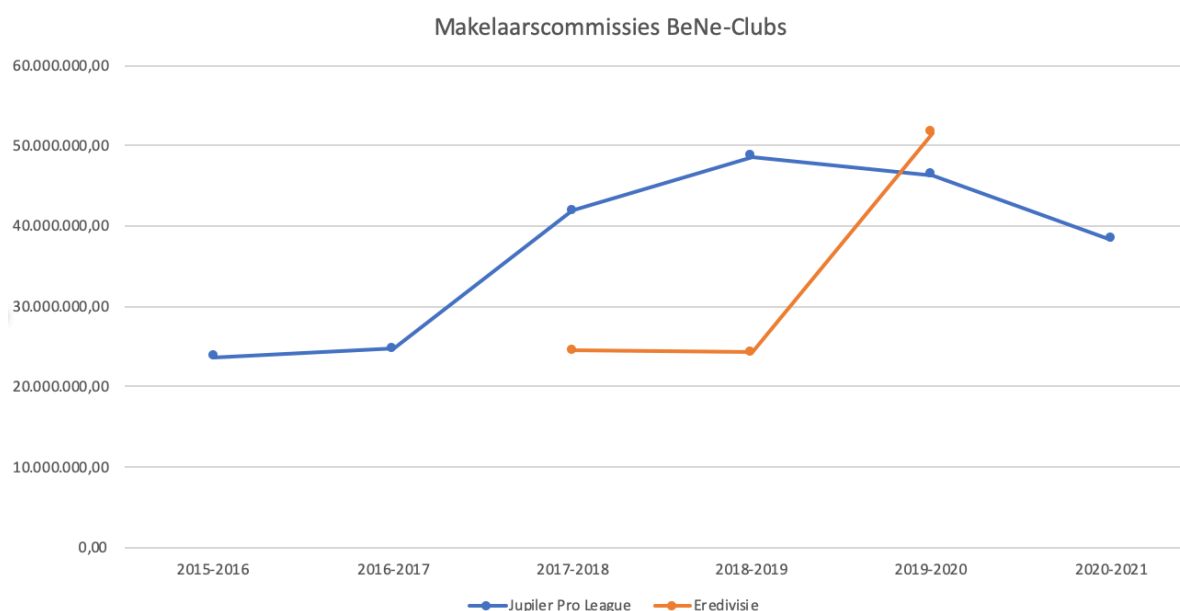
Alle Belgische voetbalprofclubs betaalden tussen 1 april 2020 en 31 maart 2021 voor spelerstransfers samen 38.4 miljoen euro aan makelaars. Dit kwam overeen met een daling van 17% in vergelijking met het seizoen 2019-2020. De daling in de makelaarscommissies valt te verklaren door lagere sommen van inkomende als uitgaande transfers.

De club die afgelopen seizoen het meest besteedde aan tussenpersonen was RSC Anderlecht. Met een totale commissie van 7.3 miljoen euro ging het Club Brugge (5.2 miljoen euro) en AA Gent (4.4 miljoen euro) voor. De G5 zijn samen goed voor iets minder dan 60% van de totale makelaarskosten.

Ondanks alle heisa rond het figuur Mogi Bayat, blijft hij met voorsprong de invloedrijkste makelaar in België. Zijn vennootschap Creative Management Group was betrokken bij 55 transacties in ons land. In onder meer de overgangen van Jonathan David en Krepin Diatta had hij een groot aandeel (Sporza, 2021)

Als gevolg van de “Operatie Propere Handen”, werden in 2019 enkele doelstellingen vooropgesteld: zorgen voor meer transparantie in transacties, het ontwikkelen van een sterke regelgeving met betrekking tot agenten, het openen van een dialoog met de overheid en de sociale partners over het fiscale en sociale regime waren enkele.

De uitgegeven bedragen aan makelaarscommissies liggen in de Eredivisie in lijn met de bedragen in de Jupiler Pro League. Ploegen als PSV, Feyenoord en AZ spenderen jaarlijks een vijftal miljoen aan commissies. Ajax deed er in vorig seizoen een schepje bovenop. Spelers als Frenkie De Jong en Matthijs de Ligt trokken de deur achter zich dicht en tekenden voor waanzinnige bedragen bij buitenlandse clubs. Daarnaast trok Ajax ferm de buidel open om de vertrekkende spelers op te vangen. Het makelaarstotaal stond daardoor op 33.8 miljoen euro, bijna het totale bedrag in de Jupiler Pro League.

Figuur 30: Makelaarscommissies BeNe-Clubs (KBVB/KBNB, 2021)

Zoals in bovenstaande grafiek aangetoond, kan het resultaat sterk beïnvloedt worden door de transferbewegingen van een toonaangevend team. Ajax, die tijdens het seizoen 2019-2020 maar liefst 28.6 miljoen euro meer uitgaf dan zijn dichtste achtervolger PSV, stuwt het totale bedrag ferm in de hoogte. In de Belgische competitie verdubbelde het bedrag voor intermediairs op twee jaar tijd. Al dient dit wel in perspectief gezien te worden, de evolutie van zowel het geld die binnenkwam bij de JPL-ploegen als het geld die naar buiten stroomde, nam krachtig toe.

In de meest prestigieuze voetbalcompetitie ter wereld, de Premier League, was het eindbedrag aan zaakwaarnemers tijdens het seizoen 2020-2021 gezamenlijk 320 miljoen euro. Dit was voor de Engelse voetbalcompetitie het hoogste bedrag ooit. Een opmerkelijke vaststelling, aangezien de coronapandemie de clubs duidelijk minder inkomsten schonk.

Chelsea en Manchester City waren de clubs die het meest actief waren op de transfermarkt. Chelsea gaf met een bedrag van ongeveer 41 miljoen euro het meeste geld uit aan zaakwaarnemers. De club uit Londen haalde spelers als Hakim Ziyech, Timo Werner en Kai Havertz (Transfermarkt, 2021).

8 Waarom het zo belangrijk is dat België en Nederland nu op de kar springen in het BeNeLiga-verhaal?

8.1 Institutionele hervormingen

Voetbal is ongetwijfeld de belangrijkste sport die professioneel wordt beoefend in Europa. De institutionele structuur waarbinnen de sport wordt georganiseerd is sterk veranderd (Koning, 2010). In het seizoen 1992-1993 maakte Europacup 1 plaats voor de befaamde Champions League. De eerste ronde wordt in poules gespeeld in plaats van een zuiver knock-out toernooi dat in de Europacup 1 gespeeld werd.

Twaalf Europese topclubs waaronder zes Engelse, drie Italiaanse en drie Spaanse clubs brachten recent (19/04/21) een nieuw plan naar buiten om een Super League op te richten. Het gaat om een halfgesloten competitie met 20 teams, waaronder de 15 oprichtende clubs aangevuld met vijf uitgenodigden per seizoen. De reden voor de oprichting moet niet al te ver gezocht worden: geld. Volgens De Morgen (2021) is het financiële aspect doorslaggevend in tijden van crisis. "De oprichting komt er op een moment dat de globale pandemie de instabiliteit van het Europese voetbalmodel heeft blootgelegd." JP Morgan Chase, een Amerikaanse bank, zit achter de financiering van Europese Super League (Trends, 2021). De nieuwe elitecompetitie is twee dagen na lancering getorpedeerd (Lambrecht & Bervoet, 2021). De Engelse clubs waren de eersten die uit het project stapten. De clubs waren verrast door de tegenkanting van de eigen fans en de politieke steun van Boris Johnson.

"Ik ben wel geschrokken van hoe snel het weer afgevoerd werd, maar toch denk ik dat de Super League er ooit wel zal komen. De UEFA zal nu misschien nog iets meer opschuiven, maar de hebzucht is niet weg. De mens vindt nooit de rem (Sporza, 2021).

Het plan van de Super League is er nog niet doorgekomen, maar dit is wake-up call voor Belgische en Nederlandse clubs. Als de sportieve prestaties steeds uitblijven zal het moeilijker en moeilijker worden om mee te draaien op het hoogste niveau. De roep van een BeNeLiga wordt hierdoor alleen maar versterkt.

8.1.1 Conference League

Het Europese voetbal krijgt er vanaf het seizoen 2021-2022 een nieuw toernooi bij, genaamd de Conference League. De UEFA wil via deze competitie de kleinere voetballanden een kans bieden om volwaardig deel te nemen aan een Europees toernooi. Insiders zien de opstart van de Conference League dan weer als een eerste stap om vanaf 2024 het Europese voetbal volledig te hervormen. Een club kan zich niet rechtstreeks kwalificeren voor de groepsfase, alles wordt beslist in de voorrondes.

Zowel Nederland als België hebben recht op twee tickets voor de Europa Conference League (ECL). Één ticket geeft recht op de voorlaatste voorronde van het toernooi, het andere op de tweede kwalificatieronde. Voorheen hadden beide tickets dezelfde waarde, al gold dit dan voor de Europa League. Bijkomstig mag de bekerwinnaar niet langer rechtstreeks naar de Europa League. Wie de beker wint, mag de laatste voorronde spelen van de Europa League. Indien die voorronde wordt verloren, mag het verliezend team alsof naar de Conference League.

Het ietwat ingewikkeld systeem wordt via onderstaande tabellen uit de doeken gedaan.

Land	1	2	3	4	5	6	Beker
1 Engeland	Groepsfase CL	Groepsfase CL	Groepsfase CL	Groepsfase CL	Groepsfase EL	Play-offs ECL	Groepsfase EL
2 Spanje	Groepsfase CL	Groepsfase CL	Groepsfase CL	Groepsfase CL	Groepsfase EL	Play-offs ECL	Groepsfase EL
3 Italië	Groepsfase CL	Groepsfase CL	Groepsfase CL	Groepsfase CL	Groepsfase EL	Play-offs ECL	Groepsfase EL
4 Duitsland	Groepsfase CL	Groepsfase CL	Groepsfase CL	Groepsfase CL	Groepsfase EL	Play-offs ECL	Groepsfase EL
5 Frankrijk	Groepsfase CL	Groepsfase CL	3e kwalificatie CL	Groepsfase EL	Play-offs ECL	-	Groepsfase EL
6 Portugal	Groepsfase CL	Groepsfase CL	3e kwalificatie CL	3e kwalificatie ECL	2e kwalificatie ECL	-	Groepsfase EL

7 Nederland	Groepsfase CL	3e kwalificatie CL	3e kwalificatie ECL	2e kwalificatie ECL	-	-	Play-offs EL
8 Rusland	Groepsfase CL	3e kwalificatie CL	3e kwalificatie ECL	2e kwalificatie ECL	-	-	Play-offs EL
9 België	Groepsfase CL	3e kwalificatie CL	3e kwalificatie ECL	2e kwalificatie ECL	-	-	Play-offs EL
10 Oostenrijk	Groepsfase CL	2e kwalificatie CL	3e kwalificatie ECL	2e kwalificatie ECL	-	-	Play-offs EL
11 Schotland	Play-offs CL	2e kwalificatie CL	3e kwalificatie ECL	2e kwalificatie ECL	-	-	Play-offs EL
12 Oekraïne	Play-offs CL	2e kwalificatie CL	3e kwalificatie ECL	2e kwalificatie ECL	-	-	Play-offs EL
13 Turkije	3e kwalificatie CL	2e kwalificatie CL	2e kwalificatie ECL	2e kwalificatie ECL	-	-	3e kwalificatie EL
14 Denemarken	3e kwalificatie CL	2e kwalificatie CL	2e kwalificatie ECL	2e kwalificatie ECL	-	-	3e kwalificatie EL
15 Cyprus	2e kwalificatie CL	2e kwalificatie CL	2e kwalificatie ECL	2e kwalificatie ECL	-	-	3e kwalificatie EL

Tabel 42: Belang van de Conference League tussen de UCL en de UEL (UECL, 2021)

Ploegen uit grotere competities hebben op elk vlak een gunstigere positie. Aangezien de Conference League voor de G5 minder attractief is, krijgen ze maar één ticket, die recht geeft op de laatste voorronde van het toernooi. Nederland en België, respectievelijk op plaats 7 en 9, krijgen hetzelfde aantal tickets toebedeeld. Er vindt geen grote depreciatie plaats als beide landen wat plaatsen in het klassement zouden verliezen, al moeten ze dan inboeten op hun tickets voor de CL en de EL, wat voor elk land een grote angst is (UECL, 2021).

De Conference League kan gezien worden als devaluatie omdat aantrekkelijke affiches vaak uit zullen blijven. Anderzijds is het voor Nederlandse en Belgische teams het ideale moment om heel ver in het toernooi te geraken (Sporza, 2021).

De opdeling wordt als volgt gemaakt:

Groepsfase

De groepsfase wordt gespeeld door 32 teams opgedeeld in acht groepen. 22 clubs verzilveren hun plaats via de drie voorrondes + playoffronde. De overige 10 teams plaatsen zich als afvallers van de laatste voorronde voor de Europa League.

Knock-outfase:

De knock-outfase wordt gespeeld met 16 teams. De acht groepswinnaars zijn zeker van een plaats bij de laatste 16. De overige acht plekken worden verdeeld onder de nummers twee van de groepsfase en de nummers drie van de groepsfase in de Europa League die onderling een duel afwerken. Op deze manier zijn de nummers drie uit de Europa League nog niet meteen uitgeschakeld op het Europees toneel.

Kwartfinale tot finale:

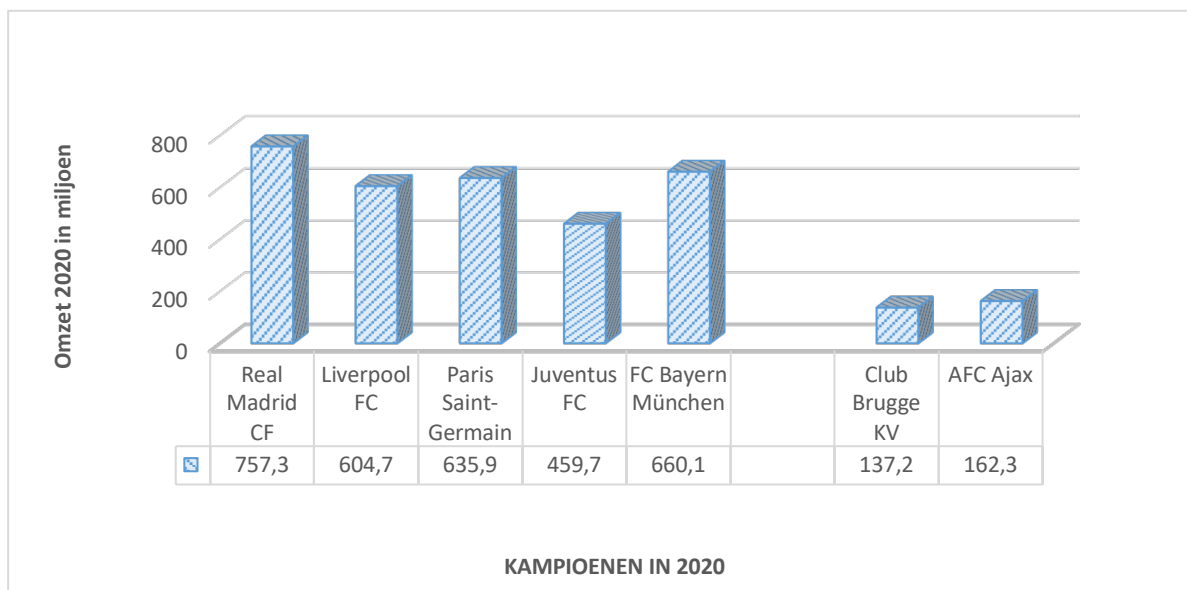
De verdere rondes van het toernooi verlopen zoals bij de CL en de EL. De winnaar van de Conference League mag het volgende seizoen rechtstreeks deelnemen aan de groepsfase van de Europa League.

De oprichting van de Conference League is er grotendeels gekomen om de kleinere clubs successen te gunnen. De G5-landen verschijnen dus ook nauwelijks op het toneel. Enkel tweederangs teams van de G5 kunnen in het toernooi terug te vinden zijn. Voor Belgische en Nederlandse teams heeft de Conference League weinig meerwaarde. Naast het feit dat de kans groter is dat ze met gemak de groepsfase zullen overleven, heeft het op financieel vlak weinig te bieden. De samensmelting van een grensoverschrijdende competitie in de toekomst moet de kwaliteit van de Europese tickets optrekken om zo weg de blijven van overbodige toernooien als de Europa Conference League.

8.2 Kloof wordt groter en groter

137.204.725 euro om precies te zijn. De Belgische kampioen, Club Brugge boekte een recordomzet in het boekjaar 2019-2020. Dit bedrag is voornamelijk toe te wijzen aan de gerealiseerde meerwaarde op uitgaande transfers van 52.389.072 euro (Van Genechten, 2020). Toch is dit bedrag verwaarloosbaar in vergelijking met Europese topteams. In de grafiek uit supra wordt de omzet van de uittreedende Belgische en Nederlandse kampioen vergeleken met de vijf kampioenen van de grote vijf landen. Real Madrid spant hier de kroon met 757.3 miljoen.

Het grote probleem is het feit dat zowel Belgische als Nederlandse ploegen hun omzet voornamelijk moeten halen uit de verkoop van hun beste spelers waardoor ze terug minder competitief zijn in de Champions League.

Figuur 31: Omzet vergelijken van Europese Kampioenen (Transfermarkt, 2020)

	<i>Competities</i>	<i>inkomsten</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Saldo</i>
	Premier League	1,41 mld. €	3.31 mld.€	-1.89 mld. €
	Serie A	1,78 mld. €	2.26 mld. €	-480.17 mln.€
	La Liga	1,69 mld. €	1,93 mld. €	-235.45 mln.€
	Bundesliga	993,97 mln. €	1,30 mld. €	-308.07 mln.€
	Ligue 1	1,35 mld. €	1.29mld. €	53.10 mln.€
	Jupiler Pro League	447,25 mln. €	254,49 mln.€	192.75 mln.€
	Eredivisie	575,23 mln. €	219,51 mln. €	355,72 mln.€

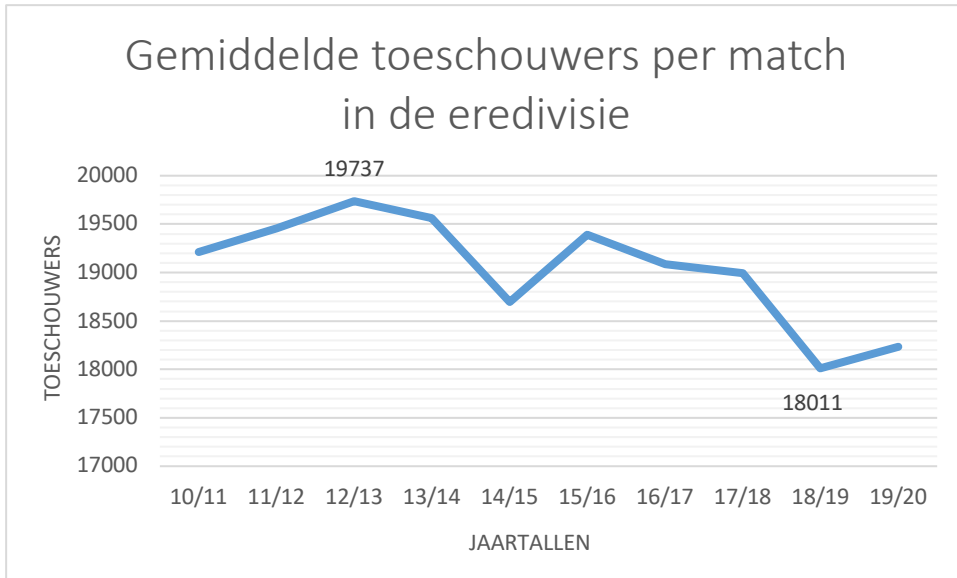
Tabel 43: Vergelijking transfersaldo's tussen grote vijf landen en België en Nederland tussen seizoen 2019/2020 vergeleken met seizoen 2020/21.

De rijkste clubs halen hun inkomsten uit TV-geld of tshirt-verkoop door hun grote achterban (Ronaldo bij Juventus).

8.3 Dalende supportersaantallen in de Nederlandse competitie

Er is een daling merkbaar van de bezoekersfrequentie in de Eredivisie.

Heeft het te maken met het (dalende) -niveau van de competitie? Blijft men liever thuis voor de buis? En doen voetbalclubs wel genoeg om het publiek aan zich te binden? Nee, vindt oud-voetbaltrainer Foppe de Haan. "Voetbalclubs moeten een veel actievere houding aannemen om nieuwe supporters te werven", stelt hij (Butter, 2018).

Figuur 32: Gemiddelde toeschouwers eredivisie (Transfermarkt, 2020)

We zien de laatste tien jaar een daling in de supportersaantallen per match. Waar er in 2012-13 nog gemiddeld 19.737 supporters kwamen zakte het aantal tot 18.011 in het seizoen 2018-2019.

9 Conclusie

Deze studie onderzocht de socio-economische determinanten van het opzetten van een BeNeLiga. We koppelen in het eerste deel van de thesis terug naar de literatuur om op zoek te gaan naar de determinanten die een invloed hebben op de populariteit van het hedendaagse voetbal. Een nieuw stadion, bekende spelers, kans op het kampioenschap, het zijn maar enkele belangrijke factoren die in een positieve invloed uitoefenen op de interesse van de fans. Het Bosman-arrest zorgde voor een aardverschuiving in het voetbal, ten nadele van Belgische en Nederlandse clubs. Wedijveren met Europese topploegen als Barcelona of Manchester City wordt jaar na jaar een steeds moeilijker verhaal.

Nadien werd het belang van de onzekerheid van de uitkomst onderzocht. Amerikaanse fans willen een match zien dat bol staat van de spanning. In tegenstelling tot Europeanen die willen dat hun team de wedstrijd wint, ten koste van alles. Toch zien we dat spannendere competities als gevolg hebben dat de sportieve resultaten gunstig beïnvloed worden. Zoals de invoering van de play-offs in België.

Op basis van budgetten werd er onderzocht hoe competitief de clubs uit België, Nederland en een mogelijke BeNeLiga zijn. Uit het onderzoek blijkt dat de Nederlandse competitie het minst competitief is en een mogelijk BeNeLiga het meest.

Fans zijn essentieel voor het voortbestaan van clubs. Inkomsten uit televisiewedstrijden blijven elk jaar fors toenemen. Dit staat in schril contrast met inkomsten uit de wedstrijddag die in de loop der jaren nauwelijks zijn gestegen. Toch is er een positief verband tussen de twee. Hoe meer sfeer er in een stadion is, hoe beter voor de kijkcijfers.

De BeNeLiga competitie zou een bedrag opleveren tussen de 250-400 miljoen euro, enkel nog maar op basis van de tv-rechten. Ook andere zaken als sponsordeals en sportieve prestaties zullen beïnvloed worden door een nieuwe competitie. 1.3 miljard euro is de schatting van het totaalplaatje die een BeNeLiga zou genereren aan inkomsten.

De hebzucht bij topploegen in Europa groeit jaar na jaar. De Super League was een eerste stap van de grote competities om een deels gesloten competitie te creëren om elk jaar veel meer geld voort te brengen. Ook in onze eigen vaderlandse competitie willen de topploegen een steeds groter deel van de koek.

De BeNeLiga kan een antwoord zijn op het kapitalisme die de laatste decennia speelt in het voetbal. Als de competitie er niet doorkomt is er een kans dat Belgische en Nederlandse ploegen volledig worden uitgesloten van het Europese toneel. Indien ploegen als Club Brugge

en RSC Anderlecht op termijn willen mee debatteren met de grote ploegen is een BeNeLiga een must.

Om de voetballiefhebber volledig mee te nemen in het BeNeLiga-verhaal gaat het vaste concept van een 10-8 verdeling beter losgelaten worden. De heisa die de Super League veroorzaakte kan een les zijn voor de voorstanders van een grensoverschrijdende competitie. De BeNeLiga kan een volwaardige competitie worden waar er spanning is tussen de ploegen en niet tussen de landen.

Lijst van geraadpleegde werken

Wetenschappelijke artikels en boeken

- Borland, J., & Macdonald, R. (2003). Demand for sport. *Oxford Review of Economic Policy*, 19(4), 478–502.
- Buraimo, B., (2008). Stadium Attendance and Television Audience Demand in English League Football. *Managerial and Decision Economics*, vol.29(6):513-523.
- Coates, D., Humphreys, B. R., & Zhou, L. (2014). Reference-dependent preferences, loss aversion, and live game attendance. *Economic Inquiry*, 52(3), 959 –973.
- Cox, A., 2018, Spectator Demand, Uncertainty of Results, and Public Interest: Evidence from the English Premier League. *Journal of Sports Economics*, vol.19(1):3-30.
- De Busscher, J. D. B. (2018). Kwantificering en evolutie van het competitief evenwicht in de hoogste Belgische voetbalklasse, (Masterscriptie, Universiteit Gent, 2018).
- De Geyter, S., & Persyn, S. (2009). Economische analyse van de bouw van een nieuw stadion: case Arteveldestadion(ongepubliceerde meesterproef). Gent: Universiteit Gent.
- De Smet, C. (2020). De financiële situatie van de ploegen in de Jupiler Pro League (Masterscriptie). Gent: Universiteit Gent.
- Dejonghe, T. (2007). Sport en economie: een aftrap. *Nieuwegein: Arko Sports Media*.
- Dejonghe, T., (2005). Een economische analyse van 10 jaar Bosman. Leuven: KU Leuven.
- Deloitte (2019). Socio-economische impact studie van de Pro League op de Belgische economie. 1-56.
- Deloitte (2020). Socio-economische impact studie van de Pro League op de Belgische economie. 1-60.
- Deloitte. (2018). Annual Review of Football Finance 2018-databook. *Rapport, Sports Business Group*.
- Depken, C.A. (1999). Free-Agency and the Competitiveness of Major League Baseball. *Review of Industrial Organization* 14, 205–217.
- Feehan, P. (2006). Attendance at sports event. In W. Andreff & S. Szymanski (Eds.), *Handbook on the economics of sport* (pp. 90–99). Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing.
- Feys, A. & Meiresonne, G., (2018) De impact van de play-off hervorming in de Belgische voetbalcompetitie, (Masterscriptie, Universiteit Gent, 2018).
- Forrest, D. & Simmons, R. (2002). Outcome uncertainty and attendance demand in sport: the case of English soccer. *Journal of the Royal Statistical Society*, 51 (2): 229-241.
- Fort, R.D. (2003). Sports economics. *Pearson*, Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

- Goossens, K. (2006). Competitive balance in European football: comparison by adapting measures: national measure of seasonal imbalance and Top 3, *Rivista di Diritto ed Economia dello Sport*, 2, (2), 77-122
- Goossens, K. (ongedateerd). Concurrentie-evenwicht in het Europese voetbal: Vergelijking door maatregelen aan te passen: Nationale maatstaf voor seizoensonevenwichtigheid en top 3," *Working Papers 2005034*, Universiteit Antwerpen, Faculteit Bedrijfskunde en Economie.
- Hill, J., & Vincent, J. (2006). Globalisation and sports branding: the case of Manchester United. *International Journal of Sports Marketing @ Sponsorships*, 7(3), 213-230.
- Kesenne, S. (2021). Het financieel reilen en zeilen van het Belgisch profvoetbal. *Leuvense Economische Standpunten 2021/86*, KU Leuven.
- Koning, R. H. (2010). Voetbal als bedrijfstak. *Economics, Econometrics and Finance*, 1, 28 – 40.
- Koning, R., (2020) , U kijkt toch ook?, TPEdigitaal 2020 jaargang 14(1) 19-30.
- Koning, R.H. (2005). Economie in de sport. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.
- Koning, R.H. (2009). Sport and measurement of competition. *De Economist*, 157(2): 229-249.
- Lemke, R. J., Leonard, M., & Tlhokwane, K. (2010). Estimating attendance at Major League Baseball games for the 2007 season. *Journal of Sports Economics*, 11(3), 316–348.
- Li, Bo, et al. "Does Star Power Boost Soccer Match Attendance? Empirical Evidence from the Chinese Soccer League." *International Journal of Sport Finance*, vol. 14, no. 2, 2019, p. 97+. *Gale Academic OneFile*. Accessed 18 Feb. 2021.
- MacDonald, G. M. (1988). The economics of rising stars. *The American Economic Review*, 78(1), 155 –166.
- Machtelinckx, L. M. (2014). Het effect vaneen nieuw stadion op het toeschouwersaantal en de sportieve prestaties van voetbalclubs in Europa. (Masterscriptie, KU Leuven, 2014, 9–11.)
- Mouton, G-J. (2015). De UEFA Financial Fair Play Regelgeving juridisch benaderd (Masterscriptie). Gent: Universiteit Gent.
- Noll, R.G., (2001). Attendance and price setting. *Government and the sports business* (pp. 115-157). Brookings Institution Press, Washington D.C.
- Quirk, J. & Fort, R.D. (1992, 1997]). Competitive balance in sports leagues, in *Pay Dirt: the business of professional team sports*, New Jersey, *Princeton University Press*, p. 240-293.
- Rosen, S., (1981). The economics of superstars. *The American Economic Review*, 71(5), 845 –858.
- Rottenberg, S. (1956). The baseball players' labor market. *Journal of Political Economy*, 64, 242–258.
- Slender, H., (2013). Spanning in de Eredivisie: een vloek of een zegen?. *Sports Sciences*, Hanze University of Applied Sciences.
- Sporting Intelligence (2018). Global Sports Salaries Survey 2018. 18-21.

- Wills, G., Tacon R., & Addesa F., (2020) Onzekerheid over resultaat, teamkwaliteit of sterspelers? Wat drijft de vraag van het tv-publiek naar UEFA Champions League-voetbal?, *European Sport Management Quarterly*, DOI: 10.1080/16184742.2020.1836010
- Wolterink, H. H. T. (2019). Salary caps in het Europese voetbal. (Masterscriptie, Universiteit Utrecht).
- Zimbalist, A.S. (2002). Competitive Balance in Sports Leagues: *An Introduction. Journal of Sports Economics*, 3 (2): 111-121.

Internetbronnen

- 't Kint, P (2020, 14 juli). 'Waarom de Financial Fair Play nog niet dood is'. Geraadpleegd via <https://sportmagazine.knack.be/sport/voetbal-internationaal/waarom-de-financial-fair-play-nog-niet-dood-is/article-longread-1619579.html>
- AD (2021, 14 februari). "Ajax bouwt in Eredivisie verder aan monopolie: De financiële verschillen zijn te groot geworden". Geraadpleegd via <https://www.ad.nl/nederlands-voetbal/ajax-bouwt-in-eredivisie-verder-aan-monopolie-de-financiele-verschillen-zijn-te-groot-geworden~a8025fcd/>
- Baars, M. (2018, 5 november). *Real Madrid en Adidas bezig met grootste sponsordeal ooit: 1,1 miljard euro*. *Sportnieuws*. Geraadpleegd via: <https://sportnieuws.nl/voetbal/buitenland/real-madrid-en-adidas-bezig-grootste-sponsordeal-ooit-11-miljard-euro/>
- Baert, S., (2019, 12 november). "Het is onverdedigbaar dat een topvoetballer minder sociale bijdragen betaalt dan een verpleegkundige". Geraadpleegd via: <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/11/12/sociale-bijdrage-topvoetballers/?linkId=vrtnws%7Csporza%7C/nl/2021/04/23/minister-van-peteghem-over-fiscale-voordelen-in-voetbal-excessen-moeten-eruit~1619168511653/%7Cteaser>
- Butter, J. (2018, 8 oktober). *Wat is er gebeurd met al die volle voetbalstadions?* Geraadpleegd via: <https://www.trouw.nl/nieuws/wat-is-er-gebeurd-met-al-die-volle-voetbalstadions~bd13b7f4/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>
- Colin, F., (2020, 15 december). "25 jaar na het Bosman-arrest". Geraadpleegd via: <https://dewitteduivel.com/25-jaar-na-het-bosman-arrest/>
- Conings, W., (2020, 5 december). *CEO Eleven Sports België. "Sinds we rechten Jupiler Pro League hebben, hebben we meer dan 850.000 abonnees"*. Geraadpleegd via: https://www.gva.be/cnt/dmf20201205_93857665
- Consultancy.nl. (2020, 10 september). *Topclubs zien kansen in BeNeLiga-plan van Monitor Deloitte*. Geraadpleegd via: <https://www.consultancy.nl/nieuws/30416/topclubs-zien-kansen-in-beneliga-plan-van-monitor-deloitte>
- Courtois, A. C., (2017, 7 december). *Courtois: "Enorme dreun voor internationale imago van Belgisch voetbal"*. *Bruzz*. Geraadpleegd via: <https://www.bruzz.be/politiek/courtois-enorme-dreun-voor-internationale-imago-van-belgisch-voetbal-2017-12-07>
- De Morgen (2021, 19 april). *Vernietigende kritiek op Super League: 'Ik walg ervan, neem die clubs al hun punten en geld af'*. Geraadpleegd via: <https://www.demorgen.be/sport/vernietigende-kritiek-op-super-league-ik-walg-ervan-neem->

die-clubs-al-hun-punten-en-geld-af-b69071b5/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.be%2F

- De Tijd (2020, 11 augustus). “Zo volgt u de Belgische voetbalcompetitie”. Geraadpleegd via <https://www.tijd.be/ondernemen/sport/zo-volgt-u-de-belgische-voetbalcompetitie/10244345.html>
- Fhamers (2014, 22 september). *De Lorenz-curve*. Geraadpleegd via: <https://www.fhamers.nl/de-lorenzcurve/>
- FM (2019, 2 september). “De schaduwkant van de Eredivisie”. Geraadpleegd via: <https://financieel-management.nl/artikelen/de-schaduwkant-van-de-eredivisie/>
- Football Coefficient (2021). Geraadpleegd via <https://www.football-coefficient.eu/coefficient/#table-country-coefficients>
- Gautier, G. (2020, 13 mei). *Waarom het Belgisch voetbal in vrije val is*. Site-Sportmagazine-NL. Geraadpleegd via: https://sportmagazine.knack.be/sport/voetbal-nationaal/waarom-het-belgisch-voetbal-in-vrije-val-is/article-longread-1598819.html?cookie_check=1620655302
- Genechten, V. (2020, 1 december). *Club Brugge doet nóg beter dan Genk en boekt een recordomzet*. *De Standaard*. Geraadpleegd via: https://www.standaard.be/cnt/dmf20201201_92757990
- Het Nieuwsblad (2021, 21 april). “Spelerslonen door het dak: vijf redenen waarom de profclubs hun voetballers plots zo dik betalen.” Geraadpleegd via: https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20210420_97771911?&articlehash=17B55B59E395BF0D912FD521262B35FF446CA685579D0D40FDAF8BB4A206641DB358C7C069E5E468CF121338C7A7E91F0E2C830164AE9C448558397E2C7133FC
- Het Nieuwsblad (2021, 22 april). “Belastingvoordelen voetbalclubs blijven exploderen: een cadeautje van 1,2 miljard van Vadertje Staat”. Geraadpleegd via: https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20210421_97480113?&articlehash=AD46D230820F1727D4D3E0E64DE8C492194CF4278F5DF4BD54091F86234344AF96861E5485400DD4DF319BECF2644C8365C82CF514CA6F93367A793D828549D8
- HLN (2020, 14 februari). “Een simulatie van de verdeelsleutel: 8 miljoen minder dan Club, dat vindt Antwerp oneerlijk”. Geraadpleegd via: <https://www.hln.be/jupiler-pro-league/een-simulatie-van-de-verdeelsleutel-8-miljoen-minder-dan-club-dat-vindt-antwerp-oneerlijk~aec6bfde/>
- Knipping, T. K. (2020, 23 januari). *Onderzoek BeNeLiga naar volgende fase. Voetbal international*. Geraadpleegd via: <https://www.vi.nl/cookies/?jsessionid=223295189BEB3673D635395D23DD9400>
- KNVB. (2021). *Intermediairs*. Geraadpleegd via: <https://www.knvb.nl/themas/reglementen-en-besluiten/intermediairs>
- Langenbergh, G. V. D. (2019, 10 mei). *Een Champions League exclusief voor de elite? Het zit eraan te komen (en dat vindt enkel de elite leuk)*. *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd via: https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20190510_04389832

- Lambrecht, P., & Bervoet, D. (2021, 21 april). Nieuwe Super League voetbal implodeert op 48 uur tijd. De Tijd. <https://www.tijd.be/ondernemen/sport/nieuwe-super-league-voetbal-implodeert-op-48-uur-tijd/10299643.html>
- Muilwijk, E., (2020, 27 mei). *DESTEP-analyse*. Geraadpleegd via: <https://www.intemarketing.nl/marketing/analyses/destep>
- RBFA. (2021). *Tussenpersonen*. Geraadpleegd via: <https://www.rbfa.be/nl/participeer/tussenpersonen>
- Sporza (2021, 16 april). “RSCA betaalt nog steeds meeste makelaarskosten, Bayat nog altijd invloedrijkste”. Geraadpleegd via: <https://sporza.be/nl/2021/04/16/rsca-betaalt-nog-steeds-meeste-makelaarskosten-bayat-nog-altijd-invloedrijkste~1618580261282/>
- Sporza (2021, 23 april). “Minister Van Peteghem over fiscale voordelen in voetbal: Excessen moeten eruit”. Geraadpleegd via: <https://sporza.be/nl/2021/04/23/minister-van-peteghem-over-fiscale-voordelen-in-voetbal-excessen-moeten-eruit~1619168511653/>
- Sporza (2021, 5 februari). “Waarom de conference league een devaluatie is voor belgische clubs”. Geraadpleegd via: <https://sporza.be/nl/2021/02/05/waarom-de-conference-league-een-devaluatie-is-voor-belgische-clubs~1612523259981/>
- Sporza. (2021, 22 april). “Ooit zal de Super League er toch komen, want de hebzucht is niet weg”. *sporza.be*. Geraadpleegd via: <https://sporza.be/nl/2021/04/22-ooit-zal-de-super-league-er-toch-komen-want-de-hebzucht-is-niet-weg%7E1619085249911/>
- Sporza. (2021, 22 april). “Ooit zal de Super League er toch komen, want de hebzucht is niet weg”. *sporza.be*. Geraadpleegd via: <https://sporza.be/nl/2021/04/22-ooit-zal-de-super-league-er-toch-komen-want-de-hebzucht-is-niet-weg%7E1619085249911/>
- Sporza. (2021, 5 februari). “Ruim 50 miljoen verlies bij JPL-clubs, maar geen inbreuk op Financial Fair Play”. Geraadpleegd via: <https://sporza.be/nl/2021/02/05/ruim-50-miljoen-verlies-bij-jpl-clubs-maar-geen-inbreuk-op-financial-fair-play~1612550477371/>
- Sporza. (2021, 9 februari). *Waarom de Conference League een devaluatie is voor Belgische clubs*. *sporza.be*. <https://sporza.be/nl/2021/02/05/waarom-de-conference-league-een-devaluatie-is-voor-belgische-clubs%7E1612523259981/>
- Transfermarkt. (2021). *Inkomsten/Uitgaven Eredivisie & Jupiler Pro League gedurende afgelopen seizoenen*. Geraadpleegd via: <https://www.transfermarkt.nl/eredivisie/einnahmenausgaben/wettbewerb/NL1>
- Transfermarkt. (2021). *Toeschouwersaantallen*. Geraadpleegd via: <https://www.transfermarkt.nl/eredivisie/besuchertzahlen/wettbewerb/NL1>
- Transfermarkt. (2021). *Transferstromen Eredivisie & Jupiler Pro League*. Geraadpleegd via <https://www.transfermarkt.nl/eredivisie/transferstroeme/wettbewerb/NL1>
- Trends. (2021, 19 april). JPMorgan bevestigt Europese Super League te gaan financieren. Site-Trends-NL. https://trends.knack.be/economie/bedrijven/jpmorgan-bevestigt-europese-super-league-te-gaan-financieren/article-news-1724527.html?cookie_check=1622472838

- UECL Voetbal (2021). *“Europa Conference League 2021/22 Format, instroming en opzet.* Geraadpleegd via: <https://www.uecl-voetbal.nl/format-instroming-opzet#format>
- UEFA (2021). *Financial Fair Play.* Geraadpleegd via <https://www.uefa.com/insideuefa/protecting-the-game/financial-fair-play/>
- UEFA Club Coëfficiënts (2021). *“How the club coefficients are calculated”.* Geraadpleegd via <https://www.uefa.com/memberassociations/uefarankings/club/about/>
- UEFA Coëfficiënten (2021). Geraadpleegd via <https://coefficienten.nl/>
- Van Genechten & Van Avermaet, V & V. (2021). *‘Jupiler Pro League goes Amerika’: Belgisch voetbal vanaf dit weekend in de Verenigde Staten te zien.* Geraadpleegd via: https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20210212_95496765
- Vanbrussel, E., (2020, 6 juni) *“Belgische profvoetballer verdient gemiddeld 233.000 euro per jaar.”* Geraadpleegd via: <https://businessam.be/belgische-profvoetballer-verdient-gemiddeld-233-000-euro-per-jaar/>
- Vanden Borre, M. V. B. (2020, 16 oktober). *Eurostadion finaal dood en begraven, maar wat heeft dit de belastingbetaler gekost? NVA.* Geraadpleegd via: <https://www.nva.be/nieuws/eurostadion-finaal-dood-en-begraven-maar-wat-heeft-dit-de-belastingbetaler-gekost>
- Vandewalle, L., (2019, 29 oktober). *Gezamenlijke competitie België/Nederland wordt nog moeilijker dan gedacht: de vijf praktische problemen voor een BeNeLiga.* Geraadpleegd via: https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20191028_04691078?&articlehash
- Vanhove, W. (2005). *Arrest Bosman: begin van een nieuwe tijdperk in het sportlandschap.* Geraadpleegd via: <https://www.scriptiebank.be/sites/default/files/5f44c288d693b8980822f74b83fabe2e.pdf>
- Verborgh, N., (2018, 16 februari). *“Waarom Leicester City nooit meer kampioen wordt”.* Geraadpleegd via: <https://sportmagazine.knack.be/sport/voetbal-internationaal/waarom-leicester-city-nooit-meer-kampioen-wordt/article-opinion-965645.html>
- VI (2019). *Vanaf volgend seizoen degraderen twee clubs rechtstreeks uit Eredivisie.* Geraadpleegd via: <https://www.vi.nl/nieuws/vanaf-volgend-seizoen-degraderen-twee-clubs-rechtstreeks-uit-eredivisie>
- VI (2020, 2 juni). *“Eredivisie-clubs akkoord over tv-geld: dit zijn de winnaars en de verliezers”.* Geraadpleegd via: <https://www.vi.nl/nieuws/eredivisie-clubs-akkoord-over-tv-geld-dit-zijn-de-winnaars-en-de-verliezers>
- Voetbalnieuws. (2018). *Mannaert stelt deadline voor afschaffen play-offs.* Geraadpleegd via: <https://www.voetbalnieuws.be/news/325149/mannaert-stelt-deadline-voor-afschaffen-playoffs>
- Wikipedia (2021). Eurostadion, Geraadpleegd via: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Eurostadion>
- Wikipedia (2021). *Geschiedenis Eredivisie & Jupiler Pro League.* Geraadpleegd via: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Eerste_klasse_A_\(voetbal_Belgi%C3%AB\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Eerste_klasse_A_(voetbal_Belgi%C3%AB))

Bijlagen:

Ploeg	Gemiddeld toeschouwersaantal (5 jaren)		Verschil (%)
	Voor opening	Na opening	
Ajax Amsterdam	21745	42994	+ 98
FC Twente	7450	13166	+ 77
SBV Vitesse	8392	22222	+ 165
FC Groningen	12792	20823	+ 63
Roda JC Kerkrade	7598	13335	+ 76
AZ Alkmaar	7748	16340	+ 111
SC Braga	7820	12027	+ 54
FC Porto	22303	37255	+ 67
FC Schalke 04	42659	57827	+ 36
VFL Wolfsburg	16346	22126	+ 35
Hamburger SV	29024	44368	+ 53
Borussia Mönchengladbach	30382	47970	+ 58
FC Bayern München	52318	68658	+ 31
FC Basel	10276	25462	+ 148
BSC Young Boys	8313	17773	+ 114
FC Dnipro	8286	15371	+ 85
FC Shakhtar Donetsk	18332	34681	+ 89
Malmö FF	14849	14282	- 4
IF Elfsborg	7452	10804	+ 45
FC Midtjylland	3759	8314	+ 121
FC Redbull Salzburg	6201	11625	+ 87
RCD Espanyol	22460	24691	+ 10

Gemiddeld toeschouwersaantal over een periode van vijf jaar vgl tussen voor en na opening nieuw stadion

De ontwikkeling van de gemiddelde bezoekersinteresse van 2015-2019											
	Ajax	PSV	Feyenoord	AZ	FC Utrecht	Vitesse	Heracles Almelo	Willem II	FC Groningen	sc Heerenveen	Totaal
2019	53342	33625	45511	10953	19438	14571	10307	13578	18301	18486	238112
2018	52987	34071	42065	15118	18846	15346	10993	12998	18025	18743	239192
2017	49711	33344	45588	14797	18971	15940	9992	12487	18519	20754	240103
2016	49620	33724	47529	14858	18276	15703	11109	12451	19549	22127	244946
2015	49483	33629	47412	15192	17267	16904	11285	12573	21093	23464	248302

ploegen	marktwa	aantal				aantal	aantal	beneliga	Gini coëf
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Heracles Almelo	13	1	5,55556	0,89495	0,89495	5,55556	5,55556	0,89495	0,02486
Zulte waregem	17,95	2	11,1111	1,23572	2,13066	11,1111	11,1111	2,13066	0,08404
FC Groningen	21,78	3	16,6667	1,49938	3,63004	16,6667	16,6667	3,63004	0,16002
Willem II	23,9	4	22,2222	1,64533	5,27537	22,2222	22,2222	5,27537	0,24737
Vitesse	26,18	5	27,7778	1,80229	7,07765	27,7778	27,7778	7,07765	0,34314
sc Heerenveen	29,1	6	33,3333	2,0033	9,08096	33,3333	33,3333	9,08096	0,44885
Charleroi	39,08	7	38,8889	2,69035	11,7713	38,8889	38,8889	11,7713	0,57923
FC Utrecht	39,73	8	44,4444	2,7351	14,5064	44,4444	44,4444	14,5064	0,72994
Royal antwerp fc	51,4	9	50	3,53848	18,0449	50	50	18,0449	0,9042
KAA Gent	69,15	10	55,5556	4,76043	22,8053	55,5556	55,5556	22,8053	1,13473
Standard	72,45	11	61,1111	4,98761	27,7929	61,1111	61,1111	27,7929	1,40551
KRC Genk	88,2	12	66,6667	6,07187	33,8648	66,6667	66,6667	33,8648	1,71271
Sporting Anderlecht	94,3	13	72,2222	6,49181	40,3566	72,2222	72,2222	40,3566	2,06171
Feyenoord	110,18	14	77,7778	7,58502	47,9416	77,7778	77,7778	47,9416	2,45273
AZ	120,75	15	83,3333	8,31268	56,2543	83,3333	83,3333	56,2543	2,89433
Club brugge	146,05	16	88,8889	10,0544	66,3087	88,8889	88,8889	66,3087	3,40453
psv	176,85	17	94,4444	12,1747	78,4834	94,4444	94,4444	78,4834	4,022
Ajax	312,55	18	100	21,5166	100	100	100	100	4,95787
	1452,6								27,5678
									0,27568
									0,22432
									Gini coëf 0,44864

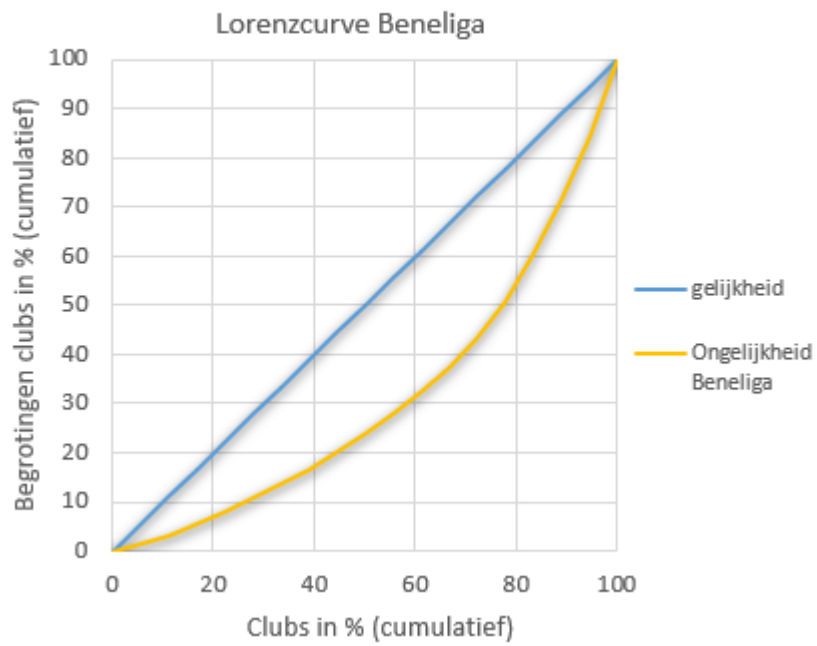
De officiële voetbalsite Beneligavoetbal2025 en transfermarktwaarde.nl waren de grootste informatiebronnen voor onze thesis. Er zijn al veel studies gedaan naar zijtakken van voetbal. Veel wetenschappelijk onderzoek naar een Beneliga is er nog niet gedaan. Dus hebben we ons vooral op artikels en data over de clubs gebaseerd. Zo konden we toch inschatting maken van een hypothetische beneliga

Wegen de voordelen op tegen de nadelen? Is het draagvlak groot genoeg? Wie heeft het meest baat bij een gezamenlijke competitie? Het zijn slechts enkele vragen aanbod komen in deze thesis.

Aan de hand van het eerste deel van de literatuurstudie onderzoeken wat de factoren zijn wat mensen aantrekken tot een bepaalde competitie/club.

Meer kijkcijfers is het doel van beneliga daarom bekijken we een model van koning over de nederlandse competitie.

vergelijken we de nood aan competitief evenwicht in competities tussen Europa en Amerika.

BUNDESLIGA

Momenteel in 2020-2021

En het verschil tussen de G5 en de rest blijft, zo blijkt uit de berekeningen van Het Nieuwsblad. Zo zouden Club Brugge en Anderlecht de grote slokoppes zijn, met bedragen van 11,5 en 10,6 miljoen euro voor het seizoen 2020/21. Ook Gent (10,2M) blijft boven de gres van 10M. Standard (9,1M) en Genk (7,9M) vervolledigen de top-5.

<https://www.voetbalkrant.com/nieuws/2020-04-08/verdeling-tv-geld-club-brugge-en-anderlecht-op-1-en-2-antwerp-op-6>

